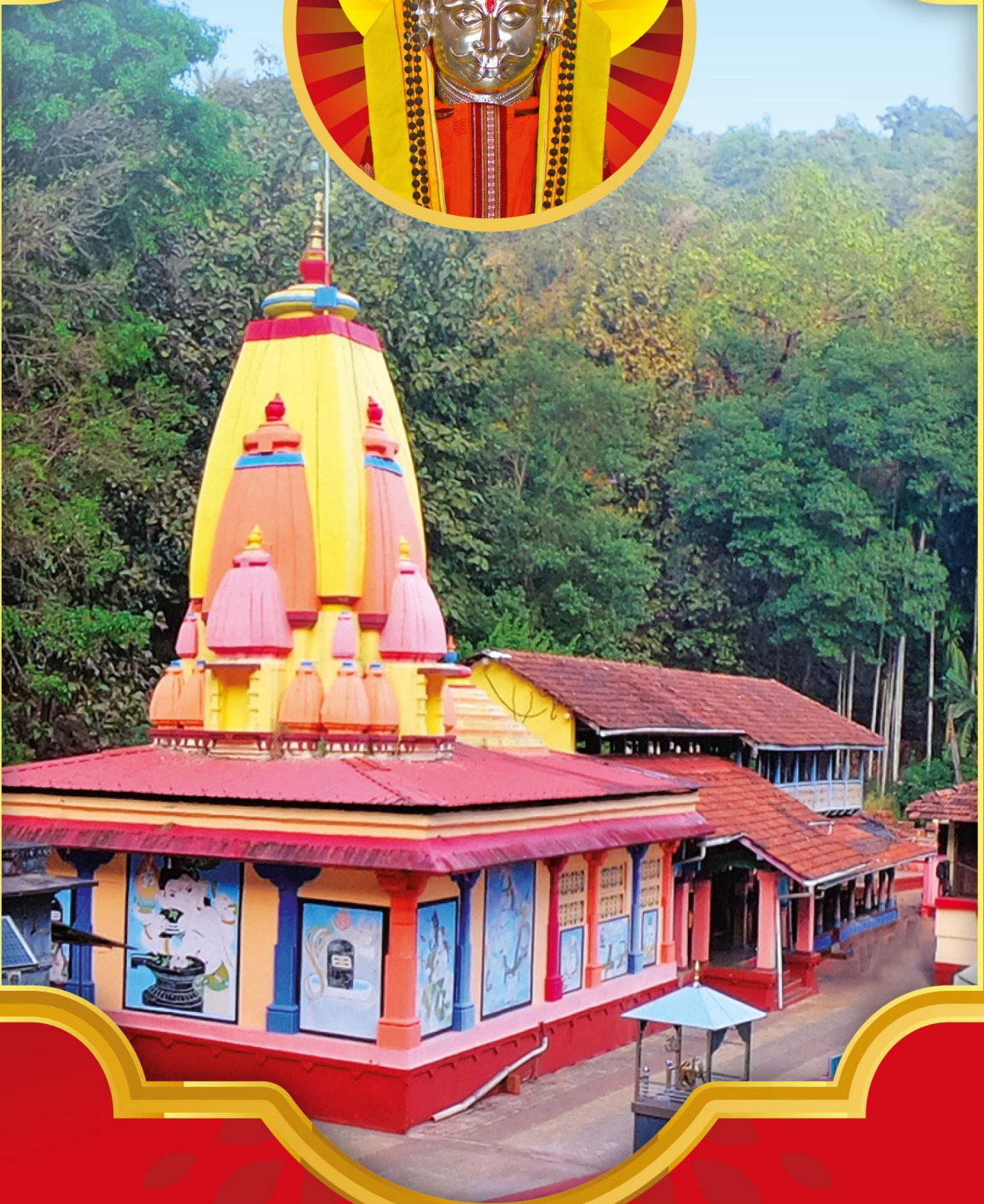

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिर

दिनदर्शिका २०२५

जानेवारी २०२५

पौष / माघ शके १९४६

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिर दिनदर्शिका
विक्रम संवत् २०८१

र

रविवार

एकादशी

संकष्ट चतुर्थी

अमावास्या

पौर्णिमा

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिरातील उत्सव

पौष शु. ६ शुभ दिवस (सा. ०७.३१५.)

५

पौष शु. १४ शुभ दिवस

स्वामी विवेकानंद जयंती
खिड्खर यात्रा-सोलापूर (४ दिवस)
राजमाता जिजाऊसाहेब भोसले जयंती (ताख्तेमणो)
राष्ट्रीय युवा दिन
पारशी रोहरेवार मासारंभ

१२

पौष कृ. ५ शुभ दिवस

१९

पौष कृ. १२ शुभ दिवस (सा. ८.२५ ते रात्री ०८.५४)

गणराज्य दिन

२६

सो

सोमवार

डिसेंबर २०२४

र	१	८	१५	२२	२९
सो	२	९	१६	२३	३०
मं	३	१०	१७	२४	३१
बु	४	११	१८	२५	
गु	५	१२	१९	२६	
शु	६	१३	२०	२७	
श	७	१४	२१	२८	

पौष शु. ७ शुभ दिवस

गुरु गोविंदसिंह जयंती (सां. ०६.२३५.)

६

पौष पौर्णिमा

शाकंभरी पौर्णिमा मावस्थानारंभ
शाकंभरीदेवी नवरात्र समाप्ती, भोगी राजमाता जिजाऊसाहेब भोसले जयंती (तिथीप्रमाणे)
धनुर्मास समाप्ती
पौर्णिमा प्रारंभ
पहाटे ०५.०२
पौर्णिमा समाप्ती
उ. रात्री ०३.५६

१३

पौष कृ. ६ शुभ दिवस (सा. ०९.५८५.)

२०

पौष कृ. १३ सोम प्रदोष

शिवरात्री
मेरु त्रयोदशी (जैन)

२७

मं

मंगळवार

फेब्रुवारी २०२५

र	२	९	१६	२३
सो	३	१०	१७	२४
मं	४	११	१८	२५
बु	५	१२	१९	२६
गु	६	१३	२०	२७
शु	७	१४	२१	२८
श	८	१५	२२	

पौष शु. ८ शुभ दिवस

दुर्गाष्टमी
शाकंभरीदेवी नवरात्रोत्सवारंभ

७

पौष कृ. १

मकरसंक्रांती संक्रमण पुण्यकाल
सकाळी ०८.५४ ते सां. ०४.५४
मालंश्वर
यात्रा-मारळ (रत्नागिरी)
हजरत अली जन्मदिन

१४

पौष कृ. ७ शुभ दिवस

कालाष्टमी
स्वामी विवेकानंद जयंती (तिथीपूजा)

२१

पौष कृ. १४

लाला लजपतराय जयंती
शब्दे मिराज
अमावास्या प्रारंभ
रात्री ०७.३६

२८

बु

बुधवार

पौष शु. २ शुभ दिवस

नूतन वर्षाभिर्नंदन
चंद्रदर्शन
ख्रिस्ताब्द २०२५ प्रारंभ
श्रीमन नृसिंह सरस्वती जयंती

१

पौष शु. ९ शुभ दिवस

८

पौष कृ. २ (सुवर्णप्राशन संस्कार) संक्रांत करिदिन

१५

पौष कृ. ८ शुभ दिवस

गुळवणी महाराज पुण्यतिथी

२२

पौष अमावास्या

दर्श अमावास्या
पौनी अमावास्या (जैन)
कुंभमेळा (प्रयाग)
अमावास्या समाप्ती
सां. ०६.०५

२९

गु

गुरुवार

पौष शु. ३ शुभ दिवस

मुस्लिम रज्जब मासारंभ

२

पौष शु. १० शुभ दिवस (दु. ०३.०७५.)

९

पौष कृ. ३ शुभ दिवस (दु. ०३.३९५.)

महादेव गोविंद रानडे पुण्यतिथी
धर्मवीर छत्रपती संभाजी महाराज राज्याभिषेक दिन

१६

पौष कृ. ९ शुभ दिवस

नेताजी सुभाष जयंती
हिंदुद्वयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे जयंती

२३

माघ शु. १ शुभ दिवस (सां. ६.३३नं.)

माघ मासारंभ
चंद्रदर्शन हुतात्मा दिन
महात्मा गांधी पुण्यतिथी

३०

शु

शुक्रवार

पौष शु. ४ शुभ दिवस (दु. १२.२५५.)

विनायक चतुर्थी
सावित्रीबाई फुले जयंती
महिला मुक्तिदिन

३

पौष शु. ११ शुभ दिवस (दु. १.४५५.)

पुत्रवा एकादशी

१०

पौष कृ. ४ शुभ दिवस

संकष्ट चतुर्थी चंद्रोदय ०९.३२

१७

पौष कृ. १० शुभ दिवस (सां. ७.२४ ते दुसऱ्या दिवशी सा. ०७.०७)

२४

माघ शु. २ शुभ दिवस

राऊळ महाराज पुण्यतिथी
मुस्लिम शाबान मासारंभ

३१

श

शनिवार

पौष शु. ५ शुभ दिवस (सा. १०.०७५.)

४

पौष शु. १२/१३ शनिप्रदोष

११

पौष कृ. ५

१८

पौष कृ. ११

षट्तिहा एकादशी
संत निवृत्तिनाथ यात्रा-त्र्यंबकेश्वर

२५

राहू काल

रविवार - दुपारी ४.३० ते ६.००
सोमवार - सकाळी ७.३० ते ९.००
मंगळवार - दुपारी ३.०० ते ४.३०
बुधवार - दुपारी १२.०० ते १.३०
गुरुवार - दुपारी १.३० ते ३.००
शुक्रवार - सकाळी १०.३० ते १२.००
शनिवार - सकाळी ९.०० ते १०.३०

वार्षिक पंचांग
जानेवारी २०२५

ब्रम्हचर्य भाग १

प्रस्तावना:-
निद्रा या स्तंभपंथिची विचार केल्यानंतर आता आपण शेवटचा स्तंभ म्हणजेच 'ब्रम्हचर्य' या विषयी पाहणार आहोत. जेव्हा आणि झोपे हि जितकी आवश्यक आहेत तितकेच ब्रम्हचर्य आपण आवश्यक आहे. पर्या आणि माणसू दोघेही आहार आणि झोपे घेतात. पण ब्रम्हचर्य याचा विचार मात्र आणि मात्र माणसूच करतो, करू शकतो नव्हे केला पाहिजे. आज या शाब्दाचा फारच मर्यादित अर्थ आपल्या सर्वांच्या डोळ्यात आहे आणि तो म्हणजे शारीरिक संबंध न ठेवणे म्हणजे ब्रम्हचर्य । मग असे असते तर याला उपस्तंभात गणले का ? किंवा हा फक्त संन्याशीसाठीच किंवा कुमारावधीन मुलांसाठीच मर्यादित असायला हवा होता. पण येथे तर तो अखिल मानवाजातीसाठी, मग तो कोणत्याही वयाचा- रिंगणा- भाषेचा-देशाचा का असेना त्यासर्वांसाठी हा शब्द वापरला आहे. अगदी सांसारिक मनुष्याने सुद्धा आहार-निद्रेप्रमाणे ब्रम्हचर्यच असावे अनिवार्य आहे, कारण तो तर तीन पैकी एक असा आधारस्तंभ आहे. मग नेमके ब्रम्हचर्य म्हणजे आचार्य/ऋषीमुनी यांना काय अभिप्रेत आहे ते आज आपण पाहूयात.

ब्रम्हचर्य शब्दाची व्युत्पत्ती:-
ब्रह्म नाम आत्मा तस्य चर्य इति ब्रम्हचर्य । ब्रम्ह म्हणजे आत्मा, ईश्वर, स्वतःचे, अंतिम अपरितर्कनीय वास्तव, निरपेक्ष चेतना आणि चर्या म्हणजे व्यवसाय, गुंतवणे, पुढेजाणे, वर्तन, आचरण, अनुसरण करणे, पुढेजाणे, मागेजाणे. ईश्वराचे आचरण अर्थात ईशप्रणित आणि ईश्वरप्रेरित कार्यांचे आचरण म्हणजे ब्रम्हचर्य व हे करणारे, जे ते म्हणजे ब्रम्हचारी ! असा वैदिक अर्थ आहे. ब्रह्मचर्य म्हणजे 'स्वतःच्या किंवा स्वतःच्या आत्म्याशी खरे राहणे' किंवा 'ब्रह्माच्या मार्गावर' असा होतो. प्राचीन काळातील भारतीय ग्रंथांमध्ये, ब्रह्मचर्य ही संज्ञा अधिक जटिल अर्थ असलेली संकल्पना आहे जी पवित्र ज्ञान आणि आध्यात्मिक मुक्तीच्या शोधासाठी अनुकूल असलेली एकूण जीवनशैली दर्शवते. ब्रह्मचर्य हे सामान आहे, अंत नाही. यामध्ये सामान्यतः स्वच्छता, अहिंसा, साधी राहणी, अभ्यास, ध्यान या गोष्टींचा अंतर्भाव होतो. शिवाय यात काही पदार्थांवर (केवळ सात्विक अन्न खाणे), नशा आणि लैंगिक वर्तनावर खीळकट प्रतिबंध याचाही समावेश होतो. ब्रम्हचर्य यास वैवाहिक निष्ठा (पत्नीने पतीची आणि पतीने पत्नीची फसणूकच न करणे) या अर्थाने प्राचीन काळापासून मानले आहे. आयुर्वेदातही

नैष्ठिकी ब्रम्हचर्य(धर्मा)ला अनुसरून अर्थात विधिपूर्वक शारीरिक संबंध ठेवणे) या अर्थाने याचा उल्लेख आहे.

ब्रम्हचर्य-एक आश्रम:-
ब्रम्हचर्याश्रम हा वैदिक संस्कृतीच्या चार आश्रमांपैकी पहिला आश्रम आहे. उपनयन संस्कारानंतर(मूल पाच ते आठ वर्षांचा असताना, मूज झाल्यानंतर)मुलागा आपल्या घरापासून पहिल्याच, १४ ते २० वर्षांकरिता गुरुकुलामध्ये शिक्षणासाठी जात असे. विद्यार्जन नसेच नीतिपूर्ण जीवनाची तत्त्वे शिकण्यासाठी गुरुकुलात (गुरूचे घर) शिष्यांचे अभ्यासाचे जीवन सुरू होत असे. हे केवळ पुस्तकी शिक्षण नसे तर यात कुटुंब, समाज, पर्यावरण, पृथ्वी, मानवाचा आणि देव यांच्यासह वैयक्तिक जबाबदाऱ्यांचा समावेश असे. जीवनाच्या या टप्प्यावर, पारंपारिक वैदिक विज्ञान आणि विविध शास्त्रांचा अभ्यास वेद आणि उपनिषदांमध्ये असलेल्या धार्मिक ग्रंथांसह करणार्या येई. जीवनाचा हा टप्पा म्हणजेच ब्रह्मचर्याश्रम ।तेथे गुरुकुलजेव, त्यांच्या मार्गदर्शनाने सर्व शिष्य वेदविद्या मिळवतील असत. हे सारे काही कर्तव्य असताना बाह्य प्रलोभने यांपासून प्रत्येक शिष्य दूर राहणे गरजेचे असे, कारण सुखाच्या-वैनीत्या वस्तू मिळाल्या कि मुलांनी अभ्यासावरील पकड हिली बनते, ते विद्यार्जन करण्यात हिले, कुचकामी उरतात, अथवा कामचलाक शिक्षण घेतात. म्हटलेच आहे-
सुखाधीनो कुतो विद्या, विद्यार्थीनो कुतः सुख । सुखीपयोगीच इच्छा ज्याला त्याला विद्या नाही, आणि विद्येची ओढ ज्याला त्याला सुख नाही. बहिर्बर्त्तन मी उन्हाखाली धरल्याने जसे सुख किण्वे एकवटून, खाली असलेला कागवही पेटवू शकतो, त्याप्रमाणे ब्रम्हचर्याश्रमगत प्रत्येक मुलातील क्रियात्मक ऊर्जा हि विद्यार्जनासाठी एकवटवी व त्यातून (जेव्हा) चरित्रयाना तरण घडावेत यासाठीच 'गुरुकुलात प्रत्येक मुलाला ब्रम्हचर्य शिकवीत. शरीर-मन-बोणी यांनी संतुलन असे जीवचक्र चालू करणे या अर्थाने प्राचीन काळापासून मानले आहे. आयुर्वेदातही

एकवटून विद्यार्जनासाठीच वेगळ्या वापरण्यात येत असे. त्यामुळे गुरुकुलानुसार बहोर पडलेले तण तेवखी, तडफलेवर, लाथ मरेन तिथे पाणी काढेन अशा विविंगिणु वृत्तीचे होते. आज शाळा-कॉलेजातच लग्नाची स्वप्ने बघितली जातात. उपनयन बाजूला राहते आणि भलतेच धंदे सुरू होतात. चित्रपटातही सर्रास शालेय जीवनातील प्रेमप्रकरणे अतिरंजित करून दाखवली जातात, सुशिक्षित वर्ग त्याला प्रोत्साहन देखील देतो. पण यामुळे आपण कैक पिढ्यांचे नुकसान करत आहोत हि कल्पनाच येत नाही. अशा मुलांकडून उक्कूच विद्यार्जनाची अपेक्षा तरी कशी करावी ? अशी मुले समाजाला तरी उपयोगी कशी ठरतील ? कॉलेजातून बाहेर पडल्यावर डिग्री घेतलेली स्नातक मला नोकरी मिळेल का ?ह्या विचारांने सुतकी

वेहरा करून बसतात, कारण त्यांच्यात आत्मविश्वासच मुळी आजच्या शिक्षणाचे उभा होत नाही. फक्त भाकरीचे शिक्षण नव्हे तर जीवनाचे शिक्षण त्या काळी गुरुकुलात मिळत असे, जे आज दुरापास्त झाले आहे. प्रत्येक विद्यार्थी हा केवळ विद्यासातक म्हणून नाही तर ब्रतःसातक(आयुष्यात काही एक उच्च जीवनस्थेय अर्थात ब्रत)पेऊनच बाहेर पडत असे. म्हणून आपल्या ऋषींनी फार विचार करून ब्रम्हचर्य हा पहिला आश्रम ठरविला आहे. ब्रम्हचर्य यथायोग्य पूर्ण केल्यानंतरच गुरुच्या अनुमतीने तरुण गृहस्थाश्रमात प्रवेश करत असे. त्यापूर्वी कदापि नाही.

स्वास्थ्य सेवा विभाग

श्री धृतपापेश्वर लिमिटेड, मुंबई/ पनवेल

मकर संक्रांती २०२५

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्री सरस्वत्यै नमः ॥

श्री शके १९४६ क्रोधिनाम संवत्सरे, विक्रम संवत् २०८१ पौष कृष्ण प्रतिपदा, पुनर्वसू नक्षत्रात, विक्रम योग सुरू असताना, बालव करण सुरू असताना मंगळवार दिनांक १४ जानेवारी २०२५ रोजी सकाळी ८ वाजून २५ मिनिटांनी सुयं निरयन मकर राशीत प्रवेश करील. या मकर संक्रांतीचा पुण्यकाल मंगळवार दिनांक १४ जानेवारी २०२५ रोजी सकाळी ८ वाजून २५ पासून सायंकाळी ०४:५५ पर्यंत आहे. ही मकर संक्रांती बालव करणावर होत आहे म्हणून वाहन वाच असून, उपावाहन घोडा आहे. पिवळे वस्त्र परिधान केले आहे. हातात गदा घेतलली आहे. केशराचा टाळा लावलेला आहे. वयाने कुमारी असून, बसलेली आहे. वासाकरिता जाईचे फूल घेतले आहे. दूध पीत आहे. सर्प जाती आहे. भूषणाचे मोती धारण केले आहे. वारणाव आणि नक्षत्रनाव महोदरी आहे. असून, नक्षत्रनाव महोदरी आहे. सामुदाय मुहूर्त ४५ आहेत. पुर्वकडून पश्चिमेकडे जात आहे. आणि वायव्य दिशेस पाहत आहे.

संक्रांतिपर्वकालामध्ये दान प्रकार : संक्रांती पुण्यकळात नवे भांडे, गायीला घास, अन्न, तीळ भरलेले भांडे, तीळ, लोकरिके वस्त्र, तूप, सोने,

- ★ हि आरोग्यविषयक सर्वज्ञाधारण माहिती आहे. गंधीर परिस्थितीमध्ये आपल्या वैद्यकीय चिकित्सकाचा सल्ला आवश्यक त्या.
- ★ श्री देव भूराशापे रश्मि देवस्थानीला उत्सवांनी माहिती देवस्थानाचे उपाध्यक्ष श्री. वसुकाका रामचंद्र कर्बेकर यांचकडून मिळालेली आहे. त्यांच्या योगदानाबद्दल त्यांचे मनःपूर्वक आभार.
- ★ या दिनदर्शिकेत काही जुटी आणखल्यास आमच्या निरनर्यास आणून द्यावी. तसेच त्याबद्दल आमची दिलगिरी आणख स्वीकारावेल हि विनंती.
- योगाच्या काळात यात वेळेवेळी बदल घडवून आणण्यासाठी, आपल्या सर्वांच्या सुचनेची योग घेतली जाईल. आपल्या सूचना महत्वाच्या आहेत. छात्राधिकार श्री. चारुदत्त नाखरे, श्री. निरंजना मालवकर, श्री. सुहास करंबेकर, श्री. मीरा कोटकर व श्री. साहिल पोकरे यांनी मंदिर परिसरातील छात्रांचे दिल्याबद्दल आभार.
- ★ हि दिनदर्शिका संस्थान देव श्री धृतपापेश्वर न्यास प्रशासकांच्या परवानगीने प्रकाशित केलेली आहे. इथे छात्रांपासून आलेल्याचे कोणतेही उत्तरदायित्व न्यासांचे प्रशासक या संस्थानेश्री धृतपापेश्वर यांनी

राशिभविष्य जानेवारी - २०२५

मेघ

आपल्या भल्यासाठी काही तत्त्वे बाजूला ठेवून वागलात तर बिघडले कुठे ? सरळ मार्गाने वागल्यास यश मिळण्यास विलंब होत असला तरीही गैरमार्गाचा अवलंब टाळा. तुमच्या हिताच्या आड येणाऱ्याला योग्य जागा दाखवून द्याच, परंतु युक्तीने !

वृषभ

येणाऱ्या अडचणींमुळे खचून न जाता मार्गक्रमण करा. प्रसंगी तडजोड करून कामे मार्गी लावावी लागतील. यश प्राप्तीसाठी प्रयत्नांचा वेग वाढवावा लागेल. कुटुंबातील इतर सदस्यांकडून अपेक्षित सहकार्य मिळणे कठीण दिसते.

मिथुन

काही अनपेक्षित फलदायी अशा घटना महिन्याच्या पूर्वार्धात घडल्याने तुमच्या उत्साहात भर पडणार आहे. कामाचा वेग वाढेल. तुमच्या शब्दाला महत्त्व प्राप्त होईल. तब्येत चांगली राहील, मात्र आहार-विहारात बंधने पाळा . गुंतवणूक

कर्क

यशाची कमान उंचावणे तुम्हाला या महिन्यात शक्य होणार आहे. जुने येणे वसूल होईल. नवीन जबाबदारी स्वीकारण्यास अनुकूल काळ आहे. आर्थिक उलाढालींवर बारीक लक्ष आवश्यक. गुंतवणूक योग्य व्यक्तीच्या सल्ल्यानेच

सिंह

हाती खेळणारा पैसा आत्मविश्वास वाढवतो हे खरेच, परंतु तोच पैसा योग्य ठिकाणी वापरला तर त्याचा मानही राहतो. नोकरी-व्यवसायात कामाचा ताण वाढण्याची शक्यता आहे. कामातील एकाग्रता वाढवा. गोड बोलून आपला कार्यभाग उरकून घ्या.

कन्या

काही किचकट समस्यांना सामोरे जावे लागण्याची शक्यता जाणवते. द्विधा मनःस्थितीत महत्त्वाचे निर्णय घेणे टाळा. एका व्यक्तीचे ऐकून प्रतर्णनापासून दूर राहा. कौटुंबिक प्रश्न कोणत्याने सोडवावे लागतील.

तुळ

आपण आपल्या वागण्या-बोलण्यावर अधिक लक्ष केंद्रित करणे आवश्यक आहे. शांततेने व संयमाने वागल्यास यशाचे प्रमाण वाढेल. आपण म्हणू तेच खरे अशी भूमिका नको. महिन्याच्या उत्तरार्धात कोणतेही आश्वासन देऊ नका.

वृश्चिक

सध्याची खालावलेली मनःस्थिती सुधारण्याच्या दृष्टीने काही सुखावह घटना घडतील. सरकारांनी नियम व कायद्याचे उल्लंघन नको. कार्यक्षेत्रातील मतभेद चर्चेने सोडविण्याचा प्रयत्न नका.

धनु

नोकरी-व्यवसाय क्षेत्रात एखादी अग्रिय घटना वगळता महिना तसा चांगला जाईल. आपण आपले हातचे राखून म्हणणे मांडणे आवश्यक आहे. मालकी हक्काच्या समस्या सध्यास सध्याचा काळ अनुकूल नाही. स्वभावातील हट्टीपणा सोडावा लागेल.

मकर

आपण एका विशिष्ट विचारांना कामकाज हाताळत असतो. आपले विचार जर इतरांना पटत नसतील तर तो प्रतिष्ठेचा प्रश्न न करता मार्गक्रमण करा. राहत्या ठिकाणापासून दूर जाऊन काम करण्याचे प्रसंग येतील. आत्मविश्वासने

कुंभ

सद्य परिस्थिती आणि लाभत असलेली ग्रहांची साथ यांचा योग्य मेळ घालू शकाल. पूर्वांघात कामकाज मनासारखे होईल. गमतीचा मार्ग सापडेल. नवीन पद स्वीकाराल. विरोधक माघार घेतील. आवडत्या मित्र-मैत्रिणींच्या गाठीभेटी

कोणताही व्यवहार करताना गाफील राहू नका. स्वावर इस्टेटीचे व्यवहार थोडे पुढे ढकलणे फायद्याचे ठरेल. समाजातील प्रतिष्ठित मंडळींच्या गाठीभेटी होतील. मोज-मजेत अतिरेक टाळावा. अनावश्यक खर्चास कात्री लावून गुंतवणूक वाढवा.

मुहूर्त - जानेवारी २०२५

जावळ मुहूर्तः	दि. २ गुरु., दि. ३ शुक. (दुपारी १२ पर्यंत), दि.८ बुध., दि. १२ रवि. (सकाळी ११ पर्यंत), दि. २० सोम. (सकाळी १० पर्यंत), दि.२२ बुध., दि. ३१ शुक.
उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्तः	दि. ३१ शुक. (दुपारी १२-१०)
साखरपुडा मुहूर्तः	दि. १ बुध., दि. २ गुरु., दि. ६ सोम. (सायं. ६ पर्यंत), दि. ७ मंगळ., दि. ८ बुध. (सायं. ४ पर्यंत), दि. १० शुक. (दुपारी २ नंतर), दि. ११ रवि., दि. २१ मंगळ., दि. २२ बुध., दि. २६ रवि.
विवाह मुहूर्तः	दि. १६ गुरु. (दुपारी १२-४८), दि. १७ शुक. (सकाळी १०-१७, दुपारी १२-४९), दि. २१ मंगळ. (दुपारी १२- ४९, गोरज सायं. ६-१७), दि. २२ बुध.(सकाळी ९- ५८, दुपारी १२-५०, गोरज सायं. ६-१८), दि. २६ रवि. (दुपारी १२- २९, दुपारी १२-५२)
वास्तुशांती मुहूर्तः	दि. १ बुध. (वृष सायं. ४ पर्यंत), दि. २ गुरु. (वृष दुपारी २-५७ पर्यंत), दि. १० शुक. (कलश, वृष दुपारी १२-४५ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. २० सोम.(वृष सकाळी ९-५९ पर्यंत), दि. २२ बुध. (कलश, वृष दुपारी ३-१७ पर्यंत), दि. ३१ शुक. (वृष दुपारी ३- ३२ पर्यंत)
भूमिपूजन मुहूर्तः	दि. १ बुध. (सायं. ४ पर्यंत), दि. २ गुरु. (दुपारी २-५७ पर्यंत), दि. ८ बुध. (दुपारी २- २६ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. ९ गुरु. (दुपारी ३- ०७ पर्यंत), दि. १० शुक. (दुपारी १- ४५ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. १६ गुरु. (दुपारी ३-३९ पर्यंत), दि. २० सोम. (सकाळी ९-५९ पर्यंत)

शुभ दिवस जानेवारी

दि. १ शुभ दिवस	दि. ९ दुपारी ०३ पर्यंत शुभ	शुभ
दि. २ शुभ दिवस	दि. १० दुपारी ०२ नंतर शुभ	दि. २१ शुभ दिवस
दि. ३ दुपारी १२ पर्यंत शुभ	दि. १२ शुभ दिवस	दि. २२ शुभ दिवस
दि. ४ सकाळी १० पर्यंत शुभ	दि. १४ आनंदी दिवस	दि. २४ सायं. ०७ नंतर शुभ
दि. ५ सकाळी ०८ नंतर शुभ	दि. १६ सायं. ०४ पर्यंत शुभ	दि. २६ आनंदी दिवस
दि. ६ सायं. ०६ पर्यंत शुभ	दि. १७ शुभ दिवस	दि. ३० सायं. ०७ नंतर शुभ
दि. ७ दुपारी ०३ पर्यंत शुभ	दि. १९ शुभ दिवस	दि. ३१ शुभ दिवस
दि. ८ शुभ दिवस	दि. २० सकाळी १० पर्यंत	

श्री देव धूतपापेश्वर, महाशिवरात्री उत्सव २०२४

फेब्रुवारी २०२५

माघ / फाल्गुन शके १९४६

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिर दिनदर्शिका
विक्रम संवत् २०८१

र

रविवार

माघ शु. ४/५
वसंत पंचमी श्री पंचमी
जगद्गुरु तुकाराम महाराज जयंती
शांतादुर्गा रथोत्सव

२

माघ शु. १२

भीष्मद्वंद्वी

९

माघ कृ. ४

संकष्ट चतुर्थी
चंद्रोदय ०९.४९

१६

माघ कृ. १०

संत गाडगे महाराज जयंती (उ. १.५५ नं.)

२३

सो

सोमवार

जानेवारी २०२५

र	५	१२	१९	२६
सो	६	१३	२०	२७
मं	७	१४	२१	२८
बु	८	१५	२२	२९
गु	९	१६	२३	३०
शु	१०	१७	२४	३१
श	११	१८	२५	

माघ शु. ६

३

माघ शु. १३

श्री विश्वकर्मा जयंती

१०

माघ कृ. ५

वासुदेव बळवंत फडके पुण्यदिन

१७

माघ कृ. ११

विजया एकादशी (स. १०.०४ प.)

२४

मं

मंगळवार

मार्च २०२५

र	३०	२	९	१६	२३
सो	३१	३	१०	१७	२४
मं	४	११	१८	२५	
बु	५	१२	१९	२६	
गु	६	१३	२०	२७	
शु	७	१४	२१	२८	
श	८	१५	२२	२९	

माघ शु. ७

रथसप्तमी

महर्षि नवल जयंती - जळगाव

४

माघ शु. १४

पारशी मेहेर मासारंभ (सायं. ६.५५ प.)

पौर्णिमा प्रारंभ (सुवर्णमाशन संस्कार)

सायं. ०६.५५

११

माघ कृ. ६

सौर वसंत ऋतु प्रारंभ

१८

माघ कृ. १२

श्रीमद्विष्णु (स. ८.१४ ते दु. १२.४७ प.)

२५

बु

बुधवार

माघ शु. ८

बुधाष्टमी भीमाष्टमी

दुर्गाष्टमी

५

माघ पौर्णिमा

माघस्थान समाप्ती

गुरु रविदास जयंती

रथयात्रा

मंगेशी - गोवा

पौर्णिमा राज्ञी

सायं. ०७.५५

१२

माघ कृ. ६

छत्रपती शिवाजी

महाराज जयंती

(तारखेप्रमाणे)

गोपालकृष्ण

गोखले पुण्यतिथी

१९

माघ कृ. १३

स्वातंत्र्यवीर सावरकर पुण्यतिथी

महाशिवरात्री (शिवपूजन)

श्रीवर रुद्राभिषेक, महादेव, मंत्रपुष्प, भजनार्वा कार्यक्रम

२६

गु

गुरुवार

माघ शु. ९

शुभ दिवस (सायं. ७.२९ नं.)

६

माघ कृ. १

गुरुप्रतिपदा

गाणगापूर यात्रा

१३

माघ कृ. ७

कालाष्टमी

श्री गजानन महाराज प्रकट दिन

२०

माघ कृ. १४

माघ अमावास्या

दर्श अमावास्या

मराठी भाषा

गौरव दिन

अमावास्या प्रारंभ

सकाळी ०८.५४

२७

शु

शुक्रवार

माघ शु. १०

शुभ दिवस (सायं. ४.१६ प.)

७

माघ कृ. २

शब्दे बारात

१४

माघ कृ. ८

जागतिक मातृभाषा दिन

२१

फाल्गुन शु. १

फाल्गुन सामारंभ

राष्ट्रीय विज्ञान दिन

पहाटे ०६.१४

श्री देव धूतपापेश्वर महाशिवरात्री उत्सवाची सांगता

२८

श

शनिवार

माघ शु. ३
श्री गणेश जयंती
विनायक चतुर्थी वरद चतुर्थी
मालवी यात्रा-मोरगांव
तिलकुंव चतुर्थी

१

माघ शु. ११

जया एकादशी

(रात्री ८.१६ नं.)

८

माघ कृ. ३

संत नरहरी सोनार पुण्यतिथी

संत सेवालाल महाराज जयंती

१५

माघ कृ. ९

श्री रामदास नवमी

(सायं. ५.३९ ते रात्री ११.४३ प.)

२२

राहु काल

रविवार - दुपारी ४.३० ते ६.००

सोमवार - सकाळी ७.३० ते ९.००

मंगळवार - दुपारी ३.०० ते ४.३०

बुधवार - दुपारी १२.०० ते १.३०

गुरुवार - दुपारी १.३० ते ३.००

शुक्रवार - सकाळी १०.३० ते १२.००

शनिवार - सकाळी १.०० ते १.३०

मंगेश गणपत दुधवडकर
महेश कोल्हूंक
मो. ९०११९४६४७४

नित्यानंद द्वारकानाथ
बाबधनकर
श्री धूतपापेश्वर न्यू सेंटर
मो. ९४२३२९७२०२

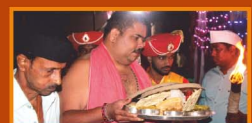
शुभम संदिप ओगले
सलगर चहा
मो. ९४२३०४९४३४

सुकेश सुधिर खडपे
जनरल स्टोअर्स
मो. ८२७५१३८७५७

सुमीत शरद ओगले
श्री धूतपापेश्वर सेंटर
मो. ९४२३२९८३०२

સંસ્થાન શ્રીદેવ ધૂતપાપેશ્વર દેવસ્થાન મહાશિવરાત્રી ઉત્સવ ૨૦૨૪

श्री कामेश्वर मंदिर, धोपेश्वर

मार्च २०२५

फाल्गुन शके १९४६
चैत्र शके १९४७

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिर दिनदर्शिका
विक्रम संवत् २०८१

<p>र</p> <p>रविवार</p>	<p>चैत्र शु. १</p> <p>गुडीपाडवा चैत्र मासारंभ चंद्रदर्शन</p> <p>श्री शालिवाहन शके १९४७ प्रारंभ विशाख संवत्सारंभ चैत्री नवरात्रारंभ अष्टौगस्तान डॉ. हेडगेवार जयंती</p> <p>श्री देव धूतपापेश्वर श्रीरामचंद्राष्टौ गृही कर्मण कुडीची पुजा</p> <p>३०</p>	<p>फाल्गुन शु. ३ शुभ दिवस</p> <p>मुस्लिम रमजान मासारंभ</p> <p>२</p>	<p>फाल्गुन शु. १० शुभ दिवस (सायं. ७.४१ प.)</p> <p>९</p>	<p>फाल्गुन कृ. २ संत तुकाराम बीज</p> <p>सद्युक्त श्री ब्रह्मीभूत रघुनाथ पुराणिक (काकमहाराज) पादुकोत्सव</p> <p>१६</p>	<p>फाल्गुन कृ. ९ शुभ दिवस</p> <p>जागतिक हवामान दिन</p> <p>२३</p>																																										
<p>सो</p> <p>सोमवार</p>	<p>चैत्र शु. २/३ गौरी तृतीया (तीज) मत्स्य जयंती श्री अक्कलकोट स्वामी महाराज प्रकट दिन रमजान ईद संत झुलेलाल जयंती मुस्लिम शब्वाल मासारंभ</p> <p>३१</p>	<p>फाल्गुन शु. ४ शुभ दिवस (स. ७.३१ प.)</p> <p>विनायक चतुर्थी</p> <p>३</p>	<p>फाल्गुन शु. ११ शुभ दिवस (स. ७.४४ नं.)</p> <p>आमलकी एकादशी सावित्रीबाई फुले स्मृतिदिन (सुवर्णमाशन संस्कार)</p> <p>१०</p>	<p>फाल्गुन कृ. ३ संकष्ट चतुर्थी चंद्रोदय ०९.२० छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती (तिथीप्रमाणे)</p> <p>सद्युक्त श्री ब्रह्मीभूत रघुनाथ पुराणिक (काकमहाराज) पादुकोत्सव समाप्ती</p> <p>१७</p>	<p>फाल्गुन कृ. १० शुभ दिवस (सायं. ५.२७ प.)</p> <p>२४</p>																																										
<p>मं</p> <p>मंगळवार</p>	<p>एकादशी संकष्ट चतुर्थी अमावास्या पौर्णिमा श्री देव धूतपापेश्वर मंदिरातील उत्सव</p>	<p>फाल्गुन शु. ५ शुभ दिवस</p> <p>राष्ट्रीय सुरक्षा दिन</p> <p>४</p>	<p>फाल्गुन शु. १२ शुभ दिवस</p> <p>भौमप्रदोष</p> <p>११</p>	<p>फाल्गुन कृ. ४ शुभ दिवस (सायं. ५.११ प.)</p> <p>शहाजीराजे भोसले जयंती (तारखेप्रमाणे)</p> <p>१८</p>	<p>फाल्गुन कृ. ११ शुभ दिवस</p> <p>पापमोचनी स्मार्त एकादशी श्रवणोपवास</p> <p>२५</p>																																										
<p>बु</p> <p>बुधवार</p>	<p>फेब्रुवारी २०२५</p> <table border="1"> <tr><td>र</td><td></td><td>२</td><td>९</td><td>१६</td><td>२३</td></tr> <tr><td>सो</td><td></td><td>३</td><td>१०</td><td>१७</td><td>२४</td></tr> <tr><td>मं</td><td></td><td>४</td><td>११</td><td>१८</td><td>२५</td></tr> <tr><td>बु</td><td></td><td>५</td><td>१२</td><td>१९</td><td>२६</td></tr> <tr><td>गु</td><td></td><td>६</td><td>१३</td><td>२०</td><td>२७</td></tr> <tr><td>शु</td><td></td><td>७</td><td>१४</td><td>२१</td><td>२८</td></tr> <tr><td>श</td><td>१</td><td>८</td><td>१५</td><td>२२</td><td></td></tr> </table>	र		२	९	१६	२३	सो		३	१०	१७	२४	मं		४	११	१८	२५	बु		५	१२	१९	२६	गु		६	१३	२०	२७	शु		७	१४	२१	२८	श	१	८	१५	२२		<p>फाल्गुन शु. ६ शुभ दिवस</p> <p>५</p>	<p>फाल्गुन शु. १३ शुभ दिवस</p> <p>यशवंतराव चव्हाण जयंती</p> <p>श्री देव धूतपापेश्वर देवस्थान होलिकोत्सव</p> <p>१२</p>	<p>फाल्गुन कृ. ५ शुभ दिवस (रात्री ८.४९ नं.)</p> <p>रंगपंचमी</p> <p>१९</p>	<p>फाल्गुन कृ. १२ शुभ दिवस</p> <p>भागवत एकादशी</p> <p>२६</p>
र		२	९	१६	२३																																										
सो		३	१०	१७	२४																																										
मं		४	११	१८	२५																																										
बु		५	१२	१९	२६																																										
गु		६	१३	२०	२७																																										
शु		७	१४	२१	२८																																										
श	१	८	१५	२२																																											
<p>गु</p> <p>गुरुवार</p>	<p>एप्रिल २०२५</p> <table border="1"> <tr><td>र</td><td></td><td>६</td><td>१३</td><td>२०</td><td>२७</td></tr> <tr><td>सो</td><td></td><td>७</td><td>१४</td><td>२१</td><td>२८</td></tr> <tr><td>मं</td><td>१</td><td>८</td><td>१५</td><td>२२</td><td>२९</td></tr> <tr><td>बु</td><td>२</td><td>९</td><td>१६</td><td>२३</td><td>३०</td></tr> <tr><td>गु</td><td>३</td><td>१०</td><td>१७</td><td>२४</td><td></td></tr> <tr><td>शु</td><td>४</td><td>११</td><td>१८</td><td>२५</td><td></td></tr> <tr><td>श</td><td>५</td><td>१२</td><td>१९</td><td>२६</td><td></td></tr> </table>	र		६	१३	२०	२७	सो		७	१४	२१	२८	मं	१	८	१५	२२	२९	बु	२	९	१६	२३	३०	गु	३	१०	१७	२४		शु	४	११	१८	२५		श	५	१२	१९	२६		<p>फाल्गुन शु. ७ शुभ दिवस (स. १०.५१ प.)</p> <p>६</p>	<p>फाल्गुन शु. १४ शुभ दिवस (स. १०.३१ प.)</p> <p>होळी हुताशनी पौर्णिमा पारशी आवान मासारंभ पौर्णिमा प्रारंभ सकाळी १०.३५</p> <p>१३</p>	<p>फाल्गुन कृ. ६ शुभ दिवस</p> <p>श्री एकनाथ षष्ठी विषुव दिन</p> <p>२०</p>	<p>फाल्गुन कृ. १३ शुभ दिवस</p> <p>प्रदोष शिवराजी वारुणीयोग सूर्योदय ते सूर्यास्त मधुकृष्ण त्रयोदशी</p> <p>२७</p>
र		६	१३	२०	२७																																										
सो		७	१४	२१	२८																																										
मं	१	८	१५	२२	२९																																										
बु	२	९	१६	२३	३०																																										
गु	३	१०	१७	२४																																											
शु	४	११	१८	२५																																											
श	५	१२	१९	२६																																											
<p>शु</p> <p>शुक्रवार</p>	<p>राहु काल</p> <p>रविवार - दुपारी ४.३० ते ६.०० सोमवार - सकाळी ७.३० ते ९.०० मंगळवार - दुपारी ३.०० ते ४.३० बुधवार - दुपारी १२.०० ते १.३० गुरुवार - दुपारी १.३० ते ३.०० शुक्रवार - सकाळी १०.३० ते १२.०० शनिवार - सकाळी ९.०० ते १०.३०</p>	<p>फाल्गुन शु. ८ शुभ दिवस</p> <p>दुर्गाष्टमी</p> <p>७</p>	<p>फाल्गुन पौर्णिमा धूलिवंदन चैतन्य जयंती करिदिन खग्रास चंद्रग्रहण (पावसु विभाग नवत्यु शब्दी निम नव्यु शब्दी)</p> <p>पौर्णिमा समाप्ती दुपारी १२.२३</p> <p>१४</p>	<p>फाल्गुन कृ. ७ शुभ दिवस</p> <p>जमशेदी नवरोज</p> <p>२१</p>	<p>फाल्गुन कृ. १४ शुभ दिवस</p> <p>अमावास्या प्रारंभ रात्री ०७.५६</p> <p>२८</p>																																										
<p>श</p> <p>शनिवार</p>	<p>फाल्गुन शु. ९ शुभ दिवस</p> <p>चंद्रदर्शन रामकृष्ण जयंती</p> <p>१</p>	<p>फाल्गुन शु. ९ शुभ दिवस</p> <p>जागतिक महिला दिन</p> <p>८</p>	<p>फाल्गुन कृ. ८ शुभ दिवस</p> <p>आश्वकुसुम भाशन वसंतोत्सवारंभ अभ्यंगस्नान जागतिक ग्राहक दिन सद्युक्त श्री ब्रह्मीभूत रघुनाथ पुराणिक (काकमहाराज) पादुकोत्सव प्रारंभ</p> <p>१५</p>	<p>फाल्गुन कृ. ८ शुभ दिवस (सायं. ६.३५ नं.)</p> <p>कालाष्टमी वर्षातपारंभ (जैन) शहादते हजरत अली</p> <p>२२</p>	<p>फाल्गुन अमावास्या धर्मवीर छत्रपती संभाजी महाराज पुण्यतिथी खंडग्रास सूर्यग्रहण (भारतातून दिसणार नसल्यामुळे वेधार्थे निम नव्यु शब्दी)</p> <p>अमावास्या समाप्ती सायं. ०४.२८</p> <p>२९</p>																																										

प्रस्तावना:-

आयुर्वेदाच्या ग्रंथांमध्ये मानवी देहाचे हे तीन उपस्तर वर्णन केले आहेत, त्यापैकी ब्रम्हचर्य याबद्दल आपण बघत आहोत. ब्रम्हचर्य शब्द आणि त्याला अनुसरून असलेल्या सखोल अर्थाची चर्चा आपण मागील लेखात केली. ब्रम्हचर्यात शरीरातील शक्ती अर्थात वीर्य याचे रक्षण करणे व त्यास सत्कार्याय वापरणे हा शुद्ध, उदात्त हेतू अनुस्यूत आहे. वीर्य ही एक शक्ती आहे ज्यात कार्यकारी शक्ती + नवनिर्माण शक्ती +प्रतिरोधी शक्ती हे तीनही अंश अभिप्रेत आहेत. शरीराच्या हालचाली, क्रिया ज्यामुळे घडतात ती कार्यकारी शक्ती! शरीरात नवीन पेशी तयार होणे अथवा पुनरुत्पादन ज्यामुळे होते, ती नवनिर्माण शक्ती व ज्यामुळे शरीर बाह्य तसेच आंतरिक शत्रूंपासून किंवा संघर्षात टिकून राहते, ती प्रतिरोधी शक्ती! ह्या तीनही शक्ती, वीर्याचे आपल्या शरीरातील अनन्यसाधारण स्थान दर्शवितात. म्हणून त्याचे रक्षण-वापर-संवर्धन हे आवश्यक आहे, जे ब्रम्हचर्य करते.

जेव्हा आपण वीर्य शक्ती हि पुनरुत्पादन या अर्थाचे पाहते तेव्हा त्यात नवनिर्माण करण्याची शरीराची क्षमता या बद्दल विचार होतो. नवनिर्माणाची ताकद प्रत्येक पेशी अन्पेशीत आहे. दररोज जुन्या पेशी मृतप्राय बनून त्यांची जागा नवीन दमाच्या पेशी घेतात. ज्याला आधुनिक विज्ञान म्हणते. आयुर्वेद सांगते कि, रस-रक्तादी धातूंचा सार भाग म्हणजे शुक्र! शुक्र हा देहव्यापी आहे व त्यात नवनिर्मितीची क्षमता आहे, परिणामी हे जे दररोज नवनिर्माण होते, त्यात देहव्यापी शुक्र धातू कारणीभूत आहे. देहव्यापी शुक्र कसे असते? याबद्दल ते सांगतात कि, जशी उसात साखर, दह्यात तूप, तिळत तेल विद्यमान असते, त्याप्रकारे पंचभौतिक देहात शुक्र विद्यमान असते. अत्यक्त शुक्र वृषभ (Scrotum) व शिशन (Penis) द्वारे वीर्य होते. अर्थात शरीराच्या धातूंचा सार, ज्यात नवनिर्माणची शक्ती आहे, जी शक्ती दैनंदिन आवश्यक आहे, ती शरीरातून बाहेर पडते. म्हणूनच ह्या वीर्य शक्तीला व्यर्थ जाऊ न देणे हा ब्रम्हचार्याचा एक प्रमाण उद्देश्य बनला. कारण जर हि शक्ती संग्रहित राहिली तर ती शरीराला पोषक बनते, उपकारक ठरते व हृदयातील ओजाला अर्थात तेजाला सतत तळवेदार देवते. हे तेज व्यक्त होते ते व्यक्तीच्या चेहऱ्यातून-डोळ्यातून-वाणीतून-कृतीतून! अशी व्यक्ती नेहमी निरोगी व प्रसन्न दिसत येते. निरोगी वरीरच पुढाऱ्या वतुष्टय (धर्मार्थकाममोक्ष)प्राप्तीचे साधन आहे. तत्त्वमसि म्हणजे तोच तू आहे ह्या स्थितीला पोहोचणे, जे मानवी जीवनाचे अंतिम ध्येय आहे, त्यासाठीचा प्रयत्न म्हणजेच ब्रम्हचर्य! ब्रम्हचर्यात असे निरोगी शरीर एक साधन आहे आणि शुक्र परिरक्षण हा त्यातील प्रमुख अंग आहे. म्हणूनच ह्या शुक्राबद्दल आपण जाणून घेऊया.

शुक्र निर्मिती :-

परा हि एषा फलनिर्वृतिः आहारस्येति । --चरक संहिता
शुक्र आहाराच्या अंतिम परिणाम धातू आहे. अर्थात आहाराचे सार शुक्र आहे. परं अर्थात अल्पूष्ट, श्रेष्ठ (आहाराच्या सूक्ष्म पचनातून सप्त धातूंपैकी क्रमशः एक-एक धातू बनत-बनत अंतिमतः शुक्र धातू बनतो. म्हणूनच ते सर्व धातूंचे सार आहे. शिवाय ह्या रसोक्तवरून आपणास हे देखील कळते कि, आहाराच्या परिणामानातूनच शुक्र निर्मिती होते. सात्विक आहार व सुदृढ पाचन शक्ती ह्या दोन गोष्टी असल्यास शुक्र निर्मिती उत्तम होते.

शुक्राची अभिव्यक्ती :-

ज्याप्रमाणे फुलाच्या कळीला गंध नसतो, ते उमलताच गंध निर्माण होतो, त्याप्रमाणे शुक्र अभिव्यक्ती व वाच्या १६ वर्षांपासून ७० वर्षांपर्यंत होत असते. दीर्घायुष्याची इच्छा राखणाऱ्या व्यक्तीने हि वयोमर्यादा लक्षात घ्यावी. १६ वर्षांपेक्षा कमी वय असता त्यास बाल्यावस्था म्हणजे जाते, ज्यात सप्तधातू --रस-रक्त-मांस-मेद-अस्थि-मज्जा-शुक्र हे परिपूर्ण किंवा परिपक्व नसतात. अर्थात शुक्र धातू परिपक्व नसतो. त्यामुळे ह्या कालावधीत ब्रम्हचर्य राखणे आवश्यक आहे. अन्या अल्प पाण्याचे जलाशय जसे सुकते तशी व्यक्ती लवकरच सुवृंन जाते. ७० वर्षांपेक्षा वार्षिक्य सुरू होते, ज्या कालावधीत रस रक्तादी वरील धातू हळूहळू क्षय पावतात. परिणामी शुक्र धातू देखील क्षीण होत जातो, अशा स्थितीत किड्या-मुंखांनी जर्जर झालेले असे शुष्क व रूक्ष लाकूड केवळ स्पर्शानेच तुटून जाते, त्याप्रमाणे व्यक्ती ब्रम्हचारी व्रताचा नसल्यास शुक्र क्षय होतो, ज्याचा पुनर्भरण शक्य नसतो व व्यक्ती शीघ्र नष्ट होते.

शुक्राचे स्थान :-

जशी उपात साखर, दह्यात तूप, तिळत तेल विद्यमान असते, त्याप्रकारे पंचभौतिक देहात शुक्र विद्यमान असते. शरीराच्या ज्या-ज्या भागांमध्ये स्पर्शनेंद्रीय आहे, त्या-त्या भागांमध्ये शुक्र स्थावित होते. अर्थात शरीराचे जे-जे अंग, ज्यांना संवेदना आहे, तेवना आहे त्या प्रत्येकातून शुक्र स्थावित होते. मात्र शरीराचे असे अवयव ज्यांना स्पर्शनेंद्रीय नाही जसे कि, नेत्र, नखाय, टाकाक भाग मत-मूत्र हे वाळूत अन्य सर्व शरीरातून शुक्र स्थावित होते. स्त्री-पुरुष संयोगाने त्याची व्यक्ती होते, उदा!प्रामाणे ओ रक्षा कण्डास पिळल्या नंतर पाणी बाहेर येते तद्वत ! शुक्र दुष्टीची कारणे कोणती? (संदर्भ चरक संहिता)

१) वार्धक्यवस्था

२) चिंतित, शोकयुक्त स्थितीमुळे

३) व्याधी अवस्था--क्षय रोग, पांडू रोग इ.

४) आपल्या शारीरिक क्षमतेपेक्षा अधिक काम करणे

५) अनशन अर्थात उपाशी राहणे किंवा अन्न ग्रहण न करणे

६) अत्यधिक शारीरिक

संबंध ठेवणे

७) अत्यधिक व्यायाम करणे

८) चुकीचा आहार घेणे-जसे कि, अतिप्रमाणात - जंक फूड खाणे, चुकीचे राहणीमान-जसे कि, उशिरा उठणे, रात्र-रात्र जागरण करणे, अवेळी जेवणे इ.इ.

९) पूर्णतः शारीरिक संबंधांपासून निवृत्ती घेणे (बाल्यावस्था-वृद्धावस्था सोडून)

१०) पती-पत्नी दोघांमध्ये एकमेकांविषयी अविश्वास असल्यास

११) अयोगी गमन अर्थात गुद मैथुन, पशु मैथुन इ.इ.

१२) रात्र-अग्नि यांवेळे शुक्रवह सोतस यास आवात पोहोचल्याने(आधुनिक काळात अल्ट्रा -इन्फ्रा किरणे हि सुद्धा या प्रकारात मोडतात, मोबाईल च्या ध्वनी लहरी इ.इ.)

१३) अधारणीय वेगाचे धारण केल्याने, जसे कि मत-मूत्राचे वेग अडविणे इ.इ.

१४) रस-रक्तादी धातू दूषित होणे

श्री देव धूतपापेश्वर
मंदिरातील उत्सव

श्री देव धूतपापेश्वर
मंदिरातील उत्सव

चैत्र शुद्ध प्रतिपदेला देवळात गुढीपाडव्याच्या सण साजरा केला जातो. ह्या दिवशी सकाळी देवळाच्या दारापुढे गुढी उभासून गुढीची पूजा केली जाते.

चैत्र शुद्ध प्रतिपदा या दिवशी देवस्थानाचे परंपरागत जोशी यांनी एक असोला नारळ व पंचांग देवस्थानाला देण्याची प्रथा आहे.

आजतापायत ती चालू आहे. जोशी हे धूतपापेश्वराची वेदोक्त पूजा केली जाते. ब्राह्मणांना गंध, फुले, दक्षिणा तसेच ते सुदूर श्री काका मराजाला दिली जाते व नंतर देवाला नैवेद्य पुराणिक यांच्या समाधी स्थानात पंचांग देतात. हि परंपरा आजही चालू जाते.

फाल्गुन शुद्ध चतुर्दशी या दिवशी श्री धूतपापेश्वर देवस्थानात होळीचा सण साजरा केला जातो. होळीच्या आदल्या दिवशी धूतपापेश्वराची होळी लावली जाते. होळी देवळाचे बाहेर जवळच उभी केली जाते. सर्व देव होळीच्या मांडावर आणतात. चारही दिशेला ढोल वाजत नेवून सर्व पूर्वजांना कुकारा मारून सामिल करून घेतात.

आहे. हयाच चैत्र महिन्यात शुद्ध नवमी दिवशी रामनवमीचा सण साजरा होतो.

दुपारी 12.00 ते 12.30 चे दरम्यान पालखीत देवाचा मुखवटा बसवून देवळासभोवताली प्रदक्षिणा प्रमाणे पालखी फिरवली जाते. यालाच बोली भाषेत भोवती विधी असे म्हणतात.

चैत्र पोर्णिमा दिनी हनुमान जयंती साजरी केली जाते. सुर्योदय काळी हनुमंताच्या मुर्तीची पंचोपचार पुजा व आरती केली जाते.

चैत्र शुद्ध प्रतिपदा या दिवशी प्रदोषकाळी सुर्यास्ताला वसंतपूजा करण्याची प्रथा आहे. या दिनी श्री देव धूतपापेश्वराची वेदोक्त पूजा केली जाते. ब्राह्मणांना गंध, फुले, दक्षिणा तसेच ते सुदूर श्री काका मराजाला दाखवून ब्राह्मणांना डाळ व पन्हे दिले पंचांग देतात. हि परंपरा आजही चालू जाते.

राशिभविष्य मार्च - २०२५

मेघ

सध्या ग्रहमान तसे अनुकूल आहे. मात्र कामकाजाकडे केलेले दुर्लक्ष महिन्याच्या उत्तरार्धात महागात पडू शकते. सतर्क राहा. दुसऱ्याच्या आश्वासनावर महत्वाचे निर्णय घेऊ नका. आर्थिक पातळीवर नियोजनात कसूर नको. अनावश्यक खर्च टाळा.

वृषभ

गेल्या काही काळात तुम्ही घेतलेल्या मेहनतीचे चीज या महिन्यात होणार आहे. काही घटनाक्रमामुळे थोडे त्रस्त व्हाल. आपल्या उद्दिष्टांवर लक्ष केंद्रित करावे लागेल. जमीन -जुमल्याचे व्यवहार सुरळीत पार पडतील.

मिथुन

सध्याचे ग्रहमान हे आपल्या संघर्षाची परीक्षा घेणार आहे असे वाटते. मनाविरुद्ध घडणाऱ्या घटनांकडे मनस्ताप होईल. थोडे सबुरीने घ्यावे लागेल. उत्तरार्धात काही अनुकूल घटना घडून परिस्थितीत बदल होईल. आर्थिक उलाढालीत यश मिळेल.

कर्क

सध्या हाती असलेली कामे सहजगत्या पार पाडतील असे गृहीत धरू नका. विरोधाकांच्या छुप्या कारवाया वाढणार आहेत. कौटुंबिक पातळीवर मनाजोतले सहकार्य मिळणे थोडे कठीण वाटते. कार्यपूरतेसाठी अपेक्षेपेक्षा जास्त पैसे खर्च

सिंह

मतभेदाचे प्रसंग तुम्हाला हुशारीने हाताळावे लागतील. बोलण्यातील माधुर्य वाढवा. नव्या जबाबदाऱ्या स्वीकाराव्या लागतील. सहकाऱ्यांवर विसंबून न राहता स्वावलंबीचा मार्ग अवलंबा. आर्थिक व्यवहारात गुप्तता राखावी लागेल. अनपेक्षित खर्चाचे प्रसंग येतील

कन्या

बऱ्याच दिवसांपासून रखडलेली कामे मार्गी लागतील. कामानिमित्ताने प्रवास घडेल. आर्थिक प्राप्ती व खर्च या दोघांचेही प्रमाण वाढणार आहे. कौटुंबिक वाढत्या गरजेमुळे आर्थिक नियोजनास प्राधान्य द्यावे लागेल.

तुळ

मित्र परिवारातील काही समज-गैरसमज यामुळे थोडा मनस्ताप संभवतो निर्णय घेताना कार्यक्षेत्रातील सहकाऱ्यांचीही मते विचारात घ्या. नियोजनपूर्वक केलेल्या कामांमुळे प्रगतीचा वेग वाढेल. उत्तरार्धात मिळणाऱ्या यशाने आत्मविश्वास वाढेल.

वृश्चिक

प्रसंगी शक्तीपेक्षा युक्तीचा वापर करून आपला कार्यभाग साधण्याचा प्रयत्न करा. यशस्वी व्हाल. वरिष्ठांच्या मार्गदर्शनाने कामाची दिशा ठरवा. भागीदारी व्यवसायात भागीदारांशी चर्चा करूनच महत्वाचे निर्णय घ्या.

धनु

धनप्राप्तीचा योग या महिन्यात आहे. मित्रमैत्रीणांकडून उत्तम सहकार्य मिळेल. कार्यक्षेत्रातील विरोधाकांवर मात करण्यास सध्याचा काळ अनुकूल आहे. आपल्या बोलण्यावर मात्र नियंत्रण ठेवा. उत्तरार्धात तब्येतीची काळजी घ्यावी लागेल. पथ्यपणाी सांभाळा.

मकर

नवीन झालेल्या ओळखीने भारावून जाऊ नका. अचूक पारख करणे आवश्यक. कार्यक्षेत्रात आपले कर्तुत्व सिद्ध करण्याची संधी स्वीकारा. महिन्याचा उत्तरार्ध अधिक सुखावह आहे. तुमच्या कर्तुत्वाची वाढवा होईल. धन प्राप्तीचे योग

कुंभ

पूर्वार्धात तुमच्याविषयी नाहक झालेल्या गैरसमजामुळे थोडा मनस्ताप संभवतो. नेमके आपले खरे हितचिंतक कोण हे ओळखून वागलात तर कटुता टाळू शकाल. क्षमतेपेक्षा अधिक धाडस करू नका. पोटाच्या तक्रारीकडे दुर्लक्ष नको.

मीन

या महिन्यात आपण मंडळींना थोडा वियोग सहन करावा लागेल असे दिसते. खर्च वाढतील. मोठे आर्थिक व्यवहार व बोलणी थोडी पुढ ढकलावी. उत्तरार्धात घडणाऱ्या एवाढा अभिय घटनेमुळे मन:स्वास्थ्य बिघडेल.

मुहूर्त - मार्च २०२५

जावळ मुहूर्त:

दि. २ रविव. (सकाळी ९ नंतर), दि. ७ शुक्र., दि. ९ रविव., दि. १० (सोम सकाळी ८ नंतर), दि. १६ रविव., दि. २६ बुध., दि. ३० रविव.

उपनयन (मुंजोचे) मुहूर्त :

दि. ९ रविव (सकाळी १०-००), दि. १० सोम. (सकाळी ९-५६)

साखरपुडा मुहूर्त :

दि. १ शनि. (सकाळी ११ नंतर), दि. २ रविव., दि. ७ शुक्र., दि. १२ बुध., दि. १५ शनि., दि. १६ रविव., दि. १८ मंगळ. (सायं. ६ पर्यंत), दि. २० गुरु., दि. २४ सोम. (सायं. ५ पर्यंत), दि. २५ मंगळ., दि. २६ बुध, दि. ३० रविव.

विवाह मुहूर्त :

दि. १ शनि. (सकाळी ११-५६, दुपारी १२-५१), दि. २ रविव. (सकाळी १०-२८, दुपारी १२-५१), दि. ३ सोम. (गोरज सायं. ०६-३७), दि. ६ गुरु. सकाळी १०-१२), दि. ७ शुक्र. सकाळी १०-०८ दुपारी १२-४५, गोरज सायं. ६-३९), दि. १२ बुध. सकाळी ९-४९, दुपारी १२- १४, दुपारी १२-४७, सायं. ०६-०६), दि. २६ बुध. (सकाळी ८-३७, दुपारी १२-४५)

वास्तुशांती मुहूर्त :

दि. १ शनि. (सकाळी ११-२२ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. ६ गुरु. (कलश सकाळी १०-५१ पर्यंत), दि. ७ शुक्र. (कलश वृष सकाळी ९-१८ पर्यंत), दि. १० सोम. (कलश वृष सकाळी ७-४४ ते दुपारी ९-५६ पर्यंत), दि. १५ शनि. (वृष सायं. ४ पर्यंत), दि. २६ बुध. (कलश सायं. ४ पर्यंत)

भूमिपूजन मुहूर्त:

दि. १ शनि. (सायं. ४ पर्यंत), दि. ६ गुरु. (सकाळी १०-५१ पर्यंत), दि. ७ शुक्र. (सकाळी ९-१८ पर्यंत), दि. १० सोम. (सकाळी ७-४४ ते दुपारी ९-५६ पर्यंत), दि. १२ बुध. (सकाळी ९-११ पर्यंत), दि. २५ शनि. (सायं. ४ पर्यंत)

शुभ दिवस मार्च

दि. १ शुभ दिवस
दि. २ शुभ दिवस
दि. ३ सायं. ०६ नंतर शुभ
दि. ४ शुभ दिवस
दि. ५ सकाळी ११ पर्यंत शुभ
दि. ७ शुभ दिवस
दि. ८ शुभ दिवस
दि. ९ रात्री ०८ पर्यंत शुभ

दि. १० सकाळी ०८ नंतर शुभ
दि. ११ शुभ दिवस
दि. १२ शुभ दिवस
दि. १५ शुभ दिवस
दि. १६ शुभ दिवस
दि. १७ रात्री ०८ नंतर शुभ
दि. १८ सायं. ०६ पर्यंत शुभ
दि. २० शुभ दिवस

दि. २२ सायं. ०७ नंतर शुभ
दि. २३ शुभ दिवस
दि. २४ सायं. ०५ पर्यंत शुभ
दि. २५ शुभ दिवस
दि. २६ शुभ दिवस
दि. ३१ साडेतीन मुहूर्तातील शुभ

दि. १ मार्च रोजी सूर्योदय: सूर्य-कुंभ, चंद्र-कुंभ, मंगळ-मिथुन, बुध-मीन, गुरु-वृषभ, शुक्र-मीन, शनी-कुंभ, राहु-मीन, केतु-कन्या, हर्षल-मेष, नेपच्युन-मीन, प्लूटो-मकर राशीत राहतील.
दि. १४ मार्च रोजी सूर्य-मीन, दि. १८ मार्च रोजी हर्षल-वृषभ, दि. २९ मार्च रोजी शनी-मीन राशीत प्रवेश करील.

फाल्गुन पौर्णिमा प्रारंभ : गुरुवार. दि. १३ मार्च सकाळी १०:३५; समाप्ती : शुक्रवार. दि. १४ मार्च दुपारी १२:२३

फाल्गुन अमावास्या प्रारंभ : शुक्रवार. दि. २८ मार्च सायं ०७:५६; समाप्ती : शनिवार. दि. २९ मार्च सायं. ०४:२८

संस्थान श्रीदेव धूतपापेश्वर देवस्थान
होकी उत्सव 2024

श्री कालभैरव मंदिर, धोपेश्वर

एप्रिल २०२५

चैत्र / वैशाख शके १९४७

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिर दिनदर्शिका
विक्रम संवत् २०८१

र

रविवार

चैत्र शु. ९ शुभ दिवस
(सुवर्णप्राशन संस्कार)
श्रीराम नवमी चैत्री नवरात्र समाप्ती
श्री स्वामिनारायण जयंती
श्री रामदास जयंती
श्री देव धूतपापेश्वर देवालय मुकुटारोहण
पालखी वसंतु देवगुप्तपौर्णमासी प्रदक्षिणा

चैत्र कृ. १ शुभ दिवस
पिसाह (ज्यू)
पौर्णिमा समाप्ती
महाष्ट ०५.५१

चैत्र कृ. ७ शुभ दिवस
(स. ६.४६नं.)
भानुसप्तमी
ईस्टर संडे

चैत्र अमावास्या शुभ दिवस
दर्श अमावास्या
अमावास्या समाप्ती
उ. रात्री ०१.०१

सो

सोमवार

राहु काल
रविवार - दुपारी ४.३० ते ६.००
सोमवार - सकाळी ७.३० ते ९.००
मंगळवार - दुपारी ३.०० ते ४.३०
बुधवार - दुपारी १२.०० ते १.३०
गुरुवार - दुपारी १.३० ते ३.००
शुक्रवार - सकाळी १०.३० ते १२.००
शनिवार - सकाळी ९.०० ते १०.३०

चैत्र शु. १० शुभ दिवस
साईबाबा उत्सव समाप्ती - शिर्डी
जागतिक आरोग्य दिन

चैत्र कृ. १ शुभ दिवस
भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब
आंबेडकर जयंती
वैशाखी (पंजाब)

चैत्र कृ. ८ शुभ दिवस
कालाष्टमी

वैशाख शु. १ शुभ दिवस
वैशाख मासारंभ
वज्रेश्वरी पालखी

मं

मंगळवार

चैत्र शु. ४ शुभ दिवस
विनायक चतुर्थी
(अंगारक योग)

चैत्र शु. ११ शुभ दिवस
कामवा एकादशी
(स. ८.३२प.)

चैत्र कृ. २ शुभ दिवस
श्री श्रीधरस्वामी पुण्यतिथी

चैत्र कृ. ९ शुभ दिवस

वैशाख शु. २ शुभ दिवस
चंद्रदर्शन
(सायं. ६.४७नं.)
श्री परशुराम जयंती

बु

बुधवार

चैत्र शु. ५ शुभ दिवस
(स. ८.४९प.)
श्री पंचमी
श्री लक्ष्मी पंचमी

चैत्र शु. १२ शुभ दिवस

चैत्र कृ. ३ शुभ दिवस
संकष्ट चतुर्थी
चंद्रोदय ०९.५१
दुर्गादेवी
रथयात्रा-
आंजलें
(रत्नागिरी)

चैत्र कृ. १० शुभ दिवस
जागतिक पुरस्तक दिन (सायं. ४.४३नं.)

वैशाख शु. ३ शुभ दिवस
अक्षय्य तृतीया वर्षातपसमापन (जैन)
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज जयंती
मुस्लिम
जिल्काव
मासारंभ
महात्मा
बसवेश्वर जयंती

गु

गुरुवार

चैत्र शु. ६ शुभ दिवस
नाईकबा पालखी सोहळा-बनपुरी, कराड
छत्रपती शिवाजी महाराज पुण्यतिथी
(तारखेममाणे)

चैत्र शु. १३ शुभ दिवस
प्रद्योत अनंम त्रयोदशी
भगवान महावीर जन्म कल्याणक
अनंमव्रत

चैत्र कृ. ४ शुभ दिवस

चैत्र कृ. ११ शुभ दिवस
वरुथिनी एकादशी
श्री बल्लभाचार्य जयंती

मार्च २०२५

र	३०	२	९	१६	२३
सो	३१	३	१०	१७	२४
मं		४	११	१८	२५
बु		५	१२	१९	२६
गु		६	१३	२०	२७
शु		७	१४	२१	२८
श	१	८	१५	२२	२९

शु

शुक्रवार

चैत्र शु. ७ शुभ दिवस
आर्यवील ओळी प्रारंभ (जैन)
एकवीरादेवी पालखी सोहळा-कार्ला

चैत्र शु. १४ शुभ दिवस
वपनक चतुर्दशी
हनुमान जन्मोत्सव उपवास
महात्मा जोतिबा
फुले जयंती
पौर्णिमा प्रारंभ
उ. रात्री ०३.५१

चैत्र कृ. ५ शुभ दिवस
गुड फ्रायडे
(स. ८.२०नं.)

चैत्र कृ. १२ शुभ दिवस
प्रदोष
(स. ११.४५प.)

मे २०२५

र		४	११	१८	२५
सो		५	१२	१९	२६
मं		६	१३	२०	२७
बु		७	१४	२१	२८
गु	१	८	१५	२२	२९
शु	२	९	१६	२३	३०
श	३	१०	१७	२४	३१

श

शनिवार

चैत्र शु. ८ शुभ दिवस
(स. ७.४४नं.)
दुर्गाष्टमी अशोकाष्टमी
अशोककलाका प्राशन
सायं. ०७.२६ पर्यंत
साईबाबा उत्सव
प्रारंभ - शिर्डी
भवानीदेवी उत्पत्ती

चैत्र पौर्णिमा शुभ दिवस
हनुमान जन्मोत्सव
वैशाख रत्नांतरंभ
छत्रपती शिवाजी
महाराज पुण्यतिथी
(शिवायमाणे)
ज्योतिर्लिंग यात्रा-कोल्हापूर
पारशी आरंभ मासारंभ
श्री देव धूतपापेश्वर
मंदिरांत हनुमान
मुक्तीची प्रेरणा देणारा पुत्र

चैत्र कृ. ६ शुभ दिवस
सौर ग्रीष्म ऋतु प्रारंभ (सायं. ६.२१नं.)

चैत्र कृ. १३/१४ शुभ दिवस
शिवरात्री
श्री अक्कलकोट स्वामी
महाराज पुण्यतिथी
संत गोरोबाकाका
पुण्यतिथी
अमावास्या प्रारंभ
उ. रात्री ०४.५०

श्री धूतपापेश्वर लि.
www.sdlindia.com

सुरज सुनिल रेवाळे
सिद्धी जनरल स्टोअर
मो. ८८०६८७३१३४

कृष्णा रघुनाथ पवार
पान स्टॉल
मो. ८९९९०६१४०८

प्रकाश शंकर ओगळे
ऊंकार टि स्टॉल
मो. ९२७६२३५५७

भगवान माणिक सावंत
श्री धूतपापेश्वर भाजी सेंटर
मो. ९२२६४३७५२८

राम वासुदेव करंबेकर
युनिक टेक्नॉलॉजी
कॉम्प्युटर विक्री व दुरुस्ती
मो.नं- ९८८९७८९८७०

सौजन्यः
श्री धूतपापेश्वर लि.
www.sdlindia.com

ब्रम्हचर्य भाग २ - ३

निरोगी शुक्राचे स्वरूप कसे असते :-
जे शुक्र पातळ नाही-साधारण घट्ट आहे, मधुर रसाचे आहे, पांढऱ्या निघम आहे, दृग्धीरहित, गुरु गुणाचे, चिकट, संध्या रंगाचे/स्पष्टिक मणी ज्या रंगाचे असते त्या रंगाचे, मात्रे अधिक असे शुक्र योग्य आहे, प्रशस्त आहे. ते फलदायी, संतानोत्पादक असते.
अप्रशस्तशुक्रः-
वात-पित्त-कफ-रक्त या दोघांनी दूषित शुक्र हे अप्रशस्त आहे. ते गर्भधारणा करण्यास सक्षम नाही. त्या शुक्राची

लक्षणे पुढीलप्रमाणे :-

- वातामुळे शुक्राला फेस असतो, ते अतिशय पातळ, स्पर्शाला रुक्ष असते, ते फार कष्टाने स्वादित होते, अथवा त्यासमयी व्यक्तीला वेदना होतात.
- पितामुळे शुक्र निळ्या अथवा पिवळ्या रंगाचे असते, स्पर्शाला उष्ण, दृग्धीयुक्त असते.
- कफाने ग्रसित शुक्र अतिशय चिकट असतो, त्याचा बाहेर पडण्याचा रस्ता अवरोधित असतो.
- अति-शारीरिक संबंध, एखाद्या गोष्टीचा आघात/फटका बसणं/मार बघणे, अथवा शस्त्रादीने त्याजानी इजा झाल्यामुळे शुक्र हे रक्तमिश्रित येते. त्यावेळी वेदना देखील असतात.
- जे शारीरिक वेग अडवू नयेत ते अडविल्याने--जसे कि, अधोवात, मल-मूत्राचे वेग इ., प्रकीर्णित वात शुक्राच्या रस्त्याला अडवतो. अतिमात्र वेगाने हे हळूहळू, अल्प-अल्प प्रमाणात, गाठीच्या रूपाने बाहेर पडते. असे शुक्र बाहेर पडताना व्यक्ती गळून जाते, अतिशय थकते.

शुक्र क्षयाने काय परिणाम होतो ? :-
अत्यासक्त्यामुळे जेव्हा व्यक्ती शरीर संबंध ठेवते, त्यामुळे त्याच्या शरीरातील शुक्राचा क्षय होतो. अत्यधिक शुक्र क्षय होऊनही मनाला आनंद नाही घातला तर, पुढे जाऊन शुक्रक्षय होत नाही. कारण शुक्राचा अत्याधिक क्षय झालेला असतो. अतिमात्र रक्त-स्नायू होऊ लागतो. शुक्र व रक्त दोघांचा क्षय झाल्याने अशा पुरुषाचे सांधे शिथिल होऊन जातात, शरीर रुक्ष बनते, दुबळे बनते व शरीरात वात वाढतो. हा वात सारहीन अशा त्या शरीरात प्रसरून कफ व पित्त या दोन दोघांना दूषित करते, मांस व रक्ताला शुष्क करते. कफाला व पित्ताला बाहेर काढू नवतो, अशावेळी व्यक्तीच्या बरगड्यांमध्ये वेदना होते, घसा बिघडतो. डोळे कफाने भरून गेल्यासारखे होते, सांध्यामध्ये वेदना-अंगमेाडून येणे, अपचन, तोंडाला चव नसणे असे विकार उत्पन्न होतात. पुढे विकार आणखी बळावल्यास, खोकल्याची वास लागते, दम लागतो, छातीत जखम होते ज्यातून रक्त वाहू लागते. थुकीबरो रक्त पडू लागते. अत्यधिक रक्त बाहेर पडल्याने व्यक्ती थकते, दुबळी बनते, हळू-हळू सुकते. यालाच क्षय व्याधी असे म्हणतात.

राशिभविष्य एप्रिल - २०२५

मेघ

महिऱ्याचा पुर्वार्ध तसा अनुकूल आहे. काही प्रसंगी तडजोड करून पुढे जावे लागणार आहे.विरोधकांचे डावपेच तुम्ही उधळून लावू शकात. जमा -खर्चाचे गणित सोडवणे कठीण जाईल असे दिसते. कार्यक्षेत्रात करिष्ठांची मर्जी सांभाळावी

वृषभ

आर्थिक प्राप्तीत वाढ होण्यासाठी काही नवे स्त्रोत शोधवा लागतील. तुमच्या अंगी असलेली जिद्द व चिकाटीने यशस्वी होऊ शकात. रवि-बुधचे पाठवळ ही सध्या तुमची जमेची बाजू होय. पूर्वार्धात महत्त्वाची कामे मार्गी लागतील.

मिथुन

जर आपल्या शब्दाला मान मिळायला पाहिजे अशी अपेक्षा असेल तर समोरच्याबाबतही तसाच विचार व्हायला हवा. ग्रहमानाच्या सहकार्याने महत्त्वाचे निर्णय घेऊ शकात. व्यावसायिकांना व्यवसाय वाढीची संधी उपलब्ध होईल.

कर्क

अंगी असलेला उत्साह व सतर्कता यामुळे प्रतिकूल परिस्थितीला सामोरे जाणे फार अवघड होणार नाही. स्वकटौत्यावर अधिक विश्वास ठेवा. कार्यक्षेत्रातील स्पष्टतः टिकाव लागण्यासाठी नवे डावपेच आखावे लागतील.

सिंह

सर सलामत तो पगडी पचास. तब्येतीची काळजी घ्या. महत्त्वाच्या निर्णय प्रक्रियेत आपल्या सहकाऱ्यांनाही सामील करून घ्या. थोरोमोट्यांचे मार्गदर्शन घेणे फायदेशीर ठरेल. समोरच्या व्यक्तीचे संपूर्ण ऐकून मगच आपले मत व्यक्त करा.

कन्या

योग्य साथसंगत असेल तर कठीण मार्गही अवघड वाटणार नाही. कार्यक्षेत्रातील सहकाऱ्यांच्या नाराजीने तुम्हाला थोडी कसरत करावी लागणार आहे. आपल्या जबाबदाऱ्या पूर्ण करण्याचा आटोकाट प्रयत्न करा. कायद्याची चौकट मोडू नका. प्रसंगी थोरोमोट्यांची मदत घ्या.

तुळ

महिऱ्याचा पुर्वार्ध अधिक लाभदायी ठरणार आहे. महत्त्वाची कामे हातो ह्या. मार्गी लागतील. विरोधक आग्रही राहणार नाहीत. संधीचा फायदा उठवा. उत्तरार्धात मात्र थोडे सबुरीने घ्यावे लागेल. प्रवासात काही अडचणी संभवतात.

वृश्चिक

आपल्या वागण्या-बोल्यावर योग्य नियंत्रण ठेवल्यास अडचणींची तीव्रता कमी होईल. पूर्वार्धात खर्चावर नियंत्रण आवश्यक. कार्यक्षेत्रात नवीन संधी चालून येतील. उत्तरार्धात मिळणाऱ्या यशाने आत्मविश्वास वाढेल.

धनु

सदैव लाभाच्या अपेक्षेने काम केला तर पदरी निराशा पडण्याची शक्यता असते. मित्र-मैत्रिणींकडून अधिक अपेक्षा बाळगू नका. सरकारी नियमांचे कटाक्षाने पालन करा. आर्थिक व्यवहारात कोणत्याही चुकीच्या मार्गाचा अवलंब करू नका.

कुंभ

हा महिना संमिश्र ग्रहमानाचा आहे. आर्थिक प्रराप्ती चांगली असली तर काही प्रसंगी मनाची द्विधावस्था होईल. भावनेपेक्षा आपल्या कर्तव्याला प्राधान्य देणे हिताचे ठरेल. उत्तरार्धात मित्रपरिवाराकडून उत्तम सहकार्य मिळेल. विरोधक

मीन

स्वप्नरंजन तुम्हा राशीच्या लोकांना आवडते, परंतु त्यात किती रमावचे हे ठरवून वागण्याचा काळ आहे. विरोधकांच्या हालचालींवर लक्ष असू द्या. जवळच्या एवाढा व्यक्तीच्या चहाडखोरीमुळे उत्तरार्धात थोडा मनस्ताप संभवतो.

पंचांग		श्री शालिवाहन शके १८४७, एप्रिल २०२५, वैश्व-वैशाख विक्रम संवत् २०८१											
ता.	वार	तिथी	ता. मि. पर्वत	नक्षत्र	ता. मि. पर्वत	योग	ता. मि. पर्वत	करण	ता. मि. पर्वत	चंद्रराशी	सूर्यादय	सूर्यास्त	भा. राशि दिनमाक
एप्रिल		चैत्र											चैत्र
१	मंगळवार	शु. चतुर्थी	२६:३२	भरणी	११:०६	विष्कंभ प्रीती	०९:४७ ३०:०६	वज्रिज	१६:०५	मेघ - १६:३० प.	०६:३४	१८:५१	११
२	बुधवार	शु. पंचमी	२३:५०	कृत्तिका	०८:४९	आयुष्मान	२६:४९	बव	१३:०७	वृषभ	०६:३३	१८:५२	१२
३	गुरुवार	शु. षष्ठी	२१:४१	रोहिणी	०७:०१	सौभाग्य	२४:००	कोलव	१०:४०	वृषभ - १८:२१ प.	०६:३२	१८:५२	१३
				मृग	२९:५०								
४	शुक्रवार	शु. सप्तमी	२०:१२	आर्द्रा	२९:१९	शोभन	२१:४४	गर	०८:५१	मिथुन	०६:३१	१८:५२	१४
५	शनिवार	शु. अष्टमी	१९:१६	पुनर्वसू	२९:३१	अतिगंड	२०:०२	विष्टि	०७:४३	मिथुन - १८:२४ प.	०६:३१	१८:५२	१५
६	रविवार	शु. नवमी	१९:२२	पुष्य	३०:१४	सुकर्मा	१८:५४	बालव	०७:१९	कर्क	०६:३०	१८:५३	१६
७	सोमवार	शु. दशमी	१९:५९	आश्लेषा	अहोरात्र	धृति	१८:१७	तैत्तिल	०७:३६	कर्क	०६:२९	१८:५३	१७
८	मंगळवार	शु. एकादशी	२१:१२	आश्लेषा	०७:५४	शूल	१८:०९	वज्रिज	०८:३२	कर्क - ०७:५४ प.	०६:२८	१८:५३	१८
९	बुधवार	शु. द्वादशी	२२:५५	मघा	०९:५६	गंड	१८:२४	बव	१०:००	सिंह	०६:२७	१८:५३	१९
१०	गुरुवार	शु. त्रयोदशी	२५:००	पूर्वाफाल्गुनी	११:२४	वृद्धि	१८:५७	कोलव	११:५१	सिंह - १९:०३ प.	०६:२७	१८:५४	२०
११	शुक्रवार	शु. चतुर्दशी	२७:२१	उत्तराफाल्गुनी	११:०९	ध्रुव	१९:४४	गर	१४:०९	कन्या	०६:२६	१८:५४	२१
१२	शनिवार	शु. पौर्णिमा	२९:५१	हस्त	१८:०७	व्याघ्रात	२०:३९	विष्टि	१६:३५	कन्या	०६:२५	१८:५४	२२
१३	रविवार	कृ. प्रतिपदा	अहोरात्र	चित्रा	२१:१०	हर्षण	२१:३८	बालव	१९:०८	कन्या - ०७:३८ प.	०६:२४	१८:५४	२३
१४	सोमवार	कृ. प्रतिपदा	०८:२४	स्वाती	२४:१२	वज्र	२२:३७	तैत्तिल	२१:४०	तुळ	०६:२३	१८:५५	२४
१५	मंगळवार	कृ. द्वितीया	१०:५५	विशाखा	२७:०९	सिद्धि	२३:३१	वज्रिज	२४:०७	तुळ - १०:२६ प.	०६:२३	१८:५५	२५
१६	बुधवार	कृ. तृतीया	१३:१६	अनुराधा	२९:५४	व्यतिपात	२४:०९	बव	२६:२२	वृश्चिक	०६:२२	१८:५५	२६
१७	गुरुवार	कृ. चतुर्थी	१५:२३	जेष्ठा	अहोरात्र	वरिधान	२४:४९	कोलव	२८:१८	वृश्चिक	०६:२१	१८:५५	२७
१८	शुक्रवार	कृ. पंचमी	१७:०६	जेष्ठा	०८:२०	परिच	२५:०९	गर	२९:४८	वृश्चिक - ८:३० प.	०६:२१	१८:५६	२८
१९	शनिवार	कृ. षष्ठी	१८:२१	मूळ	१०:३०	शिव	२५:५१	विष्टि	-	धनु - १०:३० प.	०६:२०	१८:५६	२९
२०	रविवार	कृ. सप्तमी	१९:००	पूर्वाषाढा	११:४७	सिद्ध	२४:११	विष्टि	०६:४६	धनु - १८:०३ प.	०६:१९	१८:५६	३०
वैशाख													
२१	सोमवार	कृ. अष्टमी	१८:५८	उत्तराषाढा	११:३६	साध्य	२२:५९	बालव	०७:०४	मकर	०६:१८	१८:५७	१
२२	मंगळवार	कृ. नवमी	१८:१२	श्रवण	११:२३	शुभ	२१:१२	तैत्तिल	०६:४१	मकर - २४:३० प.	०६:१८	१८:५७	२
२३	बुधवार	कृ. दशमी	१६:४३	धनिष्ठा	११:०७	शुक्ल	१८:५०	बव	२७:४२	कुंभ	०६:१७	१८:५७	३
२४	गुरुवार	कृ. एकादशी	१४:३२	शततारा	१०:४९	ब्रह्मा	१५:५५	कोलव	२९:१२	कुंभ - २७:२५ प.	०६:१६	१८:५७	४
२५	शुक्रवार	कृ. द्वादशी	११:४५	पूर्वाभाद्रपदा	०८:५३	रैद्र	२५:२०	गर	२९:२०	मीन	०६:१६	१८:५८	५
२६	शनिवार	कृ. त्रयोदशी	०८:२८	उत्तराभाद्रपदा	०९:२७	वैधृति	०८:४१	विष्टि	१८:४१	मीन - २७:३८ प.	०६:१५	१८:५८	६
२७	रविवार	कृ. चतुर्दशी	१०:५८	रेवती	२७:३८	विष्कंभ	२८:३४	कोलव	२९:४८				
२८	सोमवार	कृ. अमावास्या	२५:०१	अश्विनी	२४:१९	प्रीती	२४:१९	चतुष्पाद	१४:५७	मेघ	०६:१४	१८:५८	७
वैशाख													
२९	सोमवार	शु. प्रतिपदा	२१:१२	भरणी	२१:३८	आयुष्मान	२०:०३	किस्तुघ्न	११:०५	मेघ - २६:५३ प.	०६:१४	१८:५९	८
२०	मंगळवार	शु. द्वितीया	१७:३२	कृत्तिका	१८:४७	सौभाग्य	१५:५४	बालव	०७:१९	वृषभ	०६:१३	१८:५९	९
३०	बुधवार	शु. तृतीया	१४:१२	रोहिणी	१६:१८	शोभन	१२:०९	वज्रिज	२४:४४	वृषभ - २७:४४ प.	०६:१३	१८:५९	१०
दि. १ एप्रिल रोजी सूर्योदयः सूर्य-मीन, चंद्र-मेघ, मंगळ-मिथुन, बुध-मीन, गुरु-वृषभ, शुक्र-मीन, शनी-मीन, राहु-मीन, केतु-कन्या, हर्षल-वृषभ, नेपच्यून-मीन, प्लुटो-मकर राशीत राहतील.													
दि. २ एप्रिल रोजी मंगळ-कर्क, दि. १३ एप्रिल रोजी सूर्य मेघ राशीत प्रवेश करील.													
चैत्र पौर्णिमा प्रारंभः शुक्रवार दि. ११ एप्रिल उतररात्री ०३:२१; समाप्तीः शनिवार दि. १२ एप्रिल उतररात्री ०५:५१													
चैत्र अमावास्या प्रारंभः शनिवार दि. २६ एप्रिल उतररात्री ०४:५०; समाप्तीः शनिवार दि. २७ एप्रिल उतररात्री ०१:०१													

मुहूर्त - एप्रिल २०२५

जावळ मुहूर्तः
दि. ६ रवि., दि. १४ सोम., दि. २१ सोम., दि. २४ गुरु., दि. ३० बुध.

उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्तः
दि. २ बुध. (सकाळी ११-०३), दि. ७ सोम. (सकाळी १०-४४, दुपारी १२-२७)

साखरपुडा मुहूर्तः
दि. ३ गुरु., दि. १४ रवि., दि. ९ बुध, दि. ११ शुक्र., दि. १२ शनि. (सायं. ५ नंतर), दि. १४ सोम., दि. १८ शुक्र. (सकाळी ८ नंतर), दि. १९ शनि. (सायं. ६ पर्यंत), दि. २० रवि. (सकाळी ७ नंतर), दि. २१ सोम., दि. २२ मंगळ., दि. २३ बुध. (सायं. ५ नंतर), दि. ३० बुध.

विवाह मुहूर्तः
दि. १४ सोम. (दुपारी १२-५९), दि. १८ शुक्र. (गोरज सायं. ६-४९), दि. १९ शनि. सकाळी ९-५६), दि. २० रवि. (दुपारी १२-३८, गोरज सायं. ६-५०), दि. २१ सोम. (दुपारी १२-३८, गोरज ६-५०), दि. २२ मंगळ.(दुपारी १२-३७, सायं. ६-०६, गोरज सायं. ६-५०), दि. २५ शुक्र. (सकाळी ९-३३, सकाळी ११-३१), दि. ३० बुध. (सकाळी ९-१३, सकाळी ११-११)

वास्तुशांती मुहूर्तः
दि. ३० बुध (बुध दुपारी १२- ०१ पर्यंत)

भूमिपूजन मुहूर्तः
दि. ३० बुध (दुपारी १२-०१ पर्यंत)

नूतन आर्थिक वर्षारंभाचे मुहूर्तः
मंगळवार दि. १ एप्रिल २०२५ रोजी नूतन आर्थिक वर्षारंभी व्यापारी हिशोबाच्या बद्दींचे पूजन सकाळी ९- ३० ते १०-५८ चला, सकाळी १०-५९ ते दुपारी १२- २६ लाभ, दुपारी १२-२७ ते दुपारी १-५४ अमृत आणि दुपारी ३-२२ ते ४-५० शुभ चोखडीमध्ये करावे आणि लेखनास प्रारंभ करावा.

शुभ दिवस एप्रिल

दि. १ सकाळी ११ पर्यंत शुभ
दि. २ सकाळी ०९ नंतर शुभ
दि. ३ शुभ दिवस
दि. ४ रात्री ०८ पर्यंत शुभ
दि. ५ सकाळी ०८ नंतर शुभ
दि. ६ शुभ दिवस
दि. ७ शुभ दिवस
दि. ८ सकाळी ०८ पर्यंत शुभ

दि. ९ शुभ दिवस
दि. १० शुभ दिवस
दि. ११ शुभ दिवस
दि. १२ सायं. ०५ नंतर शुभ
दि. १३ सकाळी ०८ नंतर शुभ
दि. १४ शुभ दिवस
दि. १८ सकाळी ०८ नंतर शुभ
दि. १९ सायं. ०६ पर्यंत शुभ
दि. २० सकाळी ०७ नंतर शुभ

दि. २१ शुभ दिवस
दि. २२ शुभ दिवस
दि. २३ सायं. ०५ नंतर शुभ
दि. २४ शुभ दिवस
दि. २५ दुपारी १२ पर्यंत शुभ
दि. २८ रात्री ०९ पर्यंत शुभ
दि. २९ सायं. ०७ नंतर शुभ
दि. ३० साडेतीन मुहूर्तातील

वार्षिक पंचांग मे २०२५

ब्रम्हचर्य भाग ३

हा विचार म्हणजेच मनुष्य धर्म। धर्म म्हणजे हिंदू-मुस्लिम-श्री-इसाई हा अर्थाने नसून जीवनाप्रणाली हा अर्थाने वेदांमधे मान्य आहे. इहलोक व परलोक विचार हा विचार धर्मात बसला आहे.

“सतो अमृतमनः श्रेयसं सिद्धिः सधर्मः।

धर्म अस्मिता जागृती आणि भाव जागृतीचे काम करते. समाजाचे बंधापर म्हणजे धर्म। समाजात जगण्यासाठी, सदृशयोगे जीवने व्यतीत करण्यासाठी तपःस्वध्यायनिरत प्रबुद्धांनी निरचित केलेले नियम ज्यात व्यक्तीचा आत्मा टिकून राही व सामाजिक ऐक्य देखील नांदत असे, तो म्हणजे धर्म। धर्म संघमित जीवनाचे शिक्षण देतो व संघमित मानव म्हणजेच ब्रम्हचर्य!

वैदिक विचार संस्थाने शिक्षण देतात, आर्यावृत्त भोग आणि आर्यावृत्त त्याच्या ब्रह्माच्या मधोस मधोस म्हणजे संयम। हे वेदमन्य विचार निष्कावित. निम्नो-ग्रन्थी यांचा संयम म्हणजे वैदिक विचार। तेन त्यामुळे मुजोबा ...सांगणारे ईशवास्योपनिषद् हेच तत्त्वज्ञान सांगते आहे. वैदिक विचार, जीवन भोगासाठी आहे किंवा जीवन त्यागणासाठी आहे असे न सांगता, त्याची वृत्तीने भोग भोग्यासाठी आहे, असे सांगते.

वैदिक विचार सुख-दुःखाचा कर्ता व्यक्तीलाच ठरविते. कोणी बाबा-बुवा कुला उदार करून पालन नाही किंवा कुटुंबातील गहावी वक्र दृष्टी तुटुयावर आहेअसे नाही,

उद्धरतामानात्मनः तत्मानमवसादयेत् श्रीमद् भगवद्गीता ६.५। तूच जबाबदार आहेस तुझ्या स्थितीसाठी असे सांगून मुत्सामध्ये स्वतःच्या चुका खुल्या मानते स्वीकारण्याची मानसिकता बनविते, त्याला कम प्रेरक बनविते. दुसऱ्यावर अवलंबून न राहता, I can earn my bread and butter but हे खुमारी निर्माण करते. बक-न्यासारखे व ब कंफार नाही तर सिंग्या छात्रा यावर करणारे पण हेच खरे विचार। मुकुल पद्धतीतून असे दिशावे छात्रे बाहेर पडत जे समाजकार, राष्ट्राला एक नवे देशाचे प्रतिनिधित्व करत. म्हणूनच हा देशाच विषय घडत असत ज्याचा आदर्श, हेरा संवर्ष विश्वाला वाटे व विश्व भारताकडे मार्गदर्शक म्हणून पाही.

एतद्देश प्रसुत्यस्य सकाशादथ जन्मः, स्वं चरितं शिखेरं पुण्ड्रिकां सर्वमानवाः।

इश्वरी कार्यः-

देवाचे कार्य म्हणजे आपण काय समजतो? आरती-प्रसाद-भजन करणे, देवासाठी वाली कळणे, काकडा करणे, देवाला धान्ये वाढणजे, त्याची स्तुती करणे इ.हे सारे काही अशोच्य नाही पण ते ईश्वरी कार्यात अंतर्भूत होईल का? हे प्रश्न आहे. एखाद्याचे कार्य करणे म्हणजे स्वतःची क्षमता / efficiency वापरून त्याच्यासाठी काम करणे. आपण देवाला फुले-फळे-पणी वाहतो, पण हे तर त्याचेच बनविलेले आहे. त्याचे त्यालाच अर्थ करणे यात कर्तृत्वाला स्थान आहे असे नाही म्हणू शकत. बडिलांची मिळालेली इस्टेट त्यांनाच देत त्याच काय मोठे हारोला। फुल-फळ वाहणे, धुपराती करणे हे सारे उपलब्धता भाग आहे पण ईश्वरी कार्य जे ब्रम्हचर्यात अर्पित आहे ते हे नव्हे.

खरा पुत्र कोण? जो बडिलांचे काम करतो. मम आपले बडीला करणे बरपिपाता ईश्वराचे काम काय? जगावर वळी आहे। निःस्वार्थ-निरपेक्ष-निर्याज। देवाला तर सारेच प्रिय। मम मी असे प्रेम करू शकतोच न, त्यातून कोवताही फायदा मिळवण्याची नाही, स्वार्थ साधायचा नाही. हा अभ्यास करणे म्हणजेच ईश्वरी कार्य आहे केवळची काय होईल? समाजात ईश्वरी भाव वाढणे, समोखा परका न राहता परस्पर प्रार्थनावर बसले, दुक्य नांदेल. समाजातील कैक प्रश्नांचा गुंता सुटेल. पण हे कसे शक्य

आहे? एका राष्ट्रात तर हे नक्कीच शक्य नाही. एखादं व्याख्यात दिल्याने, लोक लिखिल्याने, कायदा आणल्याने होईल का? या सबांनी एखाड गोष्टीस/कृतीस सकारार्थीय चालना करून मिळते मात्र त्यातील सातत्य हे व्यक्तिगत संपर्कनिय (personal human touch) शक्य होते.

आपल्या क्रापी आणि संतोनी श्रेष्ठ धर्म अनुसरला. त्यांनी आपणहून, स्वतःच्या धराचा उंबरठा ओलांडला व ते महाल-शोषी, सुशिक्षित-अशिक्षित, मालक-मजूर, स्त्री-पुरुष सर्वांपर्यंत पोहोचले, शोवट्या माणसापर्यंत पोहोचले, त्यांना प्रेमाने भेटले, परस्परातील विसरलेल्या नात्याची नव्याने ओळख करून घेतली, दोघांना जोडणाऱ्या दुक्याचे अर्थात ईश्वराचे स्मरण केले, तो आकाशात आहेच, देवपरात आहेच, त्याहूनही तो आपल्या सर्वांच्या हृदयात आहे, हे बुद्धीपूर्वक समजाविले.

आयुर्वेदातील चरक संहितेत चिकित्सास्थानात रसायनाच्या चतुर्थ अध्याया शालीन आणि यायार असे क्रापीचे हे वर्ग सांगितले आहेत. शालीन क्रापी जे अभ्रम करून राहत असत आणि यायार जे प्रमणशील क्रापी होते. स्वतः चरक महर्षी देखील चरैवैत चरैवैत (फिरणारे)चाच संदेश देत आहेत. हे फिरणे केवळ भटकंती नाही तर माणसाच्या हृदयापर्यंत पोहोचणाऱ्या प्रयत्न आहे. मनात आलं म्हणून, काही change पाहिजे म्हणून गेले असे नाही.

झाला परंपरा आहे. आपली आणखी-कार्यकीची वारी, तीर्थयात्रा, एकादशी हि सारी संस्कृतिक सामने हा गोष्टीचा पुरातन आदर कि, क्रापी-संत माणसा-माणसा पर्यंत गेले व त्यांचे प्रबोधन केले. डडक्याच्या पाण्याला घाण सुटले मात्र नवीचे बाहेत पणी स्वस्थ राहले, नवी येणे शुध्दित, तशी हि ज्ञान व प्रेम रंगा घरीपर फिरती। सु।म।क. क्रांतिकारक, महाज्ञानी हा रूपात ते क्रापीने गेले तर दैवी बंधू-भगिनी बनून गेले. त्यामुळे त्यांच्या परस्परातील अंतर/दूरिभाव राहिला नाही.

God fearing mentality नाही तर God loving mentality ह्यांनी बाढविली. देवबद्ध माणसाच्या मनात बुद्धिपूर्वक प्रेम हळू-हळू निर्माण केले.

सर्वस्व हाच हृदि सन्निविष्टो-- श्रीमद्भगवद्गीता अध्याय १५ हे त्यांना सांगून त्यांच्यातील गौरव उभा केला, समाज याच विविध Complex/ ग्रंथीनी भरलेला असतो, जसे कि कुरुता ग्रंथी (superiorty complex) - लघुता ग्रंथी (inferiorty Complex)-भयग्रंथी (fear Complex) । हे सारे हा हृदयस्थ भावांच्या विचाराचे दूर होतात. झाला वेळ त्यांना म्हणून क्रापी-मुनी सातत्याने त्यांना भेटत राहिले, पाण्याचा थेंब खडकवर पडत पडत त्यालाही जसा खडू पडतो, तसा मानसात हळू हळू सकारात्मक बदल होत गेला, त्याची वृत्ती बदलली. कर्तून अनर्कतुम असा देव जर माझ्यासोबत आहे तर मम मी लाचार-हीन-दिन दुबळा का होऊ? मीच सर्व काही करतो, ह्या राखसी विचारांनाही तिलाजिने मिळाली. मी करतो हे खरे पण देवा। तुझ्या शक्तीने हा कृतज्ञ भाव बळीस लागला. कृतज्ञता म्हणजेच माणूस।

आपणीं गर्जना केली कृष्णतो विरवं आर्यम् --त्यांनी नरपक्षक अशा श्राण-वृक्ष-तातार-नग इत्यादी समाजगुंजात जाऊन, व्यक्तिगत अशी प्राणवीही पर्वा न करता काम केले, त्यांना सुरसंकृत बनविले, त्यांची ब्रह्म स्थाने जपून त्यांना सांस्कृतिक आनंद देत, ईश्वरी अधिपत्या त्यांच्यात रुजविले. अंतर्ची ओळख पळवल्यावर नाते घसे सोपे बनते, आणि अशा प्रेम-विचारांच्या भाव्याने कृतीला वसुधैव कुटुंबक बनविले. अशा सारखा प्रयत्न युरोपात झालेला

देखील दिसून येतो. विखरून धर्म आफ्रिकेच्या धनयोर् जंगलात, जे एकेकाळी नरपक्षक, रानटी, हिंस्र मनुष्यांचे वसतिस्थान होते, अशा ठिकाणी परसलाय, झाला कारण म्हणजे हे प्रयासक प्राणीची पर्वा न करता एकेकाळी तेथे गेलेत, त्यातील काही परतही आले नाहीत, त्यांना मारून खाऊ तेही राहिले त्यांनी धीर सोडला नाही. त्यांच्या सातत्याने जाण्याने आज हे लोक माणसात आले. summer school of linguistic हि संस्था हा प्रयासकार्येत मोलाचे सहकार्य देत आली आहे.

आपले संत, देव ध्य कुणी देव ध्य, फुका न लगे रुका म्हणून घरीपर फिरले. जे जे आपणांचीं आवे, ते ते इतरांसि सांगले हा कृतिशील भाव सुद्धा हा गोष्टीचा पुराता आहे. आज जो तो समाजातील समस्यारवर आपले मत व्यक्त करतो, कधी मित्र परिवारासोबत रमोचा डाव खेळत तर कधी पानाच्या टपरीवर पान खात-खात, कधी किट्टी पार्टी मध्ये तर कधी जाहीर सभेत, मान निष्क्रिय तत्वज्ञानास काही अर्थ नाही. क्रियाशील तत्वज्ञान जाणपरा समाजात नित्य फिरता राहतो, मान-सन्मान यापासून दूर आपले कार्य चालू ठेवतो. हि त्याची वृत्ती बनते. तो ब्रह्म अर्थात ईश्वराला माध्यार घेऊन जातो म्हणूनच त्याच्या फिरण्याला ब्रह्मचर्य म्हणतात.

सामान्य:- आहार,निद्रासारख्या प्राथमिक-मूलभूत गरजांसोबत ब्रम्हचर्य जोडण्यामार्गे क्रापींची क्रांतदृष्टी आहे. विचार यश आणि ईश्वरी कार्य यांची उपासना हे मान्यतेचे शोक्त आहे. मी देण पण्यार चालतो म्हणून माणूस का? मग कायझाली देण पण्यार चालतो? कपडे घालल्याने माणूस होतो का? मग सर्कशीरील माकड देखील सूट-बूट घातून, हातात धुरवा पांघर घेऊन गमन-जमन करतच कि। पण पशु आणि माणूसमधील भेद ह्याच आहे कि, तो फक्त आहार-निद्रया दर्दी नाही तर विचार आणि भावाच पुकेला आहे.

There is need of emotional security of each human being मोठा मान झोठ्या माशाला खातो हा जंगलचा नियम मात्र एक जीव दुसऱ्याच्या अप्पेक्षे जातो हा मानी समाजाचा नियम। त्यासाठी फिरले पाहिजे, निःस्वार्थ प्रेम आणि जीवन यशरी विचार घेऊन अंतिमा माणसापर्यंत गेले पाहिजे. आहार आणि निद्रा यांच्या पलीकडे देखील एक विश्व आहे. sensual happiness ह्याही श्रेष्ठ असा intellectual, emotional happiness हे मान्यतेचे दरवाजे माणूस कधी ठोडविणार? त्या दैवी विश्वाचे दर्शन, तो divine happiness जो क्रापी-संतोना मिळालो तो त्यांनी आपल्यापुरता मर्यादित न राखता मुक्त हस्ते आपोपायी नेला. भूक शर्माविणारा आणि निद्रा देणारा जो आहे, त्याचे दर्शन कोण घडवेल? त्याच्या प्रतीची कृतज्ञता कोण उभी करील? तुम्हा-आम्हा सामान्यांचे हे कळत नाही. म्हणूनच जीवनात महापुरुषांची गरज असते. जे आपणहून आपल्या दयाीत येतात, जीवनात येतात व आपल्याला हा भाव समजाविताने. त्यांचे जीवनात येणे हे एक दैवतुर्भय गोय असतो।

दुर्लभम् ब्रम्हमेवैतदेवताग्रहोहेतुकम् । मनुष्येष्टं मुमुक्षुर्ब्र महापुरुषः संश्रमः।

ते आपल्याला शिकवितो नाहीत तर प्रेम संबोधून सहजपणाने हे कळून देऊ लागते. वेदमन्य विचार आणि दैवी प्रेमभाव आपल्या जीवनात ओघी फिरत करून मम इतरांपर्यंत घेऊन जाणे हे ब्रम्हचर्य होय। म्हणूनच ब्रह्मचर्य यास अनन्य साधारण महत्त्व आहे.

राशिभविष्य मे - २०२५

मेघ

केलेल्या कामाचा मोबदला किती मिळणार हे बघत बसलात तर प्रगती खुंटेल. विरोधकांच्या संख्येत वाढ होणार नाही याची पदोपदी काळजी घ्या. सामाजिक क्षेत्रात काम करणाऱ्यांना सन्मान, प्रसिद्धी मिळेल. अपचनाचे विकास संभवतात.

वृषभ

व्यक्तिगत प्रगतीवर लक्ष केंद्रित करा, असे सध्याच्या ग्रहमानाचे म्हणणे आहे. कुटुंब कलहात आर्थिक टोकाची भूमिका घेणे टाळा. आर्थिक पातळी उंचावल्याने आत्मविश्वास बळावे. आपले यश प्रयत्नसाध्य असेल. प्रवासात अपेक्षेपेक्षा जास्त

मिथुन

या महिन्यात तुमच्या जवळच्या व्यक्तीकडून एखादी आनंददायी घटना कानी पडेल. पूर्वाधात अर्थप्राप्तीचे योग येतील. कार्यक्षेत्रातील संधीचा फायदा उठवा. उत्तरार्धात काही अनपेक्षित घटनांनी मन थोडे नाराज होईल.

कर्क

ग्रहमान संमित्र स्वरूपाचे आहे. एक बाब मनाजोगती तर दुसरी त्याविरुद्ध। काही बाबतीत तर आपलेच दात आणि आपलेच ओठअशी तुमची अवस्था होऊ शकते. सावधगिरीने वागा. शब्द जपून वापरा.

सिंह

सध्याचा ग्रहमानाचा विचार करता तुम्ही तडजोड नेमकी कधी व कुराबरोबर करावी हे विचारपूर्वक ठरवावे लागेल. कार्यक्षेत्रात तुमच्यासोबत गैरसमज निर्माण केले जातील. चतुराईने परिस्थिती हाताळा. उत्तरार्धात तुमचे पारडे जड होणार

कन्या

तुमचे कर्तृत्व आणि बुद्धिचातुर्य याच्या जोरावर तुम्ही यश पदरी पाडू शकाल. नोकरदार व्यक्तींना आपली कर्तव्यनिष्ठा सिद्ध करावी लागेल. सुसंवादाने रेंगाळलेली कामे मार्गी लावू शकाल. आर्थिक ओढाताना गुंतणार्ग निघेल.

तुळ

काही गोष्टी या आपल्या हातात नसतात हे जाणून वागलान तर नाराजी पदरी पडणार नाही. व्यावसायिक वर्गाला स्पष्टार्थक परिस्थिती अनुभवावी लागेल. या महिन्यात धावपळ, दगदग होणार आहे. विरोधकांच्या टीकेला सडेतोड उत्तरे

वृश्चिक

नोकरी व्यवसाया क्षेत्रातील आर्थिक पातळी उंचावण्याची परिस्थिती नियंत्रणाखाली आणल्यास तुम्हाला अपेक्षित या प्राप्त होईल. कौटुंबिक कर्तव्याला प्राधान्य देताना आरोग्याच्या तक्रारीकडे दुर्लक्ष करू नका. उज्यातेचा यास संभवतो.

धनु

एकाच्या आश्वासनावर दुसऱ्याला शब्द देऊ नका. आर्थिक पातळीवर सावधगिरीने पावले उचला. काहींना परदेश प्रवास संभवतो. उत्तरार्धात गोष्टी मानप्रमाणे पार पडतील. कर्जाचे प्रस्ताव स्वीकारू नका. वाहन चालविताना काळजी घ्या.

मकर

या महिन्यात कौटुंबिक पातळीवरील निर्णयांमुळे थोडे व्यथित व्हात. संयम वाळगा. शाब्दिक वाद टाळा. तुमच्या कार्यक्षमतेने प्रभावीत होऊन विरोधकांच्या हालचाली थंडावतील. उत्तरार्धात मनःस्थितीत बदल होऊन उत्तरार्धसह वांटेदार.

कुंभ

अनुकूल असे ग्रहमान या महिन्यात तुम्हाला लाभत आहे. प्रगतीचा वेग वाढल्याने दिसून येईल. अपेक्षित यश मिळवू शकाल. गुप्त शत्रूवर मात करणे सोपे जाईल. सध्याचा मार्ग स्वीकारून वाटचाल केलीत तर यशाचा मार्ग सुलभ होईल.

मीन

पूर्वाधी थोडा निराशाजनक असला तरी उत्तरार्धात उत्साहवर्धक असेल. धनप्राप्तीचे काही अनपेक्षित योग संभवतात. समाजात तुमचा मान-सन्मान वाढेल. मोठा प्रवास संभवतो. तुमच्या अथक परिश्रमाचे चीज होऊन कार्यक्षेत्रात नावलीकिक होईल.

मुहूर्त - मे २०२५

जावळ मुहूर्त:

दि. १ गुरु. (सकाळी ११-१२), दि. ४ रवि. (सकाळी ७- १८ पर्यंत), दि. ९ शुक्र.

उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्त :

दि. १ गुरु. (सकाळी ११-५२), दि. २ शुक्र. (सकाळी १-०५, सकाळी १०-४८), दि. ७ बुध. (सकाळी ८-४६, सकाळी १०-४४), दि. १४ बुध. (सकाळी ११-०१), दि. २९ गुरु. (सकाळी १०-१०, दुपारी १२-५७)

साखरपुडा मुहूर्त :

दि. १ मे गुरु. (सकाळी ११-१२), दि. ६ मे मंगळ., दि. ८ मे गुरु. (दुपारी १२-१२) दि. ९ मे शुक्र., दि. १० मे शनि, दि. १३ मंगळ. (सकाळी ९-१२), दि. १४ बुध. (दुपारी ११-१२), दि. १६ शुक्र. (सकाळी ११-१७ शनि., दि. २० मंगळ., दि. २३ शुक्र., दि. २८ बुध., दि. २९ गुरु. दि. ३१ शनि.

विवाह मुहूर्त :

दि. १ गुरु. (सकाळी ११-५२, दुपारी १२-३६), दि. ५ सोम. (गोरज सायं. ६-५५), दि. ६ मंगळ. (सकाळी १०-४८, दुपारी १२-३५), दि. ७ बुध. (गोरज सायं. ६-५५), दि. ८ गुरु. (गोरज सायं. ७-४४), दि. ९ शुक्र. (सकाळी ११-३६, दुपारी १२-३५, गोरज सायं. ६-५६), दि. १० शनि. (सकाळी १०-३२, सकाळी ११-३२, दुपारी १२-३५), दि. १३ मंगळ. (गोरज सायं. ६-५७), दि. १४ बुध. (सकाळी ११-१६), दि. १६ शुक्र. (सकाळी १०-५३, सकाळी ११-०८, दुपारी १२-३५), दि. १७ शनि. (गोरज सायं. ६-५९), दि. २० मंगळ. (सकाळी ९-५३, दुपारी १२-३५, गोरज सायं. ७-००), दि. २३ शुक्र. (सकाळी १०-४०, दुपारी १२-३५, गोरज सायं. ७-०१), दि. २४ शनि. सकाळी १०-३७, दुपारी १२-३६)

वास्तुशांती मुहूर्त :

दि. १ शुक्र. (कलश दुपारी ०१-०३ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. ३ शनि. (कलश सायं. ४ पर्यंत), दि. ८ गुरु. (कलश वृष दुपारी १२-२९ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. ९ शुक्र. (कलश वृष सायं. ४ पर्यंत), दि. १० शनि. (कलश वृष सायं. ४ पर्यंत), दि. १४ बुध. (वृष सकाळी ११-४६ पर्यंत), दि. २३ शुक्र. (कलश सायं. ४ पर्यंत), दि. २४ शनि. (कलश सायं. ४ पर्यंत), दि. २८ बुध. (वृष सायं. ४ पर्यंत)

भूमिपूजन मुहूर्त:

दि. १ गुरु. (सकाळी ११-२४ ते दुपारी २-२०), दि. ३ शनि. (दुपारी १२- ३३ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. ५ सोम. (सकाळी ७-३५ पर्यंत), दि. ७ बुध. (सायं. ४ पर्यंत), दि. ८ गुरु. (दुपारी १२-२९ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. ९ शुक्र. (सायं. ४ पर्यंत), दि. १४ बुध. (सकाळी ११-४६ पर्यंत), दि. १७ शनि. (सायं. ४ पर्यंत), दि. २२ गुरु. (दुपारी २- २५ पर्यंत), दि. २३ शुक्र. (सायं. ४ पर्यंत), दि. २४ शनि. (सायं. ४ पर्यंत), दि. २८ बुध (सायं. ४ पर्यंत), दि. ३१ (शनि. सायं. ४ पर्यंत)

शुभ दिवस मे

दि. १ सकाळी ११ नंतर शुभ	दि. ९ शुभ दिवस	दि. २२ दुपारी ०२ पर्यंत शुभ
दि. २ शुभ दिवस	दि. १० शुभ दिवस	दि. २३ शुभ दिवस
दि. ३ शुभ दिवस	दि. १३ सकाळी ०९ नंतर शुभ	दि. २४ सायं. ०७ पर्यंत शुभ
दि. ४ सकाळी ०७ पर्यंत शुभ	दि. १४ दुपारी १२ पर्यंत शुभ	दि. २८ शुभ दिवस
दि. ५ शुभ दिवस	दि. १५ दुपारी ०२ ते ३ शुभ	दि. २९ शुभ दिवस
दि. ६ शुभ दिवस	दि. १६ शुभ दिवस	दि. ३० सकाळी ०७ पर्यंत शुभ
दि. ७ शुभ दिवस	दि. १७ शुभ दिवस	दि. ३१ शुभ दिवस
दि. ८ दुपारी १२ नंतर शुभ	दि. १८ शुभ दिवस	

दि. १ मे रोजी सूर्योदय : सूर्य-मेघ, चंद्र-मिथुन, मंगळ-कर्क, बुध-मीन, गुरु-वृषभ, शुक्र-मीन, शनी-मीन, राहु-मीन, केतू-कन्या, हर्षल-वृषभ, नेपच्युन-मीन, प्लुटो-मकर राशीत राहतील. दि. ६ मे रोजी बुध-मेघ, दि. १४ मे रोजी गुरु-मिथुन, दि. १४ मे रोजी सूर्य-वृषभ, दि. २३ मे रोजी बुध-वृषभ, दि. २९ मे रोजी राहु(वक्की)-कुंभ, केतू (वक्की) -सिंह, दि. ३१ मे रोजी शुक्र-मेघ राशीत प्रवेश करील. **वैशाख पौर्णिमा प्रारंभ :** रविवार दि. ११ मे रात्री ०८:०१; समाप्ती : सोमवार दि. १४ मे रात्री १०:२५ **वैशाख अमावास्या प्रारंभ :** सोमवार दि. २६ मे दुपारी १३:१३; समाप्ती : मंगळवार दि. २७ मे सकाळी ०८:२२

श्री कोटीतीर्थ देवस्थान, धोपेश्वर

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिर दिनदर्शिका
विक्रम संवत् २०८१

विक्रम संवत् २०८१

ज्येष्ठ शु. ६
अरण्यवर्षटी
विध्यवासिनी पूजा

शुभ दिवस

१

ज्येष्ठ शु. ७ शुभ दिवस
शाबुओथ (ज्यु) (रात्रौ ८.३४ प.)
झाशीची राणी लक्ष्मीबाई पुण्यतिथी
(तिथीप्रमाणे)

ज्येष्ठ शु. ८
दुर्गाष्टमी

शुभ दिवस
(स. ०९.१००)

३

ज्येष्ठ शु. ९ शुभ दिवस

४

ज्येष्ठ शु. १० शुभ दिवस
गंगादशहरा समाप्ती (स. १.१२ प.)
जागतिक पर्यावरण दिन

ज्येष्ठ शु. ११ शुभ दिवस
(स. १०.१२ ते
दु. ३.३१ प.)

निर्जला स्मार्त एकादशी
शिवराज्याभिषेक सोहळा
- किल्ले रायगड

६

ज्येष्ठ शु. १२
भागवत एकादशी
धर्मवीर छत्रपती संभाजी महाराज जयंती
(विधीप्रमाणे)
बकरीद

ज्येष्ठ शु. १२
सूर्याचा मृगशीर्ष
नक्षत्रप्रवेश वाहन : कोल्हा
वटसावित्री व्रतारंभ

ज्येष्ठ शु. १३
शिवराज शक ३५२ प्रारंभ
शिवराज्याभिषेकोत्सव दिन

ज्येष्ठ शु. १४ शुभ दिवस
वटपौर्णिमा (स. ११.३५नं)
 जागतिक वृष्टिकोन दिन
 १०
 पौर्णिमा प्रारंभ
 सकाळी ११.३५

ज्येष्ठ पौर्णिमा
 कबीर जयंती
 पारशी बेहमन मासारंभ

११

पौर्णिमा समाप्ती
 दुपारी ०१.१३

ज्येष्ठ कृ. १ शुभ दिवस
गुरु हरगोविंदसिंह जयंती

१२

ज्येष्ठ कृ. २ शुभ दिवस

१३

ज्येष्ठ कृ. ३ शुभ दिवस
संकष्ट चतुर्थी (बु. ३.४६ नं.)
चंद्रोदय १०.०२

ज्येष्ठ कृ. ४ शुभ दिवस
आंतरराष्ट्रीय (बु. १२.१८ प.)
मल्लखांब दिन

ज्येष्ठ कृ. ५ शुभ दिवस
(बु. ११.०६ प.)

१६

ज्येष्ठ कृ. ६ शुभ दिवस (बु. २.४६ प.)
 गोपाल गणेश आगरकर पुण्यतिथी
 राजमाता जिजाऊसाहेब
 भोसले
 पुण्यतिथी
 (तारखेप्रमाणे)

ज्येष्ठ कृ. ७
कालाष्टमी
झाशीची राणी लक्ष्मीबाई पुण्यतिथी
(तारखेप्रमाणे)

ज्येष्ठ कृ. ८ शुभ दिवस

१९

ज्येष्ठ कृ. ९
राजमाता जिजाऊसाहेब
भोसले पुण्यतिथी
(तिथीप्रमाणे)

ज्येष्ठ कृ. १०/११
दक्षिणायनारंभ सौर वर्षा ऋतु प्रारंभ
योगिनी स्मार्त एकादशी
संत
निवृत्तिनाथ
यात्रा-त्र्यंबकेश्वर
आंतरराष्ट्रीय योग दिन

ज्येष्ठ कृ. १२
भागवत एकादशी
संत निवृत्तिनाथ पुण्यतिथी
सूर्याचा आर्द्रा
नक्षत्रप्रवेश
वाहन : चंडीर
अयन कारिदिन

ज्येष्ठ कृ. १३ सोमप्रदोष
शिवरात्री

ज्येष्ठ कृ. १४

२४

अमावास्या प्रारंभ
सायं. ०७.००

ज्येष्ठ अमावास्या
दर्श अमावास्या

आषाढ शु. १
आषाढ मासारंभ चंद्रवर्शन
महाकवी कालिदास दिन
छत्रपती शाहू
महाराज जयंती
श्री टेंबेस्वामी
पुण्यतिथी

शुभ दिवस

२६

आषाढ शु. १ शुभ दिवस
रथयात्रा मुस्लिम नूतन वर्षारंभ
हिजरी सन १४४७ प्रारंभ
२७
(सुवर्णप्राशन संस्कार)

आषाढ शु. ३ शुभ दिवस
विनायक चतुर्थी

२८

(सुवर्णप्राशन संस्कार)

आषाढ शु. ४ शुभ दिवस
(स. १.१४ नं.)

२९

आषाढ शु. ५ शुभ दिवस
कुमारवर्षी (सायं. ५.१९ पं.)

३०

		एकादशी
		संकष्ट चतुर्थी
		अमावास्या
		पौर्णिमा
		श्री देव धूतपापेश्वर मंदिरातील उत्सव

राहु काल	
रविवार - दुपारी ४.३० ते ६.००	
सोमवार - सकाळी ७.३० ते ९.००	
मंगळवार - दुपारी ३.०० ते ४.३०	
बुधवार - दुपारी १२.०० ते १.३०	
गुरुवार - दुपारी १.३० ते ३.००	
शुक्रवार - सकाळी १०.३० ते १२.००	
शनिवार - सकाळी ९.०० ते १०.३०	

मे २०२५					
र		४	११	१८	२५
सो		५	१२	१९	२६
मं		६	१३	२०	२७
बु		७	१४	२१	२८
गु	१	८	१५	२२	२९
शु	२	९	१६	२३	३०
श	३	१०	१७	२४	३१

जूलै २०२५					
र		६	१३	२०	२७
सो		७	१४	२१	२८
मं	१	८	१५	२२	२९
बु	२	९	१६	२३	३०
गु	३	१०	१७	२४	३१
शु	४	११	१८	२५	
श	५	१२	१९	२६	

 आसुरीय श्रेष्ठोत्पी १५० हल अतिरिक्त तर्पे

श्री धूतपापेश्वर लि.

www.sdlindia.com

गणेश प्रभाकर नार्वेकर
तनिष्का ज्वेलर्स
मो. ७८८७५८८९९९

सौजन्यः

पञ्चपाणेश्वर
अनार्यद शेरवती १५० हस अतिरिक्त पर्व

वार्षिक पंचांग
जून २०२५

आयुर्वेद आणि आहार

आयुर्वेदने आयुष्याचे तीन आधारस्तंभ सांगितले आहेत. त्यापैकी आहार हा पहिला आधारस्तंभ आहे. एक इंग्रजीमधील वाक्यचर सहीना माहील असतो. You are what to eat हा अतिशय समर्पक असा वाक्यचर आहे. या जगामध्ये असलेला प्रत्येक पदार्थ पंचमहाभूतांपासून बनलेला आहे. आपण खातो ते अन्न देखील पंचमहाभूतात्मक आहे व आपले शरीर देखील पंचमहाभूतांपासून बनलेले आहे. त्यामुळे ज्या गुणांच्या पदार्थाचे सेवन आपण करतो, त्याचे परिणामस्वरूप त्या प्रकारचे गुण आपल्या शरीरात देखील तयार होतात.

अन्नं ब्रहेर्हेति व्यजानात्। तैत्तिरीय उपनिषदामध्ये अन्नाला प्रब्रह्म म्हणले आहे. परिपूर्ण अशा चौरस आहारामुळे मनुष्याला उत्तम बळ, आरोग्य व आयुष्य तसेच चांगली बुद्धि, वर्षा, स्वर इत्यादी प्राप्त होते म्हणूनच कदाचित अन्नाला प्राण असे देखील म्हटले जाते. आहार या संज्ञेमध्ये पाण्याचाही समावेश आहे. पाण्याची गरज अन्नापेक्षा अधिक तीव्र असते. कारण समूर्ण जीवसृष्टी ही जलावरच अवलंबून आहे. ह्या अत्यंत महत्त्वाच्या अशा जीवनाच्या पैलुकडे आजच्या आधुनिक जगात खूपच दुर्लक्ष होत आहे. सर्व गोष्टी प्रमाणात खाल्ल्याने आरोग्य टिकवून ठेवण्यास मदत तर होतेच पण त्याबरोबरच वजन वाढणे, शरीरात चरबीचे प्रमाण वाढणे यासारखे विकार ही उत्पन्न होत नाहीत. परंतु शारीरिक हालचाली कमी करणे व कुठेवेही आहाराचे नियम न पाळता आहार सेवन केल्याने विकृत जीवनशैलीजन्य विकारांचे प्रमाण वाढताना दिसून येते.

या विकारांनी प्रत्ये माणसे मग यातून बाहेर पडण्यासाठी वेगवेगळे डाएट करतात व तात्काळ लाभ मिळविण्यासाठी प्रयत्न करतात। दिसतात. परंतु जर या प्रकारच्या डाएटमधून शरीराला योग्य पोषण मिळाले नाही व वजन कमी झाले तरी त्याचे शरीरावर अण्य विपरित परिणाम असे त्याच व डोळे मिस्तेज दिसणे. त्याचका वर्षा काळवंडणे, थकवा जाणवणे इत्यादि दिसू लागतात. यासाठी खूप प्रयोग करण्याची गरज नाही. परंतु आजपासून दोन पिढी पूर्वीच्या लोकांची जीवनशैली व आहार कसा होता याचा विचार करावा. आजच्या पेक्षा त्या काळातील आहाराचे स्वरूप तर वेगळे होतेच पण बरोबरच शारीरिक श्रम ही अधिक होते. आधुनिक काळात जेजे जेथे शक्य होईल तेथे या जुन्या पद्धतीचा नव्याने अंतर्भाव जीवनात कसा करता येईल याचा विचार करता यायला हवा. मिष्टान्न,पिढ्या ज्या पद्धतीचा आहार आपल्या कुटुंबात घेयला जात होता, त्यामध्ये गेल्या २५-३० वर्षात किती बदल झाला आहे ह्याचा विचार करावा व परत जुन्या पिढीसारखा आहार घेण्याचा प्रयत्न जरूर करावा.

पूर्वीच्या काळी अनेक वेळा अन्नाच्यामुळे अथवा कोटकांच्या उपद्रवांमुळे किंवा इतर कारणांनी शोथीमधून मर्यादित पिकांचे उत्पन्न होत असे. नंतर कोटकाशकांच्या वापरामुळे व शोथीच्या तंत्रज्ञानातीत बदलामुळे भरपूर पीक उत्पन्न होऊ लागले. प्राणिज पदार्थ जसे दूध, मांस यांचेदेखील उत्पन्न वाढले व सर्व पदार्थाचा मुबलक पुरवठा सुरू झाला. या

कारणाने सतत केवळ शरीराचे पोषण करणारे पदार्थ खाल्ले जाऊ लागले व हे कार्बोदके व प्रथिने असलेले पदार्थ शरीरामध्ये चरबीच्या स्वरूपात साठवले जाऊ लागले व त्यामुळे जीवनशैलीजन्य आजारांचे प्रमाण वाढीस लागलेले दिसून येऊ लागले. आयुर्वेद हे केवळ रोगांची चिकित्सा सांगणारे शास्त्र नाही, आयुर्वेद हे आयुष्याचे शास्त्र आहे. उत्तम आरोग्यपूर्ण दीर्घायुष्य हे प्रयासाने मिळवावे लागते. यासाठी सजगपणे शारीरिक, मानसिक समतोल सांभाळवा लागतो. हे कसे करायचे ते सांगणारे शास्त्र म्हणजे आयुर्वेद. आधी पाहिल्याप्रमाणे आहार हा आयुष्याच्या तीन आधारस्तंभांमधील एक आहे. उत्तम आरोग्यपूर्ण दीर्घायुष्याचा तो एक पायाच आहे. या आहाराचे सेवन शरीर मानसादी केवळ उपकारकच असावे यासाठी आयुर्वेदाने आहार सेवन करतवेळी लक्ष देण्याजोगे आठ विषय सांगितले आहेत. या आठ विषयांना अष्ट आहारविषय विशेषायतन असे संबोधिले आहे.

हे आठ विषय खालीलप्रमाणे -

१) प्रकृति २) करण ३) देश ४) काल ५) संयोग ६) राशि ७)उपयोग संस्था ८)उपयोगका याचे वर्णन आयुर्वेदाचा महत्त्वाचा ग्रंथ चरक संहिता यामध्ये दिले आहे. आहाराच्या हितकर आणि अहितकरकर गोष्टींबद्दलचे ज्ञान यामधून मिळते. या आठ विषयांबद्दलचे ज्ञान मनुष्याला निरोगी राहण्यासाठी तसेच रोगांपासून मुक्ति मिळण्यासाठी उपयोगी पडते.

१) प्रकृति - प्रकृति म्हणजेच स्वाभाविक गुण, प्रत्येक आहारीय पदार्थाला त्याचे नैसर्गिक गुण असतात. या गुणामध्ये संस्कारांनी देखील फारसा बदल करता येत नाही. याचे उदाहरण म्हणून मूग डाळ व उडीद डाळ यांचे गुण सांगता येतील. मूग डाळ किंवा हरिचे मूग लघु गुणाचे व काळे उडीद किंवा उडीदाची डाळ ही स्वाभाविकतः गुरू गुणात्मक असते. म्हणून जेव्हा कुठच्याही कारणाने शरीराची आहाराचे पचन करण्याची क्षमता कमी झालेली असते. जसे की ताप असताना भूक मंदावलेली असते. तेव्हा मूगाचे कव्हज दिले जाते कारण ते पचायला हलके असते. त्याविरूद्ध काळे उडीद हे पचायला जड असतात. जेव्हा शरीराला अधिक पोषक तात्त्वांची गरज असते व पचनशक्ती चांगली असते तेव्हा उडीदापासून बनलेले पदार्थ हितकर असतात. त्यामुळे शारीरिक बळ वाढण्यास मदत होते.

अग्निस्वस्थाने सामान्यतः अन्न पचायला हलके होते. असे असले तरी ते त्याचे अंगभूत गुण पूर्णतः सोडत नाही. मूग पूर्वीच्या काळी अनेक वेळा अन्नाच्यामुळे अथवा कोटकांच्या उपद्रवांमुळे किंवा इतर कारणांनी शोथीमधून मर्यादित पिकांचे उत्पन्न होत असे. नंतर कोटकाशकांच्या वापरामुळे व शोथीच्या तंत्रज्ञानातीत बदलामुळे भरपूर पीक उत्पन्न होऊ लागले. प्राणिज पदार्थ जसे दूध, मांस यांचेदेखील उत्पन्न वाढले व सर्व पदार्थाचा मुबलक पुरवठा सुरू झाला. या

नाहेत. या प्राकृतिक गुणांचे २० प्रकार वर्णन करण्यात आले आहेत. ते अशा प्रकारे परस्पर विरुद्ध अशा गुणधर्मांचे अन्नापेे असे गुण आहेत.

हे गुण 20 प्रकारचे सांगितले आहेत.

गुरू लघु
मंद तीक्ष्ण
हिम उष्ण
स्निग्ध रूक्ष
श्लक्ष्ण खर
सांद्र द्रव
पण्ड कठिण
स्थिर चल
सूक्ष्म स्थूल
विशद पिच्छल
स्वाभाविकतः हे गुण असलेले काही पदार्थ
गुरू - उडीद डाळ, मांस, खजूर, दही, गहू, राजमा लघु - मूग, मसूर, चणे, वाटाणे
मंद - शतावरी तीक्ष्ण - काळी मिरी
शीत - मूग, मटकी, मसूर, चणे, मनुका, खूर, जपूळ उष्ण - उडीद, कुळीथ, सुंद, मिर, मिरची
स्निग्ध - गहू, उडीद, मनुका
रूक्ष - यव, राजगरा, राजमा, मटकी, मसूर, चणे, वाटाणे
श्लक्ष्ण - लोणी
खर - चणे, वाटाणे, जव
सांद्र - दुधाची साय, दूध आटवून केलेले पदार्थ
द्रव - पाणी, दूध
मृदु - तूप
कठीण - शंख, प्रवाळासारखे औषधि द्रव्य
स्थिर - सर दूध
सूक्ष्म - तेल, काळी मिरी
स्थूल - पिठूळ पदार्थ, लोणी, तूप
विशद - मूग, राजमा, मध
पिच्छल - दही, डिक, नवीन तांदळाचा भात, भेंडी

वेगवेगळ्या अवस्थांमध्ये यातील काही गुण असलेले पदार्थ आहारामध्ये अंतर्भूत करणे गरजेचे असते. शरीरामध्ये जडपणा अधिक असल्यास गुरू, स्निग्ध, स्थिर गुण असलेले पदार्थ डाळतवे व विपरित गुण असलेल्या पदार्थांचे सेवन करावे.

त्याचप्रमाणे जेव्हा शरीराला विशिष्ट गुणाची गरज असेल तेव्हा त्या गुणांचे पदार्थ आहारात घ्यावेत. जसे उन्हाळ्याच्या दिवसात शरीरामध्ये उष्णता वाढली असता थंड गुणाचे पदार्थ जसे शहाळ्याचे पाणी, वाळ्याचे पाणी याचा उपयोग करावा. याने शरीराला थंडावा मिळण्यास मदत होते.

शरीरामध्ये पाण्याचे प्रमाण वाढले असल्यास द्रव गुणात्मक पदार्थांचे आहारांमधील प्रमाण कमी करावे.

राशिभविष्य जून - २०२५

मेघ

महिन्याचा पूर्वार्ध तेवढा अनुकूल नाही, परंतु तुम्ही सतर्क राहिला तर बऱ्याच गोष्टी साध्य करू शकाल. आर्थिक व्यवहाराचे प्रस्ताव सखोल अभ्यास करून विचारपूर्वक स्वीकारा. काहींना डोळ्यांच्या विकारापासून त्रास संभवतो. उत्तरार्धात जमिनीबाबतचे प्रश्न सुटतील.

गुरुची अनुकूलता असल्याने कठीण काळात अडचणींवर मात करणे तुम्हाला जड जाणार नाही. वरिष्ठांची पर्जी संपादन करण्याचा प्रयत्न करा. कार्यक्षेत्रात कामाच्या जबाबदाऱ्या वाढतील. पोटाच्या तक्रारीकडे दुर्लक्ष नको.

वृषभ

मिथुन

काही अप्रिय कारणांने या महिन्यात तुम्हास प्रवास किंवा दुसऱ्या ठिकाणी वास्तव्य करावे लागण्याची शक्यता आहे. वागण्या-बोलण्यावरील नियंत्रणाने संबंधात कुटुता येणार नाही. उत्तरार्धातील अनुकूल परिस्थितीने मन सुखावेल.

या महिन्यात संमित्र ग्रहमान लाभत आहे. स्थावर मालमतेबाबतचे प्रश्न मार्गी लागतील. कलाकारांना नवे व्यासपीठ उपलब्ध होईल. हाती घेतलेल्या कामात यश येईल. कौटुंबिक खर्चाचे प्रमाण वाढणार आहे.

कर्क

सिंह

तुम्ही विरोधाकांवर मात करण्यास यशस्वी व्हाल, मात्र अति आत्मविश्वास धातक ठरू शकतो. कार्यक्षेत्रातील मतभेद विचार विविमयाने सोडवा. थोरा-मोठ्यांच्या मौल्यवान मार्गदर्शनाने आत्मविश्वाद वाढेल. भ्रष्टाट शुभकार्ये होतील.

कन्या

ग्रहमानाचा विचार करता सध्या तुम्ही तुमच्या वागण्या-बोलण्यात सावधगिरी बाळगली पाहिजे. विनाकारण काही गोष्टी तुमच्यावर लादल्या गेल्या तरी विचलित न होत सांठयाने त्याला सामोरे जा. उत्तरार्धात परिस्थितीत अनुकूल बदल होईल.

तुळ

वादविवाद प्रसंगी शब्द जपून वापरा. जिभेवर साखर ठेवून कामे मार्गी लावा. सरकारी कामकाजात अधिक सतर्क राहावे लागेल. कुटुंबातील प्रत्येक सदस्याला खुश ठेवणे हे नेहमी जमेल असे नाही. कठोर मेहनत व जिद्द याने यश संपादन

मत्तभेदाच्या प्रसंगी टोकाची भुमिका घेणे टाळले तर परिस्थिती लवकर आटोक्यात आणता येईल. विरोधाकांच्या प्रत्येकर आरोपाला उत्तर देत बसू नका. कामानिमित्त केलेला प्रवास फलदायी ठरेल.

वृश्चिक

धनु

रबिचे पाठबळ असल्याने महिन्याच्या पूर्वार्धात कठीण कामे सहजरीत्या पार पाडू शकाल. आर्थिक नियोजनावर भर द्यावा लागेल. विरोधक माधार घेतील. उत्तरार्धात आरोग्याबाबतच्या तक्रारी संभवतात. कुटुंबातील प्रिय व्यक्तीसाठी

मकर

मित्र परिवारात जास्त गुंतू नका. तुमचे व्याप-ताप तुम्हालाच सांभाळावे लागणार आहेत. विनाकारण इतरांच्या बाबींमध्ये लक्ष घालू नका. आपल्या आर्थिक व्यवहारात गुप्तता बाळगा. मान्यवरांच्या भेटीगाठींमुळे कामातील उत्साह वाढेल.

कुंभ

नियोजनपूर्वक कार्य करण्याच्या तुमच्या कौशल्याने समस्यांची तीव्रता कमी होईल. कार्यक्षेत्रात स्वतःचे कर्तव्य दाखवून देण्याची उत्तम संधी मिळणार आहे. वरिष्ठांच्या मार्गदर्शनाने नवीन संकल्पना योग्यप्रकारे राबवू शकाल.

मीन

परिस्थितीनुसार धोरणात बदल करावा लागेल. आर्थिक व्यवहार पूर्ण करण्यास विवर्लं होत असला तरी यश मिळेल. विरोधाकांचे डावपेच उधळून लावू शकाल. चैनीचा गोष्टीवरील खर्च टाळा. घरातील ज्येष्ठ व्यक्तींच्या तब्येतीबाबत सतर्क

मुहूर्त - जून २०२५

जावळ मुहूर्तः

दि. ५ गुरु. (सकाळी ९ पर्यंत), दि. ८ रवि. (दुपारी १२- ४१ पर्यंत), दि. १५ रवि. (दुपारी १२ पर्यंत), दि. २० शुक्र., दि. २७ शुक्र., दि. ३० सोम.

उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्तः

दि. ५ गुरु. (सकाळी ८-५०), दि. ६ शुक्र. (दुपारी १२ - ३९)

साखरपुडा मुहूर्तः

दि. २ सोम., दि. ४ बुध., दि. ५ गुरु. (सकाळी ९-१२ पर्यंत), दि. ८ रवि. (दुपारी १ पर्यंत), दि. ९ सोम. (दुपारी ३ नंतर), दि. १० मंगळ. (सकाळी ११ पर्यंत), दि. १२ गुरु., दि. १४ शनि. (सायं. ४ नंतर), दि. १५ रवि. (दुपारी १२ पर्यंत), दि. १६ सोम. (सकाळी ११ नंतर) दि. १९ गुरु., दि. २० शुक्र., दि. २७ शुक्र., दि. २९ रवि. (सकाळी ९ नंतर), दि. ३० सोम. (सायं. ५ पर्यंत)

विवाह मुहूर्तः

दि. २ सोम. (सकाळी ९-०१, गोरज सायं. ७-०५), दि. ४ बुध. (सकाळी ९-५३, दुपारी १२-३७, गोरज सायं. ७-०६), दि. ५ गुरु. (सकाळी ८-५०), दि. ६ शुक्र. (दुपारी १२-३७), दि. ८ रवि. (सकाळी ११-४८, दुपारी १२-३८)

वास्तुशांती मुहूर्तः

दि. ५ गुरु. (कलश वृष सकाळी ९-१२ पर्यंत), दि. ६ शुक्र. (कलश वृष सकाळी १०-१२ ते दुपारी ३ - ३१ पर्यंत)

भूमिपूजन मुहूर्तः

दि. २, सोम सायं. ५ पर्यंत, दि. ५ गुरुवार, सकाळी ९-१२ पर्यंत

शुभ दिवस जून

दि. १ शुभ दिवस	दि. ९ दुपारी ०२ नंतर शुभ	दि. १७ दुपारी ०३ पर्यंत शुभ
दि. २ रात्री ०८ पर्यंत शुभ	दि. १० सकाळी ११ पर्यंत शुभ	दि. १८ शुभ दिवस
दि. ३ सकाळी ०९ नंतर शुभ	दि. १२ शुभ दिवस	दि. १९ शुभ दिवस
दि. ४ शुभ दिवस	दि. १३ शुभ दिवस	दि. २० रात्री ०९ पर्यंत शुभ
दि. ५ सकाळी ०९ पर्यंत शुभ	दि. १४ सायं. ०७ नंतर शुभ	दि. २६ शुभ दिवस
दि. ६ स. १० ते ३. ३१ पर्यंत शुभ	दि. १५ दुपारी १२ पर्यंत शुभ	दि. २७ शुभ दिवस
दि. ८ दुपारी ०१ पर्यंत शुभ	दि. १६ सकाळी १२ नंतर शुभ	दि. २८ रात्री ०९ पर्यंत शुभ

पंचांग		श्री शालिवाहन शाके १८४७, जून २०२५, ज्येष्ठ-आषाढ विक्रम संवत २०८१												
ता.	वार	तिथी	ता. मि. पर्यंत	नक्षत्र	ता. मि. पर्यंत	योग	ता. मि. पर्यंत	करण	ता. मि. पर्यंत	चंद्रराशी	सूर्योदय	सूर्यास्त	भा. रात्रि दिनांक	
जून		ज्येष्ठ											ज्येष्ठ	
१	रविवार	शु. षष्ठी	१९:५९	आश्लेषा	२१:३५	ध्रुव	०९:१०	कौलव	०८:००	कर्क - २१:३५ प.	०६:०२	१९:११	११	
२	सोमवार	शु. सप्तमी	२०:३४	मघा	२२:५४	व्याघ्रात	०८:१९	गर	०८:१०	सिंह	०६:०२	१९:१२	१२	
३	मंगळवार	शु. अष्टमी	२१:५५	पूर्वाफाल्गुनी	२४:५७	हर्षण	०८:०७	विष्टि	०९:१०	सिंह	०६:०२	१९:१२	१३	
४	बुधवार	शु. नवमी	२३:५३	उत्तराफाल्गुनी	२७:३४	वज्र	०८:२८	बालव	१०:५१	सिंह - ०७:३४ प.	०६:०२	१९:१२	१४	
५	गुरुवार	शु. दशमी	२६:१५	हस्त	अहोरात्र	सिद्धि	१०:१२	तैत्ति	११:०२	कन्या	०६:०२	१९:१३	१५	
६	शुक्रवार	शु. एकादशी	२८:४८	हस्त	०६:३३	व्यतिपात	१०:१२	वर्णिज	१५:३७	कन्या - २०:०५ प.	०६:०२	१९:१३	१६	
७	शनिवार	शु. द्वादशी	अहोरात्र	चित्रा	०९:३९	वरिधान	११:१६	वव	१८:०३	तुळ	०६:०२	१९:१३	१७	
८	रविवार	शु. द्वादशी	०७:३५	स्वाती	१२:४१	परिच	१२:१७	कौलव	२०:२८	तुळ	०६:०२	१९:१४	१८	
९	सोमवार	शु. त्रयोदशी	०९:३५	विशाखा	१५:३०	शिव	१३:०७	गर	२२:२८	तुळ - ०८:४९ प.	०६:०२	१९:१४	१९	
१०	मंगळवार	शु. चतुर्दशी	११:३५	अनुराधा	१८:०१	सिद्ध	१३:४४	विष्टि	२४:२७	वृश्चिक	०६:०२	१९:१४	२०	
११	बुधवार	शु. पौर्णिमा	१३:१३	जेष्ठा	२०:१०	साध्य	१४:०३	बालव	२५:५३	वृश्चिक - २०:१० प	०६:०२	१९:१५	२१	
१२	गुरुवार	कृ. प्रतिपदा	१४:२७	मूळ	२१:५६	शुभ	१४:०४	तैत्ति	२६:५६	धनु	०६:०२	१९:१५	२२	
१३	शुक्रवार	कृ. द्वितीया	१५:१८	पूर्वाषाढा	२३:२०	शुक्ल	१३:४७	वर्णिज	२७:३५	धनु - २१:३७ प.	०६:०२	१९:१५	२३	
१४	शनिवार	कृ. तृतीया	१५:४६	उत्तराषाढा	२४:२१	ब्रह्मा	१३:१२	वव	२७:५१	मकर	०६:०२	१९:१६	२४	
१५	रविवार	कृ. चतुर्थी	१५:५१	श्रवण	२४:५९	रौद्र	१२:१८	कौलव	२७:४४	मकर	०६:०२	१९:१६	२५	
१६	सोमवार	कृ. पंचमी	१५:३१	धनिष्ठा	२५:१३	वैधृति	११:०६	गर	२७:३२	मकर - १३:०९ प.	०६:०३	१९:१६	२६	
१७	मंगळवार	कृ. षष्ठी	१६:४६	शततारका	२५:०१	विक्रंभ	०९:३३	विष्टि	२८:३३	कुंभ	०६:०३	१९:१७	२७	
१८	बुधवार	कृ. सप्तमी	१८:३४	पूर्वाभाद्रपदा	२८:२२	प्रोती	०७:३९	बालव	२८:४८	कुंभ - १८:३४ प.	०६:०३	१९:१७	२८	
						आयुष्मान	२९:२३							
१९	गुरुवार	कृ. अष्टमी	११:५५	उत्तराभाद्रपदा	२३:१६	सौभाग्य	२६:४५	तैत्ति	२२:५५	मीन	०६:०३	१९:१७	२९	
२०	शुक्रवार	कृ. नवमी	०९:४९	रेवती	२१:४४	शोभन	२३:४६	वर्णिज	२०:३७	मीन - २१:४४ प.	०६:०३	१९:१७	३०	
२१	शनिवार	कृ. दशमी	०७:१८	अश्विनी	१९:५०	अतिमंड	२०:२८	वव	१७:५५	मेघ	०६:०३	१९:१७	३१	
													आषाढ	
२२	रविवार	कृ. एकादशी	२८:२७	२८:२२	भरणी	१७:३८	सुकर्मा	१६:५७	कौलव	१४:५६	मेघ - २३:०३ प.	०६:०३	१९:१८	१
२३	सोमवार	कृ. त्रयोदशी	२२:१०	कृत्तिका	१५:१७	धृति	१३:१७	गर	११:४६	वृषभ	०६:०४	१९:१८	२	
२४	मंगळवार	कृ. चतुर्दशी	१९:००	रोहिणी	१२:५४	शुल	०९:३५	विष्टि	०८:३३	वृषभ - २३:४५ प.	०६:०४	१९:१८	३	
						गंड	२९:५९	चतुष्पाद	२८:२८					
२५	बुधवार	कृ. अमावास्या	१६:०१	मृग	१०:४०	वृद्धि	२६:३८	किस्सुज	२६:३९	मिथुन	०६:०४	१९:१८	४	
		आषाढ												
२६	गुरुवार	शु. प्रतिपदा	१३:२४	आर्द्रा	०८:४६	ध्रुव	२३:३९	बालव	१४:१७	मिथुन - २५:३९ प.	०६:०५	१९:१८	५	
२७	शुक्रवार	शु. द्वितीया	१३:१९	पुनर्वसु	०७:२१	व्याघ्रात	२१:०९	तैत्ति	२२:३३	कर्क	०६:०५	१९:१८	६	
२८	शनिवार	शु. तृतीया	०९:५३	पुष्य	०६:५६	हर्षण	१९:१४	वर्णिज	२२:२८	कर्क	०६:०५	१९:१८	७	
२९	रविवार	शु. चतुर्थी	०९:१४	आश्लेषा	०६:३३	वज्र	१७:५७	वव	२१:२१	कर्क - ०६:३३ प.	०६:०६	१९:१९	८	
३०	सोमवार	शु. पंचमी	०९:२३	मघा	०७:२०	सिद्धि	१७:१९	कौलव	२१:४५	सिंह	०६:०६	१९:१९	९	
दि. १ जून रोजी सूर्योदयी : सूर्य-वृषभ, चंद्र-कर्क, मंगळ-कर्क, बुध-वृषभ, गुरु-मिथुन, शुक्र-मेघ, शनी-मीन, राहु-कुंभ, केतु-सिंह, हर्षल-वृषभ, मेघ-ज्यून-मीन, प्लुटो-मकर राशीत राहतली.														
दि. ६ जून रोजी बुध-मिथुन, दि. ६ जून रोजी मंगळ-सिंह, दि. १५ जून रोजी सूर्य-मिथुन, दि. २२ जून रोजी बुध-कर्क,														
दि. २९ जून रोजी शुक्र-वृषभ राशीत प्रवेश करील.														
जेष्ठ पौर्णिमा प्रारंभ : मंगळवार दि. १० जून सकाळी ११:३५; सप्तापी : बुधवार दि. ११ जून दुपारी ०१:२३														
जेष्ठ अमावास्या प्रारंभ : मंगळवार दि. २४ जून सायं ०७:००; सप्तापी : बुधवार दि. २५ जून सायं. ०४:०१														

जुलै २०२५

आषाढ / श्रावण शके १९४७

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिर दिनदर्शिका
विक्रम संवत् २०८१

र

रविवार

एकादशी

संकष्ट चतुर्थी

अमावास्या

पौर्णिमा

श्री देव धूतपापेश्वर

मंदिरातील उत्सव

आषाढ शु. ११

देवशयनी आषाढी एकादशी

पंढरपूर यात्रा चातुर्मास्यारंभ

मोहरम (ताजिया)

६

आषाढ कृ. ३

शुभ दिवस

(हु. १.२७प.)

१३

आषाढ कृ. १०

२०

श्रावण शु. ३

शुभ दिवस

आदित्य पूजन मधुसूत्रवा वृत्तीया

मुस्लिम

सफर

मासारंभ

२७

सो

सोमवार

राहू काल

रविवार - दुपारी ४.३० ते ६.००

सोमवार - सकाळी ७.३० ते ९.००

मंगळवार - दुपारी ३.०० ते ४.३०

बुधवार - दुपारी १२.०० ते १.३०

गुरुवार - दुपारी १.३० ते ३.००

शुक्रवार - सकाळी १०.३० ते १२.००

शनिवार - सकाळी ९.०० ते १०.३०

आषाढ शु. १२

शुभ दिवस

वामन पूजन

७

आषाढ कृ. ४

शुभ दिवस

संकष्ट चतुर्थी चंद्रोदय १०.०३

१४

आषाढ कृ. ११

शुभ दिवस

कामिका एकादशी

२१

श्रावण शु. ४

शुभ दिवस (स. १०.१७प.)

विनायक चतुर्थी नाग-चतुर्थी उपवास

श्रावणी सोमवार शिवपूजन

शिवामुढ :

तांदूळ

दूर्वागणपती

व्रत

२८

मं

मंगळवार

आषाढ शु. ६

शुभ दिवस

विवस्वत सप्तमी (स. ११.०७प.)

१

आषाढ शु. १३

भौमप्रदोष

८

आषाढ कृ. ५

शुभ दिवस

१५

आषाढ कृ. १२/१३

भौमप्रदोष

नित्यानंद स्वामी पुण्यतिथी - गणेशपुरी

संत नामदेव

महाराज

संजीवन समाधी

सोहळा दिन

२२

श्रावण शु. ५

शुभ दिवस

नागपंचमी

ऋक् शुक्ल यजुः श्रावणी

मंगळागौरी

पूजन

२९

बु

बुधवार

आषाढ शु. ७

शुभ दिवस

बुधाष्टमी (स. ११.१८प.)

२

आषाढ शु. १४

शुभ दिवस

साईबाबा उत्सव प्रारंभ-शिर्डी

९

आषाढ कृ. ६

शुभ दिवस

१६

आषाढ कृ. १४

शिवरात्री

लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक जयंती

संत सावता

माळी पुण्यतिथी

अमावास्या प्रारंभ

उ. रात्री ०२.२८

२३

श्रावण शु. ६

शुभ दिवस

सुपोवन वर्ण षष्ठी बुधपूजन

श्रियाळ षष्ठी कल्की जयंती

ऋक्

हिरण्यकेशी

श्रावणी

३०

गु

गुरुवार

आषाढ शु. ८

शुभ दिवस

दुर्गाष्टमी

३

आषाढ पौर्णिमा

गुरुपौर्णिमा

संन्याससिजनांचा

चातुर्मास्यारंभ

व्यासपूजा

१०

आषाढ कृ. ७

शुभ दिवस

कालाष्टमी करिदिन

१७

आषाढ अमावास्या

दर्श अमावास्या दीपपूजन

गुरुपुष्याभूतयोग सार्व. ०४.४३ पासून

०६.१५ पर्यंत

अमावास्या

समाप्ती

उ. रात्री ००.४०

२४

श्रावण शु. ७

शुभ दिवस

सीतला सप्तमी बृहस्पती पूजन

गोस्वामी तुलसीदास जयंती

नाना शंकरशेट

पुण्यतिथी

३१

शु

शुक्रवार

आषाढ शु. ९

शुभ दिवस

४

आषाढ कृ. १

शुभ दिवस

विश्वजनसंख्या दिन

साईबाबा उत्सव समाप्ती-शिर्डी

पारशी अस्वर्गमंद

मासारंभ

११

आषाढ कृ. ८

शुभ दिवस

अण्णाभाऊ साठे स्मृतिदिन

१८

श्रावण शु. १

शुभ दिवस

श्रावण मासारंभ द्वारयात्रा -चिंचवड

जरा-जिवंतिका पूजन

महालक्ष्मी

स्थापना व पूजन

२५

जून २०२५

र १ ८ १५ २२ २९

सो २ ९ १६ २३ ३०

मं ३ १० १७ २४

बु ४ ११ १८ २५

गु ५ १२ १९ २६

शु ६ १३ २० २७

श ७ १४ २१ २८

श

शनिवार

आषाढ शु. १०

शुभ दिवस

पुनर्यात्रा (सार्व. ७.१० प.)

सूर्याचा पुनर्वसु नक्षत्रप्रवेश वाहन : घोडा

५

आषाढ कृ. २

शुभ दिवस

१२

आषाढ कृ. ९

शुभ दिवस

सूर्याचा पुष्य नक्षत्रप्रवेश

वाहन : मोर

१९

श्रावण शु. २

चंद्रदर्शन

अश्वत्थमारुती पूजन

२६

ऑगस्ट २०२५

र ३१ ३ १० १७ २४

सो ४ ११ १८ २५

मं ५ १२ १९ २६

बु ६ १३ २० २७

गु ७ १४ २१ २८

शु १ ८ १५ २२ २९

श २ ९ १६ २३ ३०

वार्षिक पंचांग
जुलै २०२५

आयुर्वेद आणि आहार

पावसाळ्याच्या मोसमात जेव्हा शरीरामध्ये वातदोषाचा प्रकोप असतो म्हणजेच वात दोष वाढलेला असतो. तेव्हा रूक्ष आणि लघु गुण असलेले पदार्थ जसे वाटाणे, हरभरे, मटकी, चव इत्यादी टाळणे. वाढलेल्या वातदोष कमी व्हावा यासाठी शिथळ, उष्ण गुणांचे पदार्थ जसे सुंद, मनुका, खजूर, गहू इत्यादींचा उपयोग करावा.

२) कर्ण - आयुर्वेदात आहार आणि औषध द्रव्यांच्या स्वाभाविक गुणांवर संस्कार करण्याला कर्ण म्हणतात. संस्कार म्हणजे अन्य द्रव्यांच्या गुणांचा अंतर्भाव करणे म्हणजेच द्रव्याच्या स्वाभाविक गुणांमध्ये काही प्रमाणात परिवर्तन घडवून आणणे. वेगवेगळ्या प्रकारांनी हे गुण परिवर्तन घडवून आणता येते. तांदूळ पाण्याने धुवून नंतर शिजवले तर ते पचण्याला अधिक हलके होतात. जर हे तांदूळ कोरडे भाजून घेतले तर त्यांच्यातील पाण्याचा अंश अजून कमी होतो व तांदळाच्या लाह्या बनतात, ज्या पचण्याला खूपच हलक्या असतात.

मंथन - ह्मी हे सूज उत्पन्न करणारे द्रव्य आहे. परंतु दह्यामध्ये पाणी मिसळून जर रवीने योग्य काळ घुसळले तर जे ताक बनते, ते सूज कमी करणारे आहे. यामध्ये घुसळण्याच्या क्रियेमुळे जो संस्कार होतो व जो नवीन पदार्थ बनतो त्यामध्ये गुणांचे परिवर्तन झालेले दिसून येते.

देश - देश म्हणजे जागा. आयुर्वेद शास्त्रामध्ये काही संस्कारांसाठी औषध निर्मिती वेळी केल्याला विशिष्ट स्थानामध्ये ठेवण्याचा निर्देश आहे. जसे संधान प्रक्रिया करतवेळी संधानपात्राला धान्यराशीमध्ये गाडून ठेवायला सांगितले आहे. यामुळे तापमानाला नियंत्रित ठेवता येते व संधान प्रक्रिया उत्तम होण्यासाठी हे आवश्यक आहे.

धरगुती उदा. असे की कांदे, बटाटे, राताळी आदि कंद वगैरीला भाज्या साठवण्यासाठी त्या कोरडे वा थंड ठिकाणी ठेवणे हितकर असते. असे न केल्यास त्यांना फुट फुटते व खाण्यासाठी उपयुक्त राहत नाहीत. त्याचप्रमाणे दुधाचे विरजण लावून ते उबदार ठिकाणी ठेवल्यास दही चांगले बनते.

आयुर्वेदाच्या आहार व देशानुसार असावा असा नियम सांगितलेला आहे. व्यक्ती ज्या भागात राहतो त्या भागात नियम होणारे पदार्थ हे व्यक्तिया आरोग्याच्या दृष्टिने हितकर असतात. आजच्या आधुनिक युगात या गोष्टीचे अनन्य साधारण महत्त्व आहे. कारण कामनिमित्त लोक मूळचे सोबत असून अन्न भागात राहवायास जातात. अशावेळी त्या भागात तयार होणारे पदार्थ सेवन केल्यास आरोग्य टिकवून राहण्यास मदत होते. उदा. दक्षिण भारता मध्ये बनविले जाणारे पदार्थ पश्चिम भारतात वास्तव्यास असणाऱ्या व्यक्तीने सातत्याने सेवन केल्यास त्याचे परीणाम आरोग्याच्या विपरीत झालेले पाहवायास मिळतात.

काल संस्कार

औषध द्रव्यावर विशिष्ट ऋतुमध्ये प्रक्रिया करणे म्हणजे काल संस्कार. जसे ग्रीष्म ऋतुमध्ये संधान प्रक्रिया अधिक जलद होते. काही औषधांच्या ग्रहणासाठीही विशिष्ट काल महत्त्वाचा असतो. सुवर्णप्राशन देखील पुष्प नक्षत्रावर केल्यास अधिक गुणकारी सांगितले आहे.

वासन संस्कार

पाण्यामध्ये कमळासारखी सुगंधी द्रव्ये ठेवल्याने पाण्याला त्याचा सुगंध येतो. याला वासन संस्कार म्हणतात. वेलची, जाफळ यासारखी सुगंध देणारी द्रव्ये गोड पदार्थांमध्ये वापरली जातात. सुगंध देण्याबरोबरच त्या द्रव्यांमुळे हे गोड पदार्थ पचण्यास सुलभ करण्याचे कार्यही होते.

बऱ्याच तिखट पदार्थांवरही कीचिबरी, पुदिना यासारखी द्रव्ये टाकली जातात. त्यामुळे पदार्थाची रूची तर वाढतेच तसेच पचन सुलभ होते.

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिरातील उत्सव

आषाढ वद्य प्रतिपदेपासून अर्ध अक्ष नामसप्ताह काळ होतात. वीणा वळणत घालून, मुद्दुंग वाजवून देवळात मंडपात फिरतात. तसेच नामसप्ताह रात्रंदिवस चालू असतो.

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिरातील उत्सव

श्रावण मासत शुद्ध प्रतिपदा ते भाद्रपद प्रतिपदेपर्यंत दर सोमवारी, देवळात लघुदश अभिषेक व पूजा केली जाते. श्रावण शुद्ध पौर्णिमेला देवाला पोवती वाहण्याचा कार्यक्रम देवळात केला जातो. श्री देव धूतपापेश्वर देवाला पोवती वाहणे हे काम उपाध्याय करतात. पोवती गुरुव तयार करतात. धोपेश्वर व नवलादेवीच्या देवळात गुरुव पोवती तयार करून देवस्थानचे उपाध्याय यांचेकडे स्वाधीन करतात व उपाध्याय यांनी अनुक्रमे गणपती, कार्तिकेयाम्नी, विष्णू, धोपेश्वर पोवती, नंदी नवग्रह मारुती यांना क्रमाने वाहून त्या गुरवांच्या स्वाधीन करणे व पुढे परिसराच्या देवतांना समर्पण करणे असा कार्यक्रम असतो. उपाध्याय व दोन्ही गुरवांनी मिळून नवलादेवीचे देवळात जाणे व त्या ठिकाणी तेथील देवतांना पोवती समर्पण करणे अशी पूजा

श्री देव धूतपापेश्वर पोवाडा

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

धोपेश्वर धनी धूत पाव जागती ज्योत
सुखी नांदती त्याची रयत जी जी !! धू !!
धोपेश्वरची मूळ भांडण, सांगेन दाखला
फिलट्टावे शब्दाला जी जी !! धू !!
कडया नी कपासत देव स्वयंप्रभू तो आला
दुनियेमध्ये प्रथम जाहला जी जी !! धू !!
देसाई महानज यांच्या स्वनामची गेला
पूर्व भाग दिला त्याच्या बंडेदाला जी जी !! धू !!
गोपाळ्यंत बंडेबळू मानपात त्याला
निळेपंत धनीराव गावाजीला जी जी !! धू !!
पळसुल्यांच्या बंधापासून चंद उगवला
सूर्य बाग दिला त्याच्या बंडेदाला जी जी !! धू !!
कडे आणि कपाडाला गर्दी रोंबीची जाळी
व्याघ्र देती आरौली जी जी !! धू !!
काळी कपिला गाय तेथे जाऊन पान्हा सोडी
राखण्यास पाळली केली जी जी !! धू !!
कुन्हाड खांद्यावर त्याने उचलुनि घातली
खुणा देवाची राहिली जी जी !! धू !!
वक्क होता मनमथेचे त्याने उडीच घातली
गाय तेथेच गुप्ता जळली जी जी !! धू !!
जिणे सखया कामेश्वर स्वयंप्रभू आला
तिथे सुखी नांदती त्याची रयत जी जी !! धू !!
बाबुजी देसाईपंत मोहरा जमला
कीर्ती काय केली सांगू त्याची जी जी !! धू !!
अजुनिया पुण्यास भयनायाजीअर्ज केला
चौधडा देवासी आगविला जी जी !! धू !!
नागखाना दरवाजावर गावा नेमिला
बोलाविले चुंरा गवाला जी जी !! धू !!

भक्तेवदी महिमा त्याचा शेर बांधला
असामी दिल्ली राजाजिदला जी जी !! धू !!
कर्णे, बाळे वाजे तुतायां वाजो जे देन
चीज वाजे होतैन जी जी !! धू !!
बाबाजीपंत देसाई पुत्र जमला
किर्ती काय केली सांगू त्याला जी जी !! धू !!
कीर्ती केली महिने आयुष्य थोडे झाले त्याला
जैसा दिवाणी माळजिदला जी जी !! धू !!
धूपारीतेवे वेळी देसी देसाई महानज
धेती देव दर्शन जी जी !! धू !!
देव निघाले त्याची सगे समस्त ब्राम्हण
भालवार करी पुढे गर्जना जी जी !! धू !!
नाम घेता स्वामीचे थरथरा कापे दुष्पण
पळलील बाराही विने जी जी !! धू !!
बाराशे रुपये देवाला गाय इनामत
देव प्रगटले दुनिरेजी जी जी !! धू !!
साधुसंत सेवे कारे येतील धावत
ऐकून देवाची कीर्ती जी जी !! धू !!
भेट धोवारा नगर येतील देवाला चालत
आहे गुरवाला मिळवत जी जी !! धू !!
तीर्थांमध्ये अथोळ करिता रोग नाही राहत
असे देवाचे सामर्थ्य जी जी !! धू !!
अठरा महात्म्याने देसाई यांनी सरकत
सुखी नांदती त्याची रयत जी जी !! धू !!
सोनीगंध प्याह हो गडी बालक अज्ञान
उभा राहे कर जोडू जी जी !! धू !!
मूल टिकण पुसू लागले धोपेश्वर गावात
घर आहे दिष्टे वाडीजी जी जी !! धू !!

(सौजन्य :- श्री मधुकर लेले)

राशिभविष्य जुलै - २०२५

मेघ या महिन्याच्या पूर्वार्धात लाभत असलेले रविवे पाठवळ ही सांप्रत जमेची बाजू, तुमच्या यशाचे प्रमाण वाढेल. आर्थिक प्राप्तीचे योग चालून येतील. सामाजिक प्रतिष्ठेत वाढ होईल. उत्तरार्धात मात्र सावधगिरीने वागा.

वृषभ तुम्ही गतकाळात काही नियोजन न केल्यामुळे थोडे त्रासणार असे दिसते. प्रतिकूल परिस्थितीवर जिद्दीने मात करून आपला कार्यभाग साधवा लागेल. उत्तरार्धात बदललेल्या अनुकूल परिस्थितीचा फायदा उठवू शकाल. अर्थप्राप्ती मनाजोगती होईल.

मिथुन पैसा म्हणजे सर्वस्व नाही हे जरी खरे असले तरी पैशाची उणीव असताना त्याचे महत्त्व समजते. या महिन्यात तुम्हाला पैशाची कमी जरी पडणार नसली तरी भावार्थन आपाचाच गरज जास्त जाणवेल. प्रिय व्यक्तींच्या भेटीगाठी झाल्यामुळे मन सुखावेल.

कर्क काही कमवायला काहीतरी गमवावे लागते. हे सूत्र घेऊन या महिन्यात वागलात तर पदरी नाराजी पडणार नाही. कार्यक्षेत्रात अपेक्षित यश मिळेल. नव्याने झालेल्या ओळखीत अधिक जवळीक नको. काही छोट्याशा घटनांनी विचलित

सिंह सांप्रत गुरुचे पाठवळ ही जमेची बाजू होय. पूर्वार्धात महत्त्वाची कामे हातावेगळी करा. कुटुंबातील काही प्रसंगामुळे थोडे विचलित झालात तरी तसे इतरांना जाणवू देऊ नका. अनपेक्षित खर्चाने आर्थिक डोलारा डगमगेल. प्रवास संभवतो.

कन्या रविवे पाठवळ असल्याने प्रासंगिक अडचणींवर मात करणे कठीण जाणार नाही. कुटुंबातील काही आनंददायी घटनांमुळे तुम्ही सुखावून जाणार आहात. नोकरी-व्यवसाय क्षेत्रात व्यवहार सुळीत पार पाडतील. गुंतवणूक वाढवा.

तुळ मंगळ-बुध-गुरु यांची अनुकूलता ही सध्या जमेची बाजू होय. कार्यक्षेत्रात मिळत असलेल्या यशामुळे काही छुपे शत्रू निर्माण होण्याची शक्यता जाणवते. उत्तरार्धात प्रगतीचा वेग अधिक वाढेल. प्रतिष्ठित लोकांबरोबर संवाद होईल.

वृश्चिक अत्यंत सावधगिरीने वागण्याची असा हा काळ आहे. कामानिमित्ताने प्रवास घडेल. आपली चूक नसताना आपल्याला दोषी ठरविण्याचा प्रयत्न होईल. चतुराईने प्रसंग हाताळलेत तर गैरसमज टळतील. पित्त विकारांवर वेळीच

धनु मित्रपरिवारातील मतभेद वेगळेच वळण घेण्याची शक्यता आहे. एकाचे दुसऱ्याकडे असे करू नका. तुमच्या बोलण्याचा मुद्दामहून वेगळा अर्थ काढला जाईल. शांत राहा. गुरुच्या पाठवळामुळे तुम्ही परिस्थितीवर सहज मात कराल.

मकर या महिन्यातील ग्रहमान हे तुम्हाला स्थिर बसू देणार नाही. विरोधक सतत डोके वर काढतील. त्यांच्या कारवाया रोखण्याचे प्रयत्न सफल होतील. कर्जाचे व्यवहार सध्यातरी नकोच. मौल्यवान वस्तूंचा नीट सांभाळ करा.

कुंभ बुध-गुरुची अनुकूलता कठीण प्रसंगातून मार्ग दाखवेल. मित्र-मैत्रीणांत अधिक गुंतून पडलात. तर आपली प्रगती खुंटणार हे ध्यानी असू द्या. आर्थिक पातळीवर थोडी चणचण संभवते. उत्तरार्धात मात्र परिस्थितीत अनुकूल बदल होईल.

मीन मानसिक त्रासाचा परिणाम शारीरिक स्वास्थ्यावर होणार नाही. याची काळजी या महिन्यात तुम्ही घेतली पाहिजे. मंगळाचे पाठवळ उपयोगी पडेल. अचानक घडलेले गैरसमजाचे प्रसंग चातुर्याने हाताळावे लागतील. स्वालंबनावार भर द्या.

मुहूर्त - जुलै २०२५

जावळ मुहूर्त:
दि. २ बुध. (दुपारी १२ पर्यंत). दि. ३ गुरु., दि. ४ शुक्र., दि. १३ रवि. (दुपारी १ पर्यंत), दि. १४ सोम., दि. १८ शुक्र., दि. २५ शुक्र., दि. ३० बुध., दि. ३१ गुरु.

उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्त:
जुलै महिन्यात उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्त नाहीत.)

साखरपुडा मुहूर्त:
दि. २ बुध. (दुपारी १२ पर्यंत), दि. ४ शुक्र., दि. ५ शनि. रात्री ८ पर्यंत), दि. ७ सोम., दि. ९ बुध., दि. १२ शनि., दि. १३ रवि. (दुपारी १ पर्यंत), दि. १४ सोम., दि. १६ बुध., दि. १८ शुक्र., दि. २१ सोम., दि. २५ शुक्र., दि. २७ रवि., दि. २९ मंगळ., दि. ३० बुध., दि. ३१ गुरु.

विवाह मुहूर्त:
जुलै महिन्यात विवाह मुहूर्त नाहीत.

वास्तुशांती मुहूर्त:
दि. ३० बुध. (सायं. ४ पर्यंत), दि. ३१ गुरु. (सायं. ४ पर्यंत)

भूमिपूजन मुहूर्त:
दि. ३० बुध. (सायं. ४ पर्यंत)

काढीव / गोंण विवाह मुहूर्त २०२५
जुलै २०२५ (गुरु अस्त / चातुर्मास): दि. १ मंगळ (गोरज सायं. ७-१२), दि. २ बुध. (सकाळी १०-५), दि. ३ गुरु (सकाळी १०-५, गोरज सायं. ७-१२), दि. ४ शुक्र. (दुपारी १२-४, गोरज सायं. ७-१२), दि. ५ शनि. (दुपारी १२-४, गोरज सायं. ७-१२), दि. ७ सोम. (दुपारी १२-४, गोरज सायं. ७-१२), दि. ९ बुध. (सकाळी १०-४, दुपारी १२-४), दि. १२ शनि (दुपारी १२-४, गोरज सायं. ७-१२), दि. १३ रवि. (सकाळी १०-४, दुपारी १२-४), दि. १८ शुक्र (दुपारी १२-४), दि. २१ सोम. (दुपारी १२-४), दि. २७ रवि (दुपारी १२-४), दि. ३० बुध (दुपारी १२-४, गोरज सायं. ७-०८), दि. ३१ गुरु (गोरज सायं. ७-५)

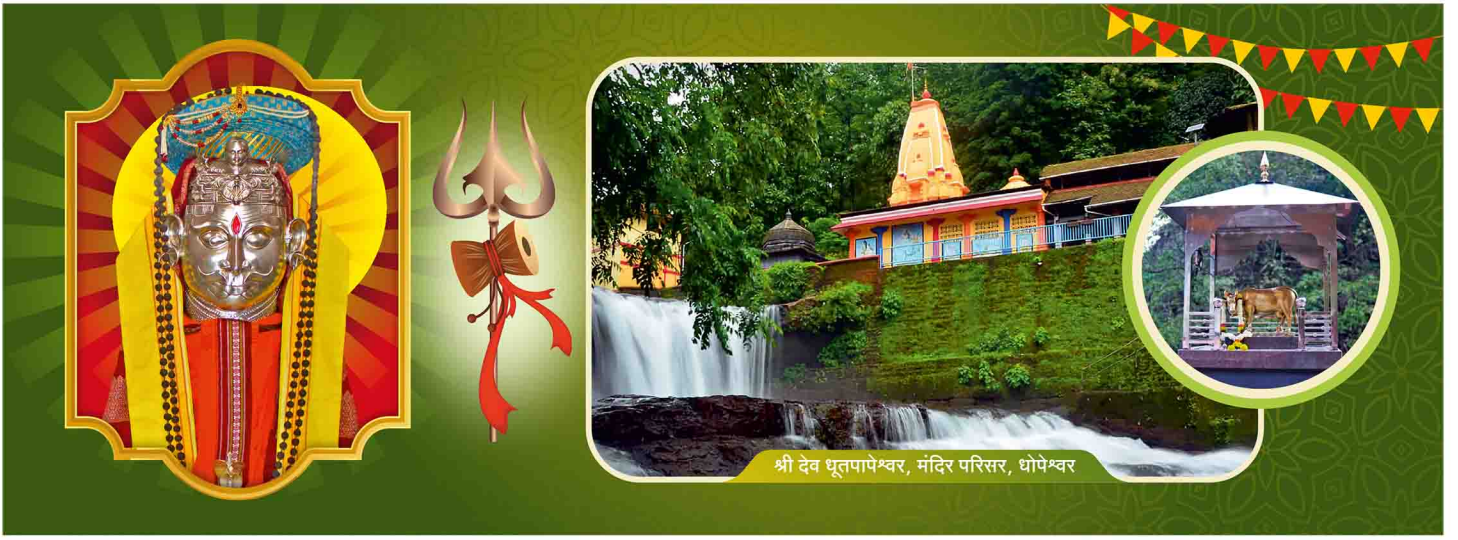
शुभ दिवस जुलै	पर्जन्य योग
दि. १ सायं. ०५ पर्यंत शुभ	पुर्ववृद्ध (हस्त्या पाऊल) - शनिवार दि. ५ जुलै
दि. २ दुपारी १२ पर्यंत शुभ	दि. १५ शुभ दिवस
दि. ३ शुभ दिवस	दि. १६ रात्री ०९ पर्यंत शुभ
दि. ४ शुभ दिवस	दि. १८ शुभ दिवस
दि. ५ रात्री ०८ पर्यंत शुभ	दि. १९ शुभ दिवस
दि. ७ शुभ दिवस	दि. २१ शुभ दिवस
दि. ९ शुभ दिवस	दि. २५ शुभ दिवस
दि. १० शुभ दिवस	दि. २७ शुभ दिवस
दि. १२ शुभ दिवस	दि. २८ सकाळी ११ पर्यंत शुभ
दि. १३ दुपारी १ पर्यंत शुभ	दि. २९ शुभ दिवस

दि. १ जुलै रोजी सूर्योदयी : सूर्य-मिथुन, चंद्र-सिंह, मंगळ-सिंह, बुध-कर्क, गुरु-मिथुन, शुक्र-वृषभ, शनी-मीन, राहु-कुंभ, केतु-सिंह, हर्षल-वृषभ, नेपच्यून-मीन, प्लूटो-मकर राशीत राहतील.

दि. १० जुलै रोजी सूर्य-कर्क, दि. २६ जुलै रोजी शुक्र-मिथुन, दि. २८ जुलै रोजी मंगळ-कन्या राशीत प्रवेश करील.

आषाढ पौर्णिमा प्रारंभ : बुधवार दि. ९ जुलै उत्तररात्री ०२:३६; समाप्ती : गुरुवार दि. १० जुलै उत्तररात्री ०२:०६

आषाढ अमावास्या प्रारंभ : बुधवार दि. २३ जुलै उत्तररात्री ०२:२८; समाप्ती : गुरुवार दि. २४ जुलै रात्री १२:४०

श्री देव धूतपापेश्वर, मंदिर परिसर, धोपेश्वर

ऑगस्ट २०२५

श्रावण / भाद्रपद शके १९४७

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिर दिनदर्शिका
विक्रम संवत् २०८१

र

रविवार

भाद्रपद शु. ८

दुर्गाष्टमी

ज्येष्ठगौरी आवाहन सायं. ०५.२५ पर्यंत

३१

श्रावण शु. ९

आदित्य पूजन

तिशाबी आव (जघ्नु)

शुभ विवस (स. ६.३४ नं.)

३

श्रावण कृ. १

आदित्य पूजन

शुभ विवस

१०

श्रावण कृ. ९

आदित्य पूजन

शुभ विवस

१७

भाद्रपद शु. १

भाद्रपद मासारंभ

चंद्रदर्शन

शुभ विवस

२४

सो

सोमवार

एकादशी

संकष्ट चतुर्थी

अमावास्या

पौर्णिमा

श्री देव धूतपापेश्वर

मंदिरातील उत्सव

श्रावण शु. १०

श्रावणी सोमवार शिवपूजन. ९.१२ प.)

शिवाभूत : तीळ

शुभ विवस

४

श्रावण कृ. २

श्रावणी सोमवार शिवपूजन

शिवाभूत : मूग

शुभ विवस

११

श्रावण कृ. १०

श्रावणी सोमवार शिवपूजन (स. ९.१२ प.)

शिवाभूत : जव

श्रीमंत थोरले

बाजीराव पेशवे

जयंती

(तारखेप्रमाणे)

शुभ विवस

१८

भाद्रपद शु. २

वराह जयंती

मुस्लिम रविलावल मासारंभ

शुभ विवस

२५

मं

मंगळवार

श्रावण शु. ११

पुत्रवा एकादशी

मंगळागौरी पूजन

शुभ विवस

५

श्रावण कृ. ३

मंगळागौरी पूजन

अंगारक संकष्ट चतुर्थी

चंद्रोदय ०९.१७

शुभ विवस (स. ८.४१ नं.)

१२

श्रावण कृ. ११

अजा एकादशी

मंगळागौरी पूजन

शुभ विवस

१९

भाद्रपद शु. ३

हरितालिका तृतीया

स्वर्णगौरी व्रत

सामश्रावणी

शुभ विवस

२६

बु

बुधवार

जुलै २०२५

र		६	१३	२०	२७
सो		७	१४	२१	२८
मं	१	८	१५	२२	२९
बु	२	९	१६	२३	३०
गु	३	१०	१७	२४	३१
शु	४	११	१८	२५	
श	५	१२	१९	२६	

श्रावण शु. १२

प्रदोष

बुधपूजन

शुभ विवस (स. ७.१७ नं.)

६

श्रावण कृ. ४/५

बुधपूजन

आचार्य अत्रे जयंती

अहिल्याबाई

होळकर

पुण्यतिथी

(तारखेप्रमाणे)

शुभ विवस

१३

श्रावण कृ. १२

बुधपूजन प्रदोष

पर्युषण पर्वारंभ (चतुर्थी पक्ष) जैन

संत सेना

महाराज

पुण्यतिथी

खोरदाद साल

शुभ विवस (बु. १.५८ प.)

२०

भाद्रपद शु. ४

श्री गणेशचतुर्थी

चंद्रदर्शन निषेध चंद्रास्त रात्री (०९.२७)

जैन संवत्सरी (चतुर्थी पक्ष)

पाथिव

गणपती पूजन

शुभ विवस

२७

गु

गुरुवार

सप्टेंबर २०२५

र		७	१४	२१	२८
सो	१	८	१५	२२	२९
मं	२	९	१६	२३	३०
बु	३	१०	१७	२४	
गु	४	११	१८	२५	
शु	५	१२	१९	२६	
श	६	१३	२०	२७	

श्रावण शु. १३

बृहस्पती पूजन

शुभ विवस

७

श्रावण कृ. ६

बृहस्पती पूजन

पतेती

शुभ विवस

१४

श्रावण कृ. १३

(सुवर्णप्राशन संस्कार)

शिवरात्री बृहस्पती पूजन

पर्युषण पर्वारंभ (पंचमी पक्ष) -जैन

गुरुपुष्पाभूतयोग

सकाळी ०६.२३ पासून

उ. रात्री ००.८ पर्यंत

शुभ विवस

२१

भाद्रपद शु. ५

ऋषिपंचमी

गजानन महाराज पुण्यतिथी

-शोगांव,

जैन संवत्सरी (पंचमी पक्ष)

पर्युषण पर्वारंभ (विगंबर)

शुभ विवस

२८

शु

शुक्रवार

श्रावण शु. ८

दुर्गाष्टमी दुर्गाष्टमी

जरा-जिवंतिका पूजन

लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक

पुण्यतिथी

साहित्यसम्राट लोकशाहीर

अण्णाभाऊ साठे जयंती

१

श्रावण शु. १४

नारळी पौर्णिमा

वरदलक्ष्मी व्रत

जरा-जिवंतिका पूजन

शुभ विवस (बु. २.१२ प.)

८

श्रावण कृ. ७

श्रीकृष्ण जयंती (उपवास)

स्वातंत्र्यदिन पारशी फरवर्दिन मासारंभ

पारशी

नूतनवर्ष

सन १३९५

प्रांभ

जरा-जिवंतिका

पूजन

शुभ विवस

१५

श्रावण कृ. १४

सौर शरद ऋतू प्रांभ

दर्श अमावास्या पिठोरी अमावास्या

पोळा मातुदिन जरा-जिवंतिका पूजन

अहिल्याबाई

होळकर

पुण्यतिथी (तिथीप्रमाणे)

अमावास्या प्रांभ

सकाळी ११.५५

शुभ विवस

२२

भाद्रपद शु. ६

सूर्यषष्ठी

शुभ विवस (स. ११.३७ प.)

२९

श

शनिवार

श्रावण शु. ८

अश्वत्थमारुती पूजन

सूर्याचा आरलेवा नक्षत्रप्रवेश

वाहन : गाढव

२

श्रावण पौर्णिमा

रक्षाबंधन अश्वत्थमारुती पूजन

तैत्तिरीय श्रावणी ऋक् श्रावणी

जागतिक आदिवासी दिन

अगस्त्य दर्शन

शुभ विवस

९

श्रावण कृ. ८

गोपाळकाला अश्वत्थमारुती पूजन

सूर्याचा मघा नक्षत्रप्रवेश वाहन : बैजूक

श्री ज्ञानेश्वर

महाराज

जयंती

- आपगांव

(औरंगाबाद)

कालाष्टमी

शुभ विवस

१६

श्रावण अमावास्या

अश्वत्थमारुती पूजन

राष्ट्रीय अंतराळ पूजन

शुभ विवस

२३

भाद्रपद शु. ७

सूर्याचा पूर्वापाल्गुनी नक्षत्रप्रवेश

वाहन म्हैस

३०

विनायक प्रभाकर नांदलसकर
गुरुकृपा जनरल स्टोअर्स
मो. ९०२८९४७०१६

सतीश भालचंद्र रहाटे
गणेश प्रिटींग प्रेस
मो. ९२७१६८७८०७

विजय एकनाथ मांजरेकर
फर्निचर
मो. ९२७०४५९६४५

विजय गंगाराम हिवाळकर
श्री गणेश एजन्सी
मो. ९४२२५०९२३५ / ९६३७९६६०३४

रानेंद्र रानडे / अतुल रानडे
रानडे ब्रदर्स स्टेशनरी - फर्टिलायझर
इनसेक्टीसाईड
मो. ९८६००२१०८२ / ९९६०५०५३२२

सौजन्य:
धूतपापेश्वर
आमुर्ते केवढी १५० हून जाईल ती

वार्षिक पंचांग
ऑगस्ट २०२५

आयुर्वेद आणि आहार

भावना संस्कार

द्रव्यांमधील उत्तम गुणांचे वर्धन करणे व अनावश्यक गुण कमी करणे हे काही भावना संस्काराने होते .

औषधाचे उदाहरण म्हणजे पिंपळीच्या चूर्णाला पिंपळीच्या रसाच्या भावना देणे किंवा आमलकीच्या चूर्णाला आमलकी रसाच्या भावना घ्यामध्ये औषधी द्रव्यांचे गुण काही पटीने वाढतात, त्यामुळे त्या औषधांची कमी मात्रा देखील उत्तम गुण देते.

केशर कुठल्याही गोड पदार्थात घालण्यापूर्वी कोमट दूधामध्ये खलतून घेतले जाते. केशर खलून घेतल्याने त्याचा रंग उत्तम पसरतो व त्याचा स्वाद देखील वाढतो. याप्रमाणे जायफळ दुधामध्ये खलून वासुंदी, खीर इत्यादी पदार्थांमध्ये वापरले जाते.

कालप्रकर्ष संस्कार

काही काळ जाऊ दिल्याने पदार्थावर होणारा संस्कार म्हणजे कालप्रकर्ष, जसे नवे तांदूळ पचायला जड असतात, परंतु १ वर्ष जुने तांदूळ पचायला हलके असतात. आपल्याकडे नवीन धान्य हे सेवन करू नये असे मानले जाते. धान्य जसे जुने होते तसे त्यातील पंचमहाभूतांच्या संघटनावर बदल होतो व त्याचे गुणधर्म बदलतात. काळाग्रसू पदार्थात झालेले असे बदल आरोग्यासाठी फायदेशीर असतात.

उदाह्यात उपलब्ध असलेल्या फळांयामसून पुरव्यासारखे पदार्थ बनवून ते साठवून ठेवले जातात. ज्यामुळे काही काळांनंतर फळांची उपलब्धता नसताना देखील हे पदार्थ खाता येतात. उदाह्यामध्ये गुलाब पावळच्या व साखर एकत्र करून हे मिश्रण उन्हामध्ये ठेवले जाते. याला गुलकंद म्हणतात. काही काळांनंतर यातील कडवटपणा कमी होऊन गोडवा वाढत जातो.

भाजन संस्कार

आहार विधि अनुसार उपयोग केलेल्या भांड्याचा आहार द्रव्यवर विशिष्ट प्रभाव होतो, अर्थात त्या पदार्थांमध्ये गुणपरिवर्तन होते. याचे उदाहरण म्हणजे तांब्याच्या भांड्यामध्ये दही किंवा दुसरा कोणता ऑक्ट पदार्थ ठेवल्यास तो कळकटतो. यामध्ये गुण परिवर्तन अपायकारक असते, परंतु तांब्याच्या भांड्यामध्ये पाणी ठेवल्यास तांब्याच्या जंतूजुन गुणामध्ये पाणी शुद्ध होते. याचप्रमाणे तूप हे चांदीच्या भांड्यात ठेवले जाते.

लोखंडाच्या भांड्याच्या फोडणीसाठी वगैरे वापर केल्यास त्यातून मिळणाऱ्या लोखंडाच्या सूक्ष्म अंशामुळे शरीरामध्ये लोहाची कमतरता उत्पन्न होत नाही.

अल्युमिनियमचा वापर पदार्थ साठविण्यासाठी याच कारणाने करू नये. कारण अॅल्युमिनियम शरीरासाठी उपकारक नाही. तांब्याची किंवा पित्तव्याधी करवई केलेली भांडी अन्न शिजवण्यासाठी वापरली जात असत. नॉनस्टिक भांड्यांच्या वापराचे कारण फार इष्ट नाही. कारण काही काळांनंतर नॉनस्टिक कोटिंग निघून जाते व पदार्थांबरोबर शरीरत जाण्याची शक्यता असते. त्यापेक्षा बीज, लोखंड, स्टील व मातीच्या भांड्यांचा उपयोग पदार्थ शिजवण्यासाठी करावा. हे सर्व संस्कार जरी पदार्थांवर केले तरीही 'स्वभावो निर्धातिक्रिय' या उक्तीनुसार द्रव्यांमधील

उपस्थित गुणांचे पूर्णतः रूपांतर केले जाऊ शकत नाही. त्या गुणांचे बळ कमी करून अन्य गुणांचे बळ वाढवले जाऊ शकते. अग्निची उष्णता, वायूचे चलन आणि तेलाला क्षिप्रगण यासारख्या गुणांचे रूपांतर असंभव आहे.

३. संयोग

देन किंवा दोनपेक्षा अधिक द्रव्यांच्या मिश्रणाला संयोग म्हणले जाते. ह्या मिश्रणाचा संयोग त्यांच्यातील गुणांना वाढविणारा तसेच शरीराला हितकर असतो. परंतु काही संयोग हे शरीरासाठी हानिकारक असतात.

आयुर्वेदामध्ये अशा अहितकर संयोगांना विरुद्ध आहार संबोधिले जाते. आजच्या काळात जेव्हा आहाराच्या नियमांचे पालन अभावानेच होताना दिसते. तेव्हा या प्रकारच्या आहार द्रव्यांच्या संयोगामुळे होणारे अहितकर परिणाम ही देखील एक मोठी समस्या बनली आहे. विरुद्ध आहाराचे सेवन अनेक व्यधींचे कारण बनते.

ग्रंथांमध्ये अशा १८ प्रकारच्या विरुद्ध आहाराचे वर्णन केले आहे.

१. देश विरुद्ध - अनुप प्रदेशा म्हणजेच पाणथळ जागेत राहणाऱ्या माणसांनी क्षिप्र व थंड पदार्थांचे सेवन करणे

२. काल विरुद्ध - थंडीच्या दिवसात थंड व रुक्ष पदार्थांचे सेवन करणे

३. अग्नि विरुद्ध - अग्नि म्हणजे पचनशक्ती. जेव्हा पचनशक्ती कमी झालेली असते, तेव्हा पचायला जड पदार्थ जसे चूड, बीज वगैरे खाणे हे अग्नि विरुद्ध आहे.

४. मात्रा विरुद्ध - काही पदार्थ जेव्हा समप्रमाणात एकत्र केले जातात, तेव्हा ते मिश्रण शरीराला हानिकारक असते. हेच पदार्थ असमान मात्रेमध्ये एकत्र केले जाऊ शकतात. जसे हल्लादी पदार्थांनी तूप देण्याची वृद्धी होते.

५. सात्व्य विरुद्ध - सात्व्य म्हणजेच व्यक्तीच्या अनुरूप आहार किंवा व्यक्तीला मानणारा आहार. हा आहार प्रत्येक व्यक्तीसाठी वेगवेगळा असू शकतो. एखाद्या व्यक्तीला दूध व दुधापासून बनवलेले पदार्थ सात्व्य नसतात. त्या व्यक्तीने अशा पदार्थांचे सेवन करणे हे सात्व्य विरुद्ध आहे.

६. दोष विरुद्ध - वातादि दोषांच्या समान गुणांच्या पदार्थांच्या नित्य व अधिक मात्रेतील सेवनेाने त्या दोषाचे शरीरामध्ये अधिक्य होते. जसे उष्ण तीक्ष्ण पदार्थ जसे मिरची, कुळीथ, चिंच इत्यादी पदार्थांनी पित्त दोषाची वृद्धी होते.

७. संस्कार विरुद्ध - काही द्रव्यांवर काही विशिष्ट संस्कार करणे विरुद्ध सांगितले आहेत. जसे मध गरम करणे हे संस्कार विरुद्ध सांगितले आहे. आजकालच्या अनेक कारकृतींमध्ये पदार्थ शिजवताना त्यात मध टाकला जातो. अशा पदार्थांच्या नित्य सेवनेने निश्चितच शरीराला अपाय होतो.

८. वीर्य विरुद्ध - शीत आणि उष्ण गुणाचे पदार्थ एकत्र करून खाणे किंवा एका घटोपाठ एक खाणे जसे माशांच्या पाककृतीमध्ये दुधाचा वापर हे वीर्य विरुद्ध आहे. बऱ्याच वेळा तिखट पदार्थ बनवताना त्यामध्ये दुधाचा वापर केला जातो.

९. कोष्ट विरुद्ध - आतड्यांचा पुरस्सरण वेग हा प्रत्येक

व्यक्तीमध्ये वेगवेगळा असतो. काही लोकांना केवळ दूध घेतले तरी देखील द्रव मल प्रवृत्ति होते. काही लोकांना मलबद्धाचा तीव्र त्रास असतो अशांना मनुका, दूध यासारखे मृदुरचक देणे हे कोष्ट विरुद्ध आहे.

१०. अवस्था विरुद्ध - अति व्यायामानंतर वातकारक आहाराचे सेवन करणे हे अवस्था विरुद्ध आहे. व्यायामाचे बौदी जीवनशैली असताना पचायला जड, अति क्षिप्र, शीत आहार घेणे हे देखील अवस्था विरुद्ध आहे.

११. परिहार विरुद्ध - अतिशय थंड वातावरणात फिरत असताना थंड पाणी पिणे हे परिहार विरुद्ध आहे.

१२. उपचार विरुद्ध - तूप खाल्ल्यानंतर थंड पाणी पिणे. हे उपचार विरुद्ध उदाहरण आहे.

१३. पाक विरुद्ध - योग्य पद्धतीने शिजलेले अन्न हे पचण्यासाठी सोपे असते. आहारावर योग्य अग्निसंस्कार होणे शरीरास उपकारक आहे. परंतु अर्धबट शिजलेले, खूप जास्त शिजलेले किंवा शिजवताना जळलेले असे अन्न शरीरासाठी उपकारक नाही. बरेच वेळा साखरेचा पाक करून तो जाळतात व त्याचा गोड पदार्थात वापर करतात. हे एक प्रकारे पाक विरुद्ध होऊ शकते.

१४. संयोग विरुद्ध - अम्ल रसात्मक फळे दुधाबरोबर खाणे हे संयोग विरुद्ध आहे. फुट सलाहामध्ये अनेक फळे दूध एकत्रित केले जाते. त्याचबरोबर फळे व दूध यांचा मिल्मशेक, पालक, स्ट्रॉबेरीसारखी फळे, झायडुटस, मध इत्यादी गोष्टी एकत्र करून त्यांचा स्मूदी बनवला जातो. हे देखील संयोग विरुद्ध ठरते.

१५. हृदय विरुद्ध - मानविरुद्ध, न आवडणारा अन्न पदार्थ खायला लागणे हे हृदय विरुद्ध.

१६. क्रम विरुद्ध - पात्रीच्या जेवणात दही खाणे किंवा मध खाल्ल्यानंतर लगेच गरम पाणी पिणे हे क्रम विरुद्ध आहे. त्याचप्रमाणे थंड पाणी प्यावल्यानंतर लगेचच गरम चहा कोशी पिणे हे देखील विरुद्ध सांगितले जाते.

१७. संपद विरुद्ध - नीट न पिकलेली किंवा जास्त पिकलेली फळे खाणे. यामध्ये त्या पदार्थांमध्ये अपेक्षित असलेले गुण उपस्थित नसतात. त्यामुळे शरीराला त्यातून हितकर असे परिणाम मिळत नाहीत.

१८. विधी विरुद्ध - अयोग्य, असंख्य ठिकाणी आहार सेवन करणे हे विधी विरुद्ध आहे. वेळ वेळा रस्त्याच्या कडेला अन्नपदार्थ बनवून विकले जातात. तिथे योग्य घटक द्रव्ये, पाणी, भांडी यांची उपलब्धता नसल्याने निष्पट अन्नपदार्थ दिले जातात, असे पदार्थ शरीराला निश्चितच हानिकारक आहेत.

या प्रकारचा आहार हा विरुद्ध आहार आहे व व्यक्तीची पचनक्षमता अर्थात जाडपणा जर सक्षम नसेल तर अशा प्रकारचे अन्नसेवन केल्याने अनेक गंभीर आजारांची उत्पत्ति होऊ शकते. बरेच वेळा लवचेचे विकार, पचनसंस्थेचे विकार जसे ग्रहणी, पॉल्स, भांगद यासारख्या आजारांचे मूल कारण या प्रकारच्या आहाराच्या संयोगीमध्ये दडलेले आढळते. असे अन्न खाल्ल्याने शरीराची रोगप्रतिकारक्षमता देखील कमकुवत होते व त्यामुळे अन्य अनेक व्यधी वारंवार देखील होऊ शकतात.

राशिभविष्य ऑगस्ट - २०२५

सध्याचे ग्रहमान पूर्णपणे अनुकूल नसले तरी काळजीचे कारण नाही. शनिच्या प्रतिकूलतेमुळे अधिक सावध राहावे लागेल हे खरे. घरातील कलह घरातच मिटवा. मंगळ-बुधाची कृपा लाभते आहे. अडचणीतून योग्य मार्ग काढू शकाल.

आपले अर्धाजिन हे खर्च करण्यासाठीच जरी असले तरी काही आवाक्याबाहेरचे खर्च समोर ठाकले की मन:स्थितीत फरक हा पडणारच ना ! ग्रहमानाचे पाटबल आणि तुमचे चातुर्य यांच्या योग्य समन्वयाने अडचणीतून

पराजयातही सकारात्मक बाबी दडलेल्या असतात हे जाणून वागावे लागेल. काही जाचक बाबींना आता सामोरे जावे लागत असले तरी भावी काळात ते फायद्याचे ठरणार आहे. बुध-शुक्राची अनुकूलता कामी येईल. उत्तरार्धात सुखदायक घटना घडतील.

कुणाचा सल्ला कितपत ऐकावा हे जाणून वागण्याचा हा महिना आहे. आपल्या आसपासच्या मंडळीत नेमका हितशत्रू कोण हे शोधा. गैरसमज वाढविणारे भाव्य टाळा. खरेदी-विक्रीबाबत फसगत होणार नाही हे कटाक्षाने पाहा.

इतरांशी वागताना आपली सोय बघितली म्हणून बिचबळे कुठे ! आपल्या कठीण प्रसंगी जे आपल्या बाजूने उभे राहणार नाहीत त्यांच्यासाठी आपली गैरसोय करून घेऊ नका. कामांमिक्त घरापासून काही काळ दूर जावे लागण्याची शक्यता जाणवते.

योग्य व मनोगाती साथ मिळणे. हे फार महत्त्वाचे असते. सांप्रत तुम्ही निवडलेली साथ ही योग्य असल्याने तुमच्या प्रगतीचा आलेख उंचावणारा असेल. घरातील मंडळींबरोबरचा संवाद योग्य ठेवलात तर गैरसमज टाळू शकाल. प्रवासात त्रास संभवतो.

रवि-बुध यांचे पाटबळ आणि तुमची समयसूचकता यांची योग्य सांगड या महिन्यात तुम्हाला घालता येईल. थोरांमोठ्यांची कृपादृष्टी लाभल्याने काही बाबतीमधील क्लिष्टता संपेल. डोळ्यांच्या तक्रारीकडे दुर्लक्ष नको. घरातील एका व्यक्तीमुळे वातावरण थोडे गढूळ होईल. शांत राहा.

तुमच्या मार्गात येणाऱ्या अडथळ्यांकडे अधिक लक्ष देऊ नका. मार्गक्रमण करत राहिलात तर त्रास आपोआप कमी होतो. मंगळाचे व उत्तरार्धात रविचे पाटबळ असल्याने विरोधाकांवर मात करणारा अडचण येणार नाही. आर्थिक

ग्रहमानाची म्हणावी तशी साथ या महिन्यात आपणास मिळणोर नाही. मार्ग थोडा खडतर आहे. मनावर आणि तोंडावर ताबा ठेवून वागलात तर बाजी मारून जाणे कठीण नाही. टोकाची भुमिका घेणे शक्यतो टाळाच. धासोच्छवासाच्या त्रासावर वेळीच हल्लाच योजा.

मतभेदाचा परिणाम आपल्या कार्यक्षमतेवर होऊ देऊ नका. मान-सन्मानाच्या बाबींकडे दुर्लक्ष केलेत तर मनस्ताप टाळू शकाल. आपल्या हिताचे नेमके काय हे जाणून वागण्याचा काल आहे. सरकारी कामकाजावर हयाग्य नको.

या महिन्यात तुम्हाला सुखावून जाणाऱ्या काही घटना घडणार आहेत. हाती येत असलेला पैसा नेमका कसा व कुठे वापरावा. हे सल्ला मसलतीनेच ठरवा. काहींना परदेश प्रवास संभवतो. घरातील प्रिय व्यक्तीच्या प्रकृतीकडे लक्ष द्यावे

तुमच्या महत्त्वाच्या धोरणाची दिशा ही १६ ऑगस्ट नंतर ठरविल्यास ते तुम्हाला योग्य ठरेल. एवाद्या व्यक्तीच्या वागण्या-बोलण्याने मन थोडे व्यथित होण्याची शक्यता जाणवते. त्याला अति महत्त्व देऊ नका.

मुहूर्त - ऑगस्ट २०२५

जावळ मुहूर्त:

दि. १० रवि., दि. ११ सोम. (दुपारी १ पर्यंत), दि. १४ गुरु., दि. २० बुध. (दुपारी २ पर्यंत), दि. २८ गुरु., दि. २९ शुक्र.

उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्त :

ऑगस्टमध्ये उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्त नाहीत.

साखरपुडा मुहूर्त :

दि. ३ रवि. (सकाळी ७ नंतर), दि. ४ सोम. (सकाळी ९ पर्यंत), दि. ६ बुध. (सकाळी ८ नंतर), दि. ८ शुक्र. (दुपारी २ पर्यंत), दि. ९ शनि., दि. १० रवि., दि. १४ गुरु., दि. १७ रवि., दि. १८ सोम. (सायं. ५ नंतर), दि. २५ सोम., दि. २६ मंगळ., दि. २७ बुध. (सायं. ४ नंतर), दि. २८ गुरु., दि. २९ शुक्र. (सायं. ७ पर्यंत)

विवाह मुहूर्त :

ऑगस्ट महिन्यात विवाह मुहूर्त नाहीत.

वास्तुशांती मुहूर्त :

दि. ४ सोम. (कलश वृष सकाळी ९-१२ पर्यंत), दि. ६ बुध. (कलश वृष सकाळी ८-२९ ते दुपारी १२-५९ पर्यंत), दि. ९ शनि. (वृष सायं. ४ पर्यंत), दि. ११ सोम. (वृष दुपारी १ पर्यंत), दि. १४ गुरु. (वृष दुपारी १-११ पर्यंत), दि. २० बुध. (कलश दुपारी १-५८ पर्यंत)

भूमिपूजन मुहूर्त:

दि. ४ सोम. (सकाळी ९-१२ पर्यंत), दि. ६ बुध. (सकाळी ८-२९ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. ७ गुरु. (दुपारी २-२७ पर्यंत), दि. ९ शनि. (दुपारी २- २३ पर्यंत), दि. ११ सोम. (दुपारी १ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. १४ गुरु. (दुपारी १-११ पर्यंत), दि. १५ शुक्र. (दुपारी १२-५८ ते सायं. ४ पर्यंत)

शुभ दिवस ऑगस्ट

दि. ३ सकाळी ०७ नंतर शुभ	दि. १२ सकाळी ०९ नंतर शुभ	दि. २५ शुभ दिवस
दि. ४ सकाळी ०९ पर्यंत शुभ	दि. १४ शुभ दिवस	दि. २६ शुभ दिवस
दि. ६ सकाळी ०८ नंतर शुभ	दि. १५ आनंदी दिवस	दि. २७ शुभ दिवस
दि. १७ शुभ दिवस	दि. १७ शुभ दिवस	दि. २८ शुभ दिवस
दि. ८ दुपारी ०२ पर्यंत शुभ	दि. १८ सायं. ०५ नंतर शुभ	दि. २९ सायं. ०७ पर्यंत शुभ
दि. ९ शुभ दिवस	दि. १९ शुभ दिवस	दि. ३१ सायं. ०४ ते ०५ पर्यंत शुभ
दि. १० शुभ दिवस	दि. २० दुपारी ०२ पर्यंत शुभ	
दि. ११ रात्री ०९ पर्यंत शुभ	दि. २४ शुभ दिवस	

दि. १ ऑगस्ट रोजी सूर्योदयी : सूर्य-कर्क, चंद्र-तुळ, मंगळ-कन्या, बुध-कर्क, गुरु-मिथुन, शुक्र-मिथुन, शनी-मीन, राहु-कुंभ, केतू-सिंह, हर्षल-वृषभ, नेपच्युन-मीन, प्लुटो-मकर राशीत राहतील.

दि. १६ ऑगस्ट रोजी सूर्य-सिंह, दि. २० ऑगस्ट रोजी शुक्र-कर्क, दि. ३० ऑगस्ट रोजी बुध-सिंह राशीत प्रवेश करील.

श्रावण पौर्णिमा प्रारंभ : शुक्रवार दि. ८ ऑगस्ट दुपारी ०२:१२; समाप्ती : शनिवार दि. ०९ ऑगस्ट दुपारी ०१:२४

श्रावण अमावास्या प्रारंभ : शुक्रवार दि. २२ ऑगस्ट सकाळी ११:५५; समाप्ती : शनिवार दि. २३ ऑगस्ट सकाळी ११:३५

श्री नवलादेवी मंदिर, धोपेश्वर

सप्टेंबर २०२५

भाद्रपद / आश्विन शके १९४७

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिर दिनदर्शिका
विक्रम संवत् २०८१

र

रविवार

एकादशी

संकष्ट चतुर्थी

अमावास्या

पौर्णिमा

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिरातील उत्सव

भाद्रपद पौर्णिमा

प्रीष्ठपदी पौर्णिमा भागवत सप्ताह समाप्ती सन्यासिजनांचा चातुर्मास्य समाप्ती खग्रास चंद्रग्रहण पौर्णिमेचा महालय ११, १४, १५, १८ व २१ यापैकी कोणत्याही दिवशी करावा.

पौर्णिमा समाप्ती रात्री ११.३८

भाद्रपद कृ. ८

शुभ दिवस

कालाष्टमी

अष्टमी श्राद्ध, मध्याष्टमी श्राद्ध

पारशी

अर्विहेरस्त

मासारंभ

भाद्रपद अमावास्या

खंडग्रास सूर्यग्रहण (भारतातून दिसणार नसल्यामुळे वेधादि नियम पाळू नयेत.)

सर्वपित्री दर्श

अमावास्या

अमावास्या श्राद्ध

अमावास्या समाप्ती उ. रात्री ०१.२३

आश्विन शु. ६

शुभ दिवस

सो

सोमवार

भाद्रपद शु. १

ज्येष्ठागौरी पूजन

अदुःख नवमी

भागवत सप्ताहारंभ

१

८

१५

२२

२९

मं

मंगळवार

भाद्रपद शु. १०

शुभ दिवस

दोरक धारण

ज्येष्ठागौरी विसर्जन

रात्री ०१.५० पर्यंत

२

९

१६

२३

३०

बु

बुधवार

भाद्रपद शु. ११

शुभ दिवस

परिवर्तिनी

एकादशी

३

१०

१७

२४

गु

गुरुवार

भाद्रपद शु. १२

शुभ दिवस

वामन जयंती

तिथीवासर

सकाळी १०.१८ पर्यंत

४

११

१८

२५

शु

शुक्रवार

भाद्रपद शु. १३

शुभ दिवस

प्रदोष

शिक्षक दिन

ईद-ए-मिलाद

५

१२

१९

२६

श

शनिवार

भाद्रपद शु. १४

शुभ दिवस

अनंत चतुर्दशी

पर्युषण पर्व समाप्ती (दिवांर)

पौर्णिमा प्रारंभ उ. रात्री. ०१.४१

६

१३

२०

२७

भाद्रपद कृ. १

शुभ दिवस

महालारंभ

प्रतिपदा श्राद्ध

ग्रहण करिविन

७

१५

२२

२९

भाद्रपद कृ. २

शुभ दिवस

द्वितीया श्राद्ध

८

१६

२३

३०

भाद्रपद कृ. ३

शुभ दिवस

संकष्ट चतुर्थी

चंद्रोदय ०८.३४

तृतीया श्राद्ध

चतुर्थी श्राद्ध

९

१७

२४

भाद्रपद कृ. ११

शुभ दिवस

इंदिरा एकादशी (सुवर्णप्राशन संस्कार)

एकादशी श्राद्ध

११

१८

२५

आश्विन शु. ३

शुभ दिवस

मुस्लिम रबिलाखर मासारंभ

२४

ऑगस्ट २०२५

र	३१	३	१०	१७	२४
सो		४	११	१८	२५
मं		५	१२	१९	२६
बु		६	१३	२०	२७
गु		७	१४	२१	२८
शु	१	८	१५	२२	२९
श	२	९	१६	२३	३०

ऑक्टोबर २०२५

र		५	१२	१९	२६
सो		६	१३	२०	२७
मं		७	१४	२१	२८
बु	१	८	१५	२२	२९
गु	२	९	१६	२३	३०
शु	३	१०	१७	२४	३१
श	४	११	१८	२५	

धूतपापेश्वर

१६०

आयुर्वेद शास्त्र

ईश आनंदराव

शास्त्रोक्त, मानकीकृत, सुरक्षित व उत्तम गुणवत्तेच्या आयुर्वेद औषधांचे निमाते

श्री धूतपापेश्वर लि.

www.sdlindia.com

ऑगस्ट २०२५						
र	३१	३	१०	१७	२४	
सो		४	११	१८	२५	
मं		५	१२	१९	२६	
बु		६	१३	२०	२७	
गु		७	१४	२१	२८	
शु	१	८	१५	२२	२९	
श	२	९	१६	२३	३०	

ऑक्टोबर २०२५						
र		५	१२	१९	२६	
सो		६	१३	२०	२७	
मं		७	१४	२१	२८	
बु	१	८	१५	२२	२९	
गु	२	९	१६	२३	३०	
शु	३	१०	१७	२४	३१	
श	४	११	१८	२५		

शास्त्रोक्त, मानकीकृत,
सुरक्षित व
उत्तम गुणवत्तेच्या
आयुर्वेद औषधांचे निर्माते
श्री धूतपापेश्वर लि.
www.sdlindia.com

चंद्रकांत लक्ष्मण सोगम
क्रिश्न जनरल स्टोअर्स
मो. ९०११४४५०८५

प्रकाश कृष्ण बांदिवडेकर
श्री धूतपापेश्वर मंगल कार्यालय
मो. ०२३५३२२३२०

दिपक गुरव
श्री धूतपापेश्वर विकास सेवा
संस्था मर्यादित धोपेश्वर
मो. ८७६६४७३७६४

विक्रान्त वैभव बेनकर
विक्रान्त डेकोरेटर
मो. ८४४६३०९८१३

रामचंद्र श्रीपत पिठलेकर
शिवकृपा धनसेवा मंडळ,
लाईट डेकोरेटर
मो. ९४२२५९६७६२

आयुर्वेद आणि आहार

संयोगाचा दुसरा प्रकार हा हितकर संयोगाचा आहे. विशिष्ट आहारीय द्रव्यांचे सेवन करतानाच त्या पदार्थांचे योग्य पचन व्हावे यासाठी त्यामध्ये दुसऱ्या पदार्थांचा उपयोग केला जातो.

जसे श्रीखंडामध्ये सुंद, मिरे, पिंपळाचा वापर केल्याने कफ वाढण्यापासून रक्षण होते. उसाच्या रसामध्ये आल्याचा रस मिसळल्याने पचनास मदत होते. तूप व केळे एकत्र खाण्याने त्रास होत नाही.

आमरसामध्ये घृण्टाकल्याने आल्याचे अस्वर्ण होत नाही.

राशी - राशी म्हणजे प्रमाण. आहार किती घ्यावा हे अत्यंत महत्त्वाचे आहे.

मात्रावद्वाहस्यौषधस्य च यत् फलं शुभम्, अमात्रस्य हीनस्यातिरिक्तस्य वा यत् फलम् अशुभम्। चरकसंहिता

योग्य प्रमाणात घेतलेल्या औषध व आहाराचे फळ शुभ असते व अमात्रे म्हणजेच कमी किंवा अधिक मात्रेत घेतलेल्या औषध व आहाराचे फळ अशुभ असते म्हणजेच याचे शरीराला हानिकारक असे परिणाम दिसून येतात. आहाराची मात्रा ही व्यक्तिस्वापेक्ष असते. मनुष्याच्या अभिव्यक्तीवर अवलंबून असते. प्रत्येक व्यक्तीची अन्न पचवण्याची ही क्षमता असते, त्यानुसार व्यक्तीचा आहार ठरतो. आजारांपणांमध्ये पुन्हा अन्नियर परिणाम झाल्यामुळे आहारमात्रा कमी करावी लागते. परंतु स्वस्थ व्यक्तीमध्ये साधारणपणे दररोजच्या जेवणाचे प्रमाण ठरलेले असते.

जेव्हा अन्निसामर्थ्याचा विचार न करता अधिक मात्रेमध्ये आहार सेवन केला जातो, तेव्हा त्या आहाराचे योग्य पचन होत नाही व अजीर्ण, पोटा फुगणे, पोटात जडपणा वाटणे, सुस्ती येणे अशी लक्षणे उत्पन्न होतात. नेहमीच अशा प्रकारे आहार घेतला गेला तर अजीर्णाचा हा विकार जुनाट होत जातो व शरीरामध्ये आम म्हणजे नीट न पचलेल्या आहारापासून उत्पन्न झालेला आहारास साठत जातो, जो अनेक विकारांचा कारणीभूत ठरतो. यामुळे अम्लपित्त, आमवात यासारखे विकार उत्पन्न होतात.

अग्नीच्या बलापेक्षा जर कमी प्रमाणाचा आहार घेतला तर जठरामध्ये आहारपचनासाठी खवणाऱ्या पितामुळे पोटात दाह होणे, घशात जळजळ होणे, थकना जाणवणे, चक्कर येणे यासारखी लक्षणे उत्पन्न होतात. जर नेहमीच अत्यंत कमी प्रमाणात जेवण करायची सवय असेल किंवा खूप वेळा उपावास करणे, एक वेळचे जेवण करणे यासारख्या सवयी असतील तर बलवान असलेला हा अग्नी पचनासाठी आहार न मिळाल्याने शरीरातील घटकयंत्रे पचन करायला लागतो. त्यामुळे शरीर घटकांची झीज होऊन वजन घटणे, थकना जाणवणे, शरीरात रक्ताची कमतरता उत्पन्न होणे, चक्कर येणे, सांध्यांचे संंधिवातासारखे आजार उत्पन्न होणे, कंठ गळणे इत्यादी लक्षणे उत्पन्न होतात. यानंतर अग्नीची शक्तीदेखील हळूहळू कमी व्हायला लागते.

साधारणपणे प्रत्येक माणसाने किती प्रमाणात आहारसेवन

करावे यासाठी काही नियम सांगितले आहेत. पोटात तीन भाग आहेत असे समजून एक भाग घन पदार्थ जसे चपाती, भाजी, भात इत्यादी घ्यावा, दुसरा भाग द्रव पदार्थ जसे पाणी, ताक इत्यादी घ्यावा व एक भाग रिकामा राहिल इतके जेवण करावे. हा रिकामा भाग दोघांच्या संचारासाठी आवश्यक असतो. जठरामध्ये अन्नपचनाचे वेळी जठराच्या सायुची योग्य हालचाल होऊन पाचक रस त्यामध्ये योग्य पद्धतीने मिसळले जावेत व वायुची गती योग्य व्हावी यासाठी पोटा थोडे रिकामे असण गरजेचे असते.

मात्रेमध्ये आहार घेताना सुद्धा ही मात्र दोन प्रकारची सांगितली आहे. सर्वग्रह आणि परिग्रह. सर्वग्रह म्हणजे संपूर्णा जेवणाची मात्रा व परिग्रह म्हणजे जेवणातील वेगवेगळ्या पदार्थांची मात्रा. यामध्ये मुख्य पदार्थ जसे चपाती किंवा भाकरी इत्यादी बरोबर वेगवेगळ्या भाज्या किंवा भात व डाळीचे प्रकार यांची मात्रा जेवणात अधिक असते. चटणी, पापड, तळलेले पदार्थ, गोड पदार्थ यांचे प्रमाण कमी ठेवावे. हल्ली बरेच वेळा वजन कमी करण्यासाठी केवळ कच्च्या भाज्या, फळे यांचे सलाद खूप प्रमाणात खाल्ले जाते. जेवणातील इतर पदार्थ न खाता केवळ कच्चे, न शिजवलेले पदार्थ जेवण म्हणून घेतले जातात. परंतु हे पदार्थ पचायला जड असतात. त्यामुळे पचनशक्तीवर ताण पडून पचनविकार उद्भवण्याची शक्यता बळकते.

त्याचप्रमाणे चटणीसारखे तिखट पदार्थ केवळ अग्नीचे बळ वाढविण्यासाठी पचन होण्यास सहाय्यतु म्हणून आहारात समाविष्ट असतात.

आतिप्रमाणात लागणे, पापड घासरल्यास पदार्थ छाल्ल्यामुळे शरीरातील उष्ण ताप होऊन अशा पित्त शोषणाला अशा अम्लपित्तासारखे आजार होण्याची शक्यता असते. गोड पदार्थ जसे खीर, बासुंदी, गुलाबजाम इत्यादी योग्य मात्रेत खावे. नो हर्मा व अतिप्रमाणात या पदार्थांचे सेवन केल्याने शरीरामध्ये कफ दोषाची वृद्धी होऊन वजन वाढणे (स्थूल्य), शरीरास जडपणा येणे, अति

झोप येणे, आळस वाढणे यासारखी लक्षणे उत्पन्न होऊ शकतात. सहाही रसांनी युक्त असा षडसात्मक आहार भूक लागली असताना योग्य मात्रेत नियमित सेवन केल्यास शरीरासाठी उपकारक ठरतो व शरीराला बळ व मनाला उर्जा देण्याचे कार्य करतो.

५) देश - देश म्हणजे भौगोलिक क्षेत्र. याचा संबंध ज्या परिसरात अन्न उगवले त्याच्याशी जोडला जातो. भारतासारख्या देशात प्रत्येक प्रकारचा नैसर्गिक अधिवास दिसून येतो. राजस्थानसारख्या ठिकाणी जेथे वाळवंट आहे, तेथे उपर भूमि कोरडी वाळू, कमी पाणी, कोरडी हवा असा परिसर आहे. डोंगरात प्रदेशात थंड व कोरडी हवा बचायला मिळते तर समुद्राजवळच्या प्रदेशात आर्द्रता अधिक, पाणथळ प्रदेश अशी रचना दिसून येते. प्रत्येक ठिकाणी पिकणारे अन्न वेगवेगळ्या गुणाचे असते. ज्या ठिकाणी माणूस जन्माला येतो, वाढतो, त्या देशातील अर्थात त्या परिसरात पिकणारी भाज्या, फळे इत्यादी त्याला सामन्य असतात. अर्थात सवयी व शरीराला उपयोगी अशी असतात. म्हणून अशा वेगवेगळ्या ठिकाणी राहणाऱ्या माणसांची आहाराशी त्या ठिकाणी उपयुक्त अशी असते. थंडीच्या प्रदेशात राहणाऱ्या माणसांचा जातरात्रि सामान्यतः उन्म असतो. तेथे थंडीपासून शरीराला वाचविण्यासाठी अधिक प्रमाणात स्निग्ध व उष्ण पदार्थ जसे तेल, तूप यांचे सेवन उपयुक्त ठरते. परंतु अशा प्रकारचा आहार आनुष प्रदेशात शरीरास हानिकारक ठरू शकतो.

श्री देव धृतपापेश्वर
मंदिरातील उत्सव

आश्विन शुद्ध प्रतिपदा ते आश्विन शुद्ध दशमीपर्यंत नवरात्र निमित्त रोज देवळात माळ बांधली जाते. आश्विन शुद्ध दशमी दसरा दिनी दुपारी १२ ते १२:३० सरस्वती पूजन व शस्त्र पूजन केले जाते. सरस्वती निदर्शक म्हणून पंचांगीची पूजा केली जाते. शस्त्रपूजेचे निदर्शक म्हणून लाकडी पालखीची पूजा केली जाते. दुपारी 4.00 वाजता देवाचा मुखवटा चौरंगावर आणून ठेवतात. त्यावेळी सदर मुखवटयास वुंग्लुम तिलक (स्थूल्य), शरीरास जडपणा येणे, अति

करंबेळकर यांचे घराण्यातील लोक करतात अशी प्रथा आहे. नंतर तो देवाचा मुखवटा पालखीत बसवून सिमोलुंधन करिता निशाण घाटीवर नेतात या करिता बारावाडीतील ताशेकर वाजंत्रीवह तो मिरवणूकीने नेतात. नंतर वडाच्या झाडाच्या बुंध्याजवळ आपट्याची पूजा करण्यात येते. आपट्याची पूजा झाल्यावर देव तेथे ठेवलेले सोने मोठ्या उन्साहात लुटण्याचे कार्यक्रम करतात. त्यानंतर तासाभराने पालखी निघते व पुन्हा देवळाच्या सभामंडपात येते. मग हा मुखवटा गुरव जागेवर ठेवतात. नंतर आरती होते आणि लोकांना खिरापत वाटली जाते. खिरापत उपाध्याय वाटतात.

पंचांग श्री शालिवाहन शके १८४७, सप्टेंबर २०२५, भाद्रपद-आश्विन विक्रम संवत २०८१

ता.	वार	तिथी	ता. मि. पर्यंत	नक्षत्र	ता. मि. पर्यंत	योग	ता. मि. पर्यंत	करण	ता. मि. पर्यंत	चंद्रराशी	सूर्योदय	सूर्यास्त	भा. सोर दिनांक	
सप्टेंबर		भाद्रपद											भाद्रपद	
१	सोमवार	शु. नवमी	२६:४२	जेष्ठा	१९:५३	विष्कंभ	१६:३०	बालव	१३:५३	वृश्चिक - १९:५३ प.	०६:२६	१८:५१	१०	
२	मंगळवार	शु. दशमी	२७:५२	मूळ	१९:५०	प्रीती	१६:३८	तैत्ति	१५:२२	धनु	०६:२६	१८:५०	११	
३	बुधवार	शु. एकादशी	२८:०१	पूर्वाषाढा	२३:०७	आयुष्या	१६:१६	वज्रिज	१६:१२	घनु - २९:२० प.	०६:२६	१८:४९	१२	
४	गुरुवार	शु. द्वादशी	२८:०७	उत्तराषाढा	२३:३३	सौभाग्य	१५:२१	बव	१६:११	मकर	०६:२६	१८:४८	१३	
५	शुक्रवार	शु. त्रयोदशी	२७:१२	श्रवण	२३:३७	शोभन	१३:५२	कोलव	१५:४५	मकर	०६:२७	१८:४७	१४	
६	शनिवार	शु. चतुर्दशी	२५:४१	धनिष्ठा	२३:५५	अतिगंड	१९:५१	गर	१४:३१	मकर - ११:२० प.	०६:२७	१८:४६	१५	
७	रविवार	शु. पौर्णिमा	२३:३८	शततारका	२२:४१	सुकर्मा	०९:२२	विष्टि	१२:४३	कुंभ	०६:२७	१८:४५	१६	
८	सोमवार	कु. प्रतिपदा	२१:१२	पूर्वाभाद्रपदा	२०:०२	धृति	०६:२९	बालव	१०:२७	कुंभ - १४:२९ प.	०६:२७	१८:४४	१७	
९	मंगळवार	कु. द्वितीया	१८:२९	उत्तराभाद्रपदा	१८:०७	शुल	२७:१९	गंड	२३:५८	तैत्ति	०७:५२	०६:२७	१८:४४	१८
						वज्रिज	२९:४४							
१०	बुधवार	कु. तृतीया	१५:३८	रेवती	१६:०३	वृद्धि	२०:३१	बव	२६:११	मीन - १६:०३ प.	०६:२८	१८:४३	१९	
११	गुरुवार	कु. चतुर्थी	१२:४५	अश्विनी	१३:५७	ध्रुव	१७:०४	कोलव	२३:२१	मीन	०६:२८	१८:४२	२०	
१२	शुक्रवार	कु. पंचमी	०९:५८	भरणी	११:५८	व्याघ्रात	१३:४३	गर	२०:३९	मेघ - १७:३० प.	०६:२८	१८:४१	२१	
१३	शनिवार	कु. षष्ठी	०७:२३	कृत्तिका	१०:१०	हर्षण	१०:३१	विष्टि	१८:११	वृषभ	०६:२८	१८:४१	२२	
		कु. सप्तमी	२९:०४											
१४	रविवार	कु. अष्टमी	२७:०५	रोहिणी	०८:४०	वज्र	०७:३४	बालव	१६:०२	वृषभ - २०:०३ प.	०६:२८	१८:४०	२३	
						सिद्धि	२८:५४							
१५	सोमवार	कु. नवमी	२५:३१	मृग	०७:३१	व्यतिपात	२६:३३	तैत्ति	१४:१५	मिथुन	०६:२८	१८:३९	२४	
१६	मंगळवार	कु. दशमी	२४:२१	आर्द्रा	०६:४५	वरिचान	२४:३३	वज्रिज	१२:५३	मिथुन - २४:२७ प.	०६:२९	१८:३८	२५	
						पुनर्वसू	३०:२५							
१७	बुधवार	कु. एकादशी	२३:३९	पुष्य	०६:३१	अहोरात्र	परिघ	२२:५४	बव	११:५७	कर्क	०६:२९	१८:३७	२६
१८	गुरुवार	कु. द्वादशी	२३:२४	पुष्य	०६:३१	शिव	२१:३६	कोलव	११:२८	कर्क	०६:२९	१८:३६	२७	
१९	शुक्रवार	कु. त्रयोदशी	२३:३६	आश्लेषा	०७:०५	सिद्ध	२०:४०	गर	११:२६	मेक - ०७:०५ प.	०६:२९	१८:३६	२८	
२०	शनिवार	कु. चतुर्दशी	२४:१६	मघा	०८:०५	साध्य	२०:०६	विष्टि	११:५३	सिंह	०६:२९	१८:३५	२९	
२१	रविवार	कु. अमावास्या	२५:२३	पूर्वाफाल्गुनी	०९:३१	शुभ	१९:५२	चतुष्पाद	१२:४६	सिंह - १५:५७ प.	०६:२९	१८:३४	३०	
		आश्विन												
२२	सोमवार	शु. प्रतिपदा	२६:५५	उत्तराफाल्गुनी	११:२३	शुक्ल	१९:५८	किंस्तुज	१४:०६	कन्या	०६:३०	१८:३३	३१	आश्विन
२३	मंगळवार	शु. द्वितीया	२८:५१	हस्त	१३:३९	ब्रह्मा	२०:२२	बालव	१५:५०	कन्या - २६:५५ प.	०६:३०	१८:३२	१	
२४	बुधवार	शु. तृतीया	२९:५१	अहोरात्र	१६:२५	ऐंद्र	१७:०९	तैत्ति	१७:५५	तुळ	०६:३०	१८:३१	२	
२५	गुरुवार	शु. तृतीया	०७:०५	स्वाती	११:०७	वैधृति	२१:५२	वज्रिज	२०:१७	तुळ	०६:३०	१८:३०	३	
२६	शुक्रवार	शु. चतुर्थी	०९:३२	विशाखा	२२:०८	विष्कंभ	२२:४९	बव	२२:७७	तुळ - १५:२२ प.	०६:३०	१८:२९	४	
२७	शनिवार	शु. पंचमी	१२:०३	अनुराधा	२५:०७	प्रीती	२३:४४	कोलव	२५:२६	वृश्चिक	०६:३१	१८:२८	५	
२८	रविवार	शु. षष्ठी	१४:२६	जेष्ठा	२७:५३	आयुष्या	२४:३०	गर	२७:३१	वृश्चिक - २७:३३ प.	०६:३१	१८:२८	६	
२९	सोमवार	शु. सप्तमी	१६:३०	मूळ	३०:१६	सौभाग्य	२४:५९	विष्टि	२९:२२	धनु	०६:३१	१८:२७	७	
३०	मंगळवार	शु. अष्टमी	१८:०५	पूर्वाषाढा	अहोरात्र	शोभन	२५:०१	बालव	-	घनु	०६:३१	१८:२६	८	

दि. १ सप्टेंबर रोजी सूर्योदय: सूर्य-सिंह, चंद्र-वृश्चिक, मंगळ-कन्या, बुध-सिंह, गुरु-मिथुन, शुक्र-कर्क, शनी-मीन, राहू-कुंभ, केतू-सिंह, हर्षल-वृषभ, नेपच्यून-मीन, प्लूटो-मकर राशीत राहतील.

दि. १३ सप्टेंबर रोजी मंगळ-तूळ, दि. १४ सप्टेंबर रोजी शुक्र-सिंह, दि. १५ सप्टेंबर रोजी बुध-कन्या, १६ सप्टेंबर रोजी सूर्य-कन्या राशीत प्रवेश करील.

भाद्रपद पौर्णिमा प्रारंभ : शनिवार दि. ६ सप्टेंबर उत्तररात्री ०१:४१; समाप्ती : रविवार दि. ७ सप्टेंबर रात्री ११:३८
भाद्रपद अमावास्या प्रारंभ : शनिवार दि. २० सप्टेंबर रात्री १२:१६; समाप्ती : रविवार दि. २१ सप्टेंबर उत्तररात्री ०१:२३

राशिभविष्य सप्टेंबर - २०२५

सांप्रत आपली कामे आपण करणे हेच योग्य. महिन्याच्या पूर्वार्धात लाभत असलेली मंगळ-शुक्र यांची अनुकूलता ही एक जमेची बाजू मित्रपरिचारात मदतीचा हात देताना दोनदा विचार करा. उत्तरार्धात रविवे पाठबल मिळेल. तुमचे व्यावहारिक अंदाज खरे उरतील.

आर्थिक आवक आणि समोर उभे असलेले खर्च यांचा मेळ घालणे सद्य परिस्थितीत थोडे कठीण जाईल. प्रवासात खाण्या-पिण्याबाबत अधिक सतर्क राहा. स्थावर इस्टेटीबाबतचे प्रश्न डोके वर काढतील. उत्तरार्धात मैत्रीत दुरावा सुसंवाद ठेवा.

संमित्र ग्रहमानाचा नेमका फायदा उठविणे सांप्रत तुम्हाला तसे जड जाणार नाही. रवि-शुक्र यांचे पाठबळ आहे. प्राकृतिक स्वास्थ्य चांगले राहील. थोड्याशा गैरसमजातून तुमच्याबाबतचे इतरांचे मत वेगळे होऊ शकते. कुटुंबीयांशी सुसंवाद ठेवा.

आपल्या संबंधातील त्रासदायक वाटणाऱ्या व्यक्तीपासून सावध रहा. मानसिक व्यथा वाढल्या तरीही समोरच्याला त्यांचा थांगपत्ता लागू देऊ नका. १६ सप्टेंबरनंतर लाभत असलेले रविवे पाठबळ हे तुमच्या आत्मविश्वासात भर टाकेल. सामाजिक प्रतिष्ठा वाढेल. घनप्राप्ती वाढेल.

या महिन्यात मौजमजेचे प्रसंग टाळले तर ते तुमच्याच हिताचे ठरणार आहे. आपल्या मुख्य कामकाजाकडे दुर्लक्ष होऊ देऊ नका. कामातील एकाग्रता वाढवावी लागेल. शाब्दिक वाद-विवाद युक्तीने हाताळा.

सध्या तुम्हाला तारेवरची कसरत करावी लागणार आहे दिसते. अनपेक्षित घटनाक्रम आणि काही अप्रिय बाबींमुळे थोडा त्रास संभवतो. संयम बाळगा. मानावर ताबा ठेवा खर्चाचे प्रमाण वाढेल. प्रवासात काळजी घ्या. पथ्यपाणी सांभाळा.

नवी विटी नवा डाव हे सुत्र ध्यानी ठेवून नव्याने काही गोष्टी सुरु केल्यात तर ते तुमच्याच फायद्याचे ठरेल. बदललेल्या वातावरणाचा अनुकूल परिणाम तुमच्या कर्तृत्वावर होणार आहे. कुटुंबातील व्यक्तींशी वाद-विवाद नकोत.

महिना अनुकूल असे ग्रहमान घेऊन आला आहे. हाती घेतलेली कामे मार्गी लागुन यश पदरी पाडून देतील. सरकार दरबारी मानसन्मान होईल. धनसंचय वाढेल. स्थावर मालमतेबाबतचे प्रश्न सोडवू शकाल. थोरा-मोठ्यांचे सल्ले उपयोगी येतील.

आपली प्रतिष्ठा समाजात सांभाळणे अत्यंत गरजेचे आहे. नोकरी-व्यवसाय क्षेत्रात काही त्रास जाणवला तरी विचलित न होता त्यास सामोरे जा. आर्थिक बाजू बळकट नसली तरी इतरांना याची जाणीव होणार नाही याची काळजी घ्या. दि. १६ सप्टेंबरपासून तुमचे पारडे जड होईल.

छोटेसे वाद मोठे रूप धारण करणार नाहीत हे या महिन्यात तुम्ही कटाक्षाने पाहिले पाहिजे. विरोधकांनी आवाज वाढाविला. तरी त्यास संयमाने तोंड द्या. मुद्दामहून तुमचा पाणउतारा करण्याचे प्रयत्न होतील. आक्रस्ताळेपणा करू नका.

नोकरी व्यवसायात परिस्थितीचे भान ठेवून निर्णय घेणे उचित ठरेल. आपल्या महत्त्वाच्या उपक्रमांबाबत गुप्तता राखावी लागेल. आर्थिक व्यवहाराबाबत कोणावरही अवलंबून राहू नका. वाहन चालविताना वेगावर नियंत्रण ठेवा.

रवि-बुधचाच अनुकूलता ही या महिन्याची जमेची बाजू. समाजातील तुमची प्रतिष्ठा वाढेल. उत्तरार्धात कुटुंबातील व्यक्तीच्या प्राकृतिक समस्येने तुम्ही थोडे व्यथित व्हाल. भाऊबंदकी डोके वर काढले असे दिसते.

मुहूर्त - सप्टेंबर २०२५

जावळ मुहूर्त: दि. ५ शुक्र., दि. २२ सोम.

उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्त: सप्टेंबरमध्ये उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्त नाहीत.

साखरपुडा मुहूर्त: दि. २ मंगळ., दि. ४ गुरु., दि. ५ शुक्र. दि. ६ शनि., दि. २२ सोम., दि. २३ मंगळ., दि. २७ शनि.

विवाह मुहूर्त: सप्टेंबरमध्ये विवाह मुहूर्त नाहीत.

वास्तुशांती मुहूर्त: सप्टेंबरमध्ये वास्तुशांती मुहूर्त नाहीत.

भूमिपूजन मुहूर्त: सप्टेंबरमध्ये भूमिपूजन मुहूर्त नाहीत.

खग्रास चंद्रग्रहण : भाद्रपद पौर्णिमा, रविवार दि. ७ सप्टेंबर २०२५ हे खंडग्रहण भारतातून दिसेल. ग्रहण प्रारंभ (स्यंर) : रात्री १-५७ खग्रास स्थिती प्रारंभ (संमीलन) : रात्री ११-०१ खग्रास स्थिती समाप्ती (उन्मीलन) : रात्री १२-२३ ग्रहण समाप्ती (सोभ) : उत्तररात्री १-२७ वेधारंभ : दुपारी १२-३७ पासून मेघ, वृषभ, कन्या, धनु, मृगश्रुल मिथुन, सिंह, तूळ, मकर - मिश्र फल	खंडग्रहण सूर्यग्रहण : भाद्रपद अमावास्या, रविवार, २१ सप्टेंबर २०२५ हे खंडग्रहण सूर्यग्रहण भारतातून दिसणार नाही. त्यामुळे ग्रहणविषयक धार्मिक नियम वेळे पाळण्याची जरूरी नाही. हे सूर्यग्रहण पॅसिफिक महासागर, मेक्सिको, उत्तर अमेरिका, कॅनडा, अटलांटिक महासागर येथून दिसेल.
--	--

शुभ दिवस सप्टेंबर

दि. १ रात्री ०८ नंतर शुभ	दि. १२ दुपारी १२ पर्यंत शुभ
दि. २ शुभ दिवस	दि. १४ शुभ दिवस
दि. ३ सायं. ०४ पर्यंत शुभ	दि. १६ दुपारी ०१ पर्यंत शुभ
दि. ४ शुभ दिवस	दि. १७ शुभ दिवस
दि. ५ शुभ दिवस	दि. १८ शुभ दिवस
दि. ६ शुभ दिवस	दि. २२ शुभ दिवस
दि. ७ दुपारी ०१ नंतर शुभ	दि. २३ शुभ दिवस
दि. ९ शुभ दिवस	दि. २७ शुभ दिवस
दि. १० सायं. ०४ नंतर शुभ	दि. २९ सायं. ०४ पर्यंत शुभ
दि. ११ शुभ दिवस	दि. ३० शुभ दिवस

पर्जन्य योग

उत्तर फाल्गुनी (रव्योचा पाऊन) - शनिवार दि. १३ सप्टेंबर रोजी दुपारी ३ वाजून ४० मिनिटांनी सूर्य उत्तरा फाल्गुनी नक्षत्रात प्रवेश करील. वाहन कोसल आहे. या नक्षत्राकालात मोतीत उपजुक्त फळ पडेल. दि. १३, १५, १७, १८

ऑक्टोबर २०२५

आश्विन / कार्तिक शके १९४७

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिर दिनदर्शिका
 विक्रम संवत् २०८१/८२

र

रविवार

एकादशी

संकष्ट चतुर्थी

अमावास्या

पौर्णिमा

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिरातील उत्सव

आश्विन शु. १३

शुभ दिवस

५

आश्विन कृ. ६

शुभ दिवस
(दु. २.१६प.)

१२

पारशी दये मासारंभ

आश्विन कृ. १३

शिवरात्री

१९

कार्तिक शु. ५

शुभ दिवस
(स. १०.४५नं.)

२६

पांडव पंचमी
ज्ञानपंचमी (जैन)

सप्टेंबर २०२५

र

सो

मं

बु

गु

शु

श

७

८

९

१०

११

१२

१३

१४

१५

१६

१७

१८

१९

२०

२१

२२

२३

२४

२५

२६

२७

आश्विन शु. १४

शुभ दिवस
(दु. १२.२४ प.)

६

कोजागरी पौर्णिमा
आकाश दीपदान
शरद पौर्णिमा

आश्विन कृ. ७

शुभ दिवस

१३

कालाष्टमी
कराष्टमी

आश्विन कृ. १४

नरक चतुर्वशी चंद्रोदय पहाटे ०५.२४

२०

सोमवती अमावास्या
दुपारी ०३.४४ पासून
अमावास्या प्रारंभ
दुपारी ०३.४४

कार्तिक शु. ६

२७

नोव्हेंबर २०२५

र

सो

मं

बु

गु

शु

श

३०

३१

१

२

३

४

५

६

७

८

९

१०

११

१२

१३

१४

१५

१६

१७

१८

१९

आश्विन पौर्णिमा आश्विन कृ. १

नवान्न पौर्णिमा महर्षी वाल्मीकि जयंती कार्तिक स्नानारंभ ज्येष्ठ अप्सव्य निरांजन आयंबील ओळी समाप्ती (जैन)
राऊळ महाराज जयंती सुवकोथ (ज्यू)
पौर्णिमा समाप्ती सकाळी ०९.१७

७

आश्विन कृ. ८

शुभ दिवस
(सुवर्णप्राशन संस्कार)

१४

पारशी खोरवाद मासारंभ

आश्विन अमावास्या

लक्ष्मीपूजन सायं. ६.१० ते रात्री ८.४०
अभंगस्नान महावीर निर्वाण (जैन)
दर्श अमावास्या
अमावास्या समाप्ती सायं. ०५.५४

२१

कार्तिक शु. ६

शुभ दिवस

२८

आश्विन शु. १

शुभ दिवस

१

महानवमी एकविरा महानवमी पूजा महानवमी उपवास सारस्वती बलिदान उपवास पारणा देवीला बलिदान आयुध पूजन नवरात्रोत्थापन

आश्विन कृ. २

८

आश्विन कृ. ९

शुभ दिवस

१५

जागतिक अंध दिन सिन्धव तोराह (ज्यू)

कार्तिक शु. १

शुभ दिवस

२२

बलिप्रतिपदा दीपावली पाडवा विक्रम संवत् २०८२ पिंगलनाम संवत्सारंभ महावीर जैन संवत्
संस्कृत श्री ब्रह्मीभूत रघुनाथ पुराणिक (काकामहाराज) पुण्यतिथी

कार्तिक शु. ७

शुभ दिवस
(स. १.२२ प.)

२९

जलाराम जयंती

आश्विन शु. १०

दसरा विजयादशमी अष्टपूजा दिवस मुहूर्त दु. २.२७ पासून ३.१६ पर्यंत सारस्वती विराजना सकाळी १.१२ नंतर महात्मा गांधी जयंती सातव्याहारी शास्त्री जयंती योग किर्लोस्कर (ज्यू) साईबाबा पुण्यतिथी उत्सव- शिर्डी
श्री देव धूतपापेश्वर देवालय मुखवटा पारशीला बळकट निष्ठान पाटीपर्यंत सौम्यलोचन

२

आश्विन कृ. ३

शुभ दिवस
(दु. १२.३८प.)

९

आश्विन कृ. १०

शुभ दिवस
(स. १०.३५नं.)

१६

कार्तिक शु. २

सौर हेमंत ऋतू प्रारंभ चंद्रदर्शन भाऊबीज यमद्वितीया

२३

कार्तिक शु. ८

शुभ दिवस

३०

दुर्गाष्टमी गोपाष्टमी कुम्भांड नवमी

आश्विन शु. ११

शुभ दिवस
(स. ६.५७प.)

३

पारांकुशा एकादशी

आश्विन कृ. ४

शुभ दिवस

१०

संकष्ट चतुर्थी चंद्रोदय ०८.५३ वाशरथी चतुर्थी करक चतुर्थी सूर्याचा चित्रा नक्षत्रप्रवेश वाहन : हत्ती

आश्विन कृ. ११

शुभ दिवस

१७

रमा एकादशी गोवत्स ह्यावशी वसुवारस

कार्तिक शु. ३

शुभ दिवस

२४

सूर्याचा स्वाती नक्षत्रप्रवेश वाहन : बेडूक मुस्लिम जमाविलावल मासारंभ

कार्तिक शु. ९

शुभ दिवस

३१

सरदार पटेल जयंती

आश्विन शु. १२

शुभ दिवस

४

शनिप्रदोष

आश्विन कृ. ५

शुभ दिवस
(दु. २.०६नं.)

११

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज पुण्यतिथी

आश्विन कृ. १२

शनिप्रदोष

१८

गुरुद्वयोधी धनत्रयोदशी यमदीपदान

कार्तिक शु. ४

शुभ दिवस
(स. ७.५९ नं.)

२५

विनायक चतुर्थी

राहू काल

रविवार - दुपारी ४.३० ते ६.००
सोमवार - सकाळी ७.३० ते ९.००
मंगळवार - दुपारी ३.०० ते ४.३०
बुधवार - दुपारी १२.०० ते १.३०
गुरुवार - दुपारी १.३० ते ३.००
शुक्रवार - सकाळी १०.३० ते १२.००
शनिवार - सकाळी ९.०० ते १०.३०

श

शनिवार

आयुर्वेद आणि आहार

ग्लोबलायझेशनमुळे आज दूरच्या प्रदेशातील अन्नधान्य, फळभाज्या इत्यादी आपल्याला जगामध्ये कुठेही उपलब्ध होतात, परंतु सवयीच्या नसलेल्या या भाज्यांचा आहारामध्ये वापर काही लोकांना नसावायक ठरू शकतो. दूरच्या प्रदेशातून येणाऱ्या भाज्यांची साठवणूक कोल्ड स्टोरेज मध्ये केले जाते. त्यामुळे त्यांचा ताजेपणा स्थानिक भाज्यांपेक्षा कमी असतो. त्याचप्रमाणे या आहाराला आपले शरीर सार्वजनिक नसल्यास त्याचा पचनावर विपरित परिणाम दिसून येऊ शकतो.

देश - या शब्दाचा दुसरा अर्थ अन्नग्रहण करण्याची तसेच अन्नपदार्थ शिजवण्याची जागा असाली हेतो. आधी सांगितल्याप्रमाणे अन्न स्वच्छ व सुरक्षित जागी शिजवावे व त्याचे सेवनेही स्वच्छ जागीच करावे. असे केल्याने आहार ग्रहण करताना मन प्रसन्न राहते व त्यामुळे अन्नाचे योग्य पचन होऊन ते शरीराला उपकारक ठरते.

काळ - काळ हा नियम आहे व आवश्यक देखील आहे. शरीराच्या वेगवेगळ्या अवस्था म्हणजे बाल अवस्था, तरुण अवस्था व वार्धक्यअवस्था. तीनही काळांमध्ये आहार वेगवेगळा सांगितला आहे. बाल अवस्था हा कफदोष प्राधान्याचा काळ आहे. या काळात शरीराची वाढ होण्यास प्रसन्न असा मिश्र, मृदु, परंतु पचण्यास हलका व कफ जास्त वाढवणारा नाही असा आहार उपयुक्त ठरतो.

तरुणपणाच्या काळात अग्नी उत्तम असतो, परंतु हा पित दोष प्रधान असण्याचा काळ आहे. या अवस्थेमध्ये शरीराचे बळ चांगले राहवे असा पोषण आहार घेणे अपेक्षित आहे, परंतु याच काळात कामाचा ताण, अभ्यास, प्रवास इत्यादी मुळे जेवणात नियमितता येताना दिसून येते. त्याचप्रमाणे जास्त तिखट, तळलेले, मसालेदार पदार्थ खाल्ले जातात. जेवण बरेच वेळा खूप उशिरा केले जाते किंवा टाळले जाते. घरात बनवलेला आहार घेण्यापेक्षा हॉटेलमध्ये, स्टीट फूड, जंक फूड यांच्या प्रमाणात वाढ होते. या सगळ्या गोष्टींचा पचनावर विपरित परिणाम होऊन अनेक विकारांची पार्श्वभूमी या काळात निर्माण होते, जी पुढे गौढावस्थेमध्ये वेगवेगळ्या आजारांच्या उद्भवने दिसून येते. म्हणून कितीही व्यस्त दिनक्रम असला तरी आहारवर योग्य नियंत्रण ठेवणे या काळामध्ये अत्यंत महत्त्वपूर्ण आहे, ज्यायोगे पुढील वार्धक्य काळातील आरोग्यही सांभाळले जाऊ शकते.

वृद्ध अवस्थेमध्ये शरीर घटकांची झीज लवकर होण्यास सुरुवात होते. यामुळे या काळात शरीर घटकांचे पोषण करणारा व त्यांचे बळ टिकवून ठेवायला मदत करणारा आहार घेणे योग्य आहे. ह्या काळामध्ये पचनशक्ती नैसर्गिकतः थोडी कमजोर झालेली असते. त्यामुळे

पचायला हलका आहार घेणे अपेक्षित आहे. मिश्र, उष्ण आहार जो वात दोष वाढवणारा नसेल पण पचायला हलका असा आहार घेणे शरीरासाठी उपकारक आहे. काळचे ६ ऋतुमध्ये विभाजन केले जाते. प्रत्येक ऋतुमध्ये शरीरातील दोषांची स्थिती बदलते. शरद ऋतुमध्ये पित्ताचा प्रकोप होतो तर वर्षा ऋतुमध्ये वात दोषाचा प्रकोप होतो. ऋतुनुसार आहार घेतल्यास शरीरातील तीनही दोषांचा समतोल राहण्यास मदत होते. म्हणून ऋतुचर्येमध्ये त्या त्या ऋतुमध्ये सांगितलेले नियम पाळताना आहारासंबंधी सांगितलेले नियम देखील पाळणे अत्यंत उपयुक्त ठरते.

काळाचा दुसरा अर्थ आहे आहार ग्रहण करण्याचा काळ. योग्य काळामध्ये ग्रहण केलेला आहार योग्य प्रकारे पचतो व शरीराचे उत्तम पोषण करतो. पित काळात म्हणजे जेव्हा जठरातमध्ये पाचकसाव येण्याचा काळ असतो तेव्हा घेतलेल्या योग्य मात्रेतला आहार सहजतेने पचतो. हा काळ सकाळी १० ते १२ वाजेपर्यंत व संध्याकाळी ६ ते ८ वाजेपर्यंत असतो. शक्यतोवर संध्याकाळचे जेवण सूर्यास्तपूर्वी करणे चांगले. त्यामुळे जेवण व झोप यामध्ये काही काळ जातो जेव्हा आहाराचे योग्य पचन होते. काळाचा तिसरा अर्थ आहे जेवण्यासाठी लागणारा वेळ. आहाराचे नियम सांगताना असे वर्णन आहे की खूप हळूहळू व अतिशय घाईने जेवण करू नये, अशा दोन्ही प्रकारांनी घेतलेले जेवण हे नीट पचन नाही.

७. उपचोग संस्था

उपचोग संस्था म्हणजेच आहार घेण्याचे नियम हे पूर्णतः आधी खाल्लेल्या अन्नाचे पचन झाले आहे का यावर अवलंबून आहे. एक सोपा परंतु अतिशय महत्त्वाचा नियम म्हणजे आणूणा खाल्ले ल्या आहाराचे पचन झाल्याशिवाय अन्न सेवन करू नये.

आहाराचे पचन झाल्याची लक्षणे पुढीलप्रमाणे

- शुद्ध डेकर येणे
- शरीरात कुठलेच कार्य करण्याचा

उत्साह येणे

- मल मूत्र व अधोवायुचे योग्य निस्सरण होणे
- शरीरामध्ये हलकेपणाची जाणीव होणे
- भूक लागणे
- तहान लागणे

अशा प्रकारे लक्षण दिसून आल्यानंतर आहार सेवन करावे. अजून काही नियम ग्रंथांमध्ये वर्णन केले आहेत.

१. नेहमी गरम-गरम अन्नपदार्थ ग्रहण करावेत

२. मिश्र अन्नपदार्थ खावेत. रूक्ष म्हणजेच कोरडे अन्न खाऊ नये कारण ते पचावयास कठीण असते

३. योग्य मात्रेमध्ये जेवण घ्यावे

४. खूप जलद गतीने किंवा खूप हळूहळू जेवू नये

५. जेताना इतर कोणत्याही गोष्टींमध्ये गुंतू नये जसे हसणे, बोलणे, टी.व्ही पहाणे इत्यादी

८. उपचोक्ता - उपचोक्ता म्हणजे ती व्यक्ती जी आहार ग्रहण करणार आहे. प्रत्येक माणसाने स्वतःची प्रकृति, पचनशक्ति, योग्य अरोग्य, या सर्व गोष्टींचा विचार करून स्वतःच्या आहाराची जबाबदारी घेणे अपेक्षित आहे. प्रत्येक व्यक्ती स्वतःला ज्या प्रकारच्या आहाराच्या सवयी लावून घेते. त्याप्रकारच्या आहाराचे त्या व्यक्तीमध्ये काही काळानंतर ओक सारल्यात/असुरता उत्पन्न होते.

श्री देव धूतपापेश्वर
मंदिरातील उत्सव

कार्तिक शुद्ध बलि-प्रतिपदेला दिपावली देवळात साजरी केली जाते. देवाला दिवे ओवाळणेचे कार्यक्रम होते. धूतपापेश्वर व नवलदेवीचे गुरव यांनी दिवे तयार करून धूतपापेश्वर मंदिरात आणावयाचे असतात. यदर दिवे उपाध्यायांनी श्री देव धूतपापेश्वराला ओवाळायचे असतात. तसेच नवलदेवीच्या देवळातही देवीला उपाध्यायांनी दिवे ओवाळायचे असतात.

स्वाधीन कार्याचे असतात. गुरव हे दिवे गावात घरोघरी घेऊन फिरतात. देवाचा दिवा या भावनेने लोक दिवापुढे दक्षिणा ठेवतात व नमस्कार करतात. कार्तिक शुद्ध द्विदशी रात्री ९ ते १०

तुळसी विवाह मंदिरात साजरा केला जातो. धूतपापेश्वर देवस्थानची तुळस व देव श्री धूतपापेश्वर यांचा विवाह होतो. त्यासाठी सर्व पूजेची तयारी व्यवस्थापक यांनी करावयाची असते. विवाह झाल्यानंतर गुळ पोहण्याचा नैवेद्याचा प्रसाद वाटल जातो.

कार्तिक शुद्ध पोर्णिमा दिनी रात्री ९ ते ११ त्रिपुरी पोर्णिमा देवळात साजरी केली जाते. तीन त्रिपुरापैकी दोन त्रिपुरांच्या पूजेची जबाबदारी व व्यवस्था न्यासाच्या व्यवस्थापकाची आहे व एका त्रिपुराच्या पूजेची जबाबदारी व व्यवस्था कै. धुंडीराज श्रीपाद करंबेळकर यांच्या घराण्याची आहे व ती ते करतात. पूजा हि प्रत्येक त्रिपुराच्या पायथ्याशी केली जाते. पूजा सांगण्याचे काम मंदिराचे उपाध्याय करतात.

राशिभविष्य ऑक्टोबर - २०२५

मेघ

या महिन्यात आपल्या हाती नेमका गरजेपुरता पैसा असेल. अनावश्यक खर्च टाळावेच लागतील. नोकरी-व्यवसायातील कटकटी वाढल्या तरी तुम्ही त्या योग्य पद्धतीने हाताळू शकाल. उत्तरार्धात कुटुंबातील व्यक्तींसाठी अधिक वेळ द्यावा लागेल.

वृषभ

मंगळाची अनुकूलता आणि गुरुचे पाठबळ ही या महिन्यातील जमेची बाजू. अचानक खर्च समोर आले तरी तुम्ही त्यावर मार्ग काढणार आहात. कौटुंबिक वाद-विवाद त्वरित मिटवा. उत्तरार्धात तुमच्या शब्दाला वजन प्राप्त होईल.

मिथुन

कोणालाही शब्द देण्याअगोदर दहा वेळा विचार करा. घरातील काही बाबींमुळे आपल्या कामकाजावर परिणाम होणार नाही याची खबरदारी बाळगणे आवश्यक आहे. उत्तरार्धात मित्रपरिवारात काही गैरसमज होऊ शकतात.

कर्क

सांप्रत तुम्हाला रविचे पाठबळ आहे. कार्यक्षेत्राचा विस्तार करण्याची संधी येईल. वरिष्ठांच्या सल्ल्याने त्याविषयी निर्णय घ्या. नातेवाईक संबंधात अधिक गुंतून राहू नका. काहींना रक्तविकारापासून थोडा सास संभवतो.

सिंह

अनुकूल ग्रहमान आणि तुमच्या अंगी असलेले कर्तृत्व यांचा योग्य मेळ या महिन्यात जमणार आहे. कार्यास उत्तम गती प्राप्त होईल. गुप्तशत्रूंच्या कायबाब रोखण्यासाठी कार्यतत्पर राहावे लागेल. अति आत्मविश्वासामुळे काहींना फसवणुकीचा अनुभव येईल.

या महिन्यात लहानशा गोष्टींसाठी तुम्हाला जास्त शक्ती खर्च करावी लागेल असे दिसते. आपल्या बोलण्यात कठोरता येणार नाही याची काळजी घ्या. समोरच्याचे वागणे नीट समजून घेतले तर गैरसमज टाळू शकाल. प्रवासातील खर्च वाढेल.

तुळ

महिन्यातील ग्रहमान म्हणावे तसे अनुकूल नाही. तुमच्या कार्यक्षमतेवर त्याचा थेट परिणाम तुम्हाला जाणवणार नसला तरी काही अप्रिय बाबी घडल्याने तुम्ही नाराज व्हाल. उत्तरार्धात तब्येतीची काळजी घ्या. आर्थिक प्रश्न चर्चेने सुटतील.

हा महिना उत्साहवर्धक व आनंदी असेल. नवीन जबाबदारी स्वीकारावी लागेल. आर्थिक पातळीवर थोडे लक्ष द्या. काहींची शुभकार्ये मार्गी लागतील. कुटुंबातील प्रसन्न वातावरणामुळे तुमचे मन उल्लसित राहील.

धनु

गेल्या काही काळापासून तुम्ही घेतलेल्या मेहनतीचे चीज होईल. काळ उत्तम आहे. कार्यक्षेत्रातील नवीन प्रकल्पांना सुरुवात होईल. वाद-विवादात तुमच्या बोलण्यातील चातुर्याने तुम्ही बाजी मारून जाल.

प्रतिकूल ग्रहमानामुळे तुम्ही कुठलीही आक्षासने देण्यापूर्वी नीट विचार करा. समाजातील आपले स्थान तसेच राखले जाईल याची काळजी तुमची तुम्हीच घेतली पाहिजे. उत्तरार्धात रविचे पाठबळ लाभले की परिस्थितीत सकारात्मक बदल घडेल.

कुंभ

आपले तेच खरे करण्याचा सध्याचा काळ नाही. सत्ताधारी लोकांपासून अधिक सावध राहा. तुमच्या छोट्या-छोट्या चुकांचा उगाचच वाऊ करण्याचा प्रयत्न संभवतो. शांत चित्ताने परिस्थिती हाताळा. मोठे आर्थिक व्यवहार थोडे लांबणीवर टाकावेत.

कुटुंबात तुमची असलेली पट आणि मान यावर परिणाम होईल असे भाष्य करणे टाळा प्रत्येक निर्णय विचारपूर्वक, संयमाने व काळजीपूर्वक घ्यावा लागेल. भावनेपेक्षा कर्तव्यपुर्तिला प्राधान्य द्या. कार्य क्षेत्रात आपल्या कार्याची दखल वरिष्ठांनी घेतल्याने समाधान लाभेल.

मीन

कुटुंबात तुमची असलेली पट आणि मान यावर परिणाम होईल असे भाष्य करणे टाळा प्रत्येक निर्णय विचारपूर्वक, संयमाने व काळजीपूर्वक घ्यावा लागेल. भावनेपेक्षा कर्तव्यपुर्तिला प्राधान्य द्या. कार्य क्षेत्रात आपल्या कार्याची दखल वरिष्ठांनी घेतल्याने समाधान लाभेल.

मुहूर्त - ऑक्टोबर २०२५

जावळ मुहूर्त:

दि. २ गुरु., दि. ५ रवि. (सकाळी ८ पर्यंत), दि. ८ बुध., दि. १२ रवि. (दुपारी २ पर्यंत), दि. १५ बुध., दि. १६ गुरु. (सकाळी १०-३५ पर्यंत), दि. २२ बुध., दि. ३० गुरु., दि. ३१ शुक्र.

उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्त :

ऑक्टोबरमध्ये उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्त नाहीत.

साखपुडा मुहूर्त :

दि. १ बुध., दि. २ गुरु., दि. ४ शनि., दि. ५ रवि., दि. ६ सोम., दि. ८ बुध., दि. ११ शनि. (दुपारी २ नंतर), दि. १२ रवि. (दुपारी २ पर्यंत), दि. १७ शुक्र., दि. २२ बुध., दि. २४ शुक्र., दि. ३० गुरु., दि. ३१ शुक्र.

विवाह मुहूर्त :

ऑक्टोबरमध्ये विवाह मुहूर्त नाहीत.

वास्तुशांती मुहूर्त :

दि. २४ शुक्र. (वृष सकाळी ६-४१ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. ३१ शुक्र. (कलश वृष सकाळी १०-३० ते सायं. ४ पर्यंत)

भूमिपूजन मुहूर्त:

दि. २४ शुक्र. (सायं. ४ पर्यंत), दि. २९ बुध. (सकाळी ७-५० पर्यंत), दि. ३० गुरु. (सकाळी ९-४४ ते सकाळी १०-०६ पर्यंत)

दीपावली मुहूर्त २०२५ :

व्यापारी वहा आणण्यासाठी मुहूर्त : या वर्षी शनिवारी दि. १८ ऑक्टोबर २०२५ रोजी धनत्रयोदशी आहे. या दिवशी सकाळी ८-०२ ते ९-२९ शुभ दुपारी १२-२३ ते १-५० चळ, लक्ष्मीकुबेर पूजन : मंगळवार दि. २१ ऑक्टोबर २०२५ रोजी सायं. ६-११ ते रात्री ८-४० या वेळेत प्रदोषकाळी लक्ष्मीकुबेर पूजन करावे.

शुभ दिवस ऑक्टोबर

दि. १ शुभ दिवस	दि. १२ दुपारी ०२ पर्यंत शुभ	दि. २१ आनंदी दिवस
दि. २ साडे तीन मुहूर्तातील शुभ	दि. १३ शुभ दिवस	दि. २२ साडे तीन मुहूर्तातील शुभ
दि. ३ सायं. ०६ नंतर शुभ	दि. १४ शुभ दिवस	दि. २४ शुभ दिवस
दि. ४ शुभ दिवस	दि. १५ शुभ दिवस	दि. २५ सकाळी ०८ पर्यंत शुभ
दि. ५ शुभ दिवस	दि. १६ सकाळी ११ नंतर शुभ	दि. २६ सकाळी ११ नंतर शुभ
दि. ६ दुपारी ११ पर्यंत शुभ	दि. १७ शुभ दिवस	दि. २८ शुभ दिवस
दि. ८ शुभ दिवस	दि. १८ आनंदी दिवस	दि. २९ सकाळी ०९ पर्यंत शुभ
दि. ९ दुपारी ०३ पर्यंत शुभ	दि. १९ आनंदी दिवस	दि. ३० शुभ दिवस
दि. ११ दुपारी ०२ नंतर शुभ	दि. २० आनंदी दिवस	दि. ३१ शुभ दिवस

दि. १ ऑक्टोबर रोजी सूर्योदय : सूर्य-कन्या, चंद्र-धनु, मंगळ-तुळ, बुध-कन्या, गुरु-मिथुन, शुक्र-सिंह, शनी-मीन, राहु-केतु, केतु-सिंह, हर्षल-वृषभ, नेपच्यून-मीन, प्लूटो-मकर राशीत राहतो. दि. २ ऑक्टोबर रोजी बुध-तुळ, दि. ९ ऑक्टोबर रोजी शुक्र-कन्या, दि. १७ ऑक्टोबर रोजी सूर्य-तुळ, दि. १८ ऑक्टोबर रोजी गुरु-कर्क, दि. २४ ऑक्टोबर रोजी बुध-वृश्चिक, दि. २७ ऑक्टोबर रोजी मंगळ-वृश्चिक राशीत प्रवेश करील.

आश्विन पौर्णिमा प्रारंभ : सोमवार दि. ६ ऑक्टोबर दुपारी १२-२३; समाप्ती : मंगळवार दि. ७ ऑक्टोबर सकाळी ०९-१७

आश्विन अमावस्या प्रारंभ : सोमवार दि. २० ऑक्टोबर दुपारी ०३-४४; समाप्ती : मंगळवार दि. २१ ऑक्टोबर सायं. ०५-०९

संस्थान श्रीदेव धूतपापेश्वर देवस्थान

दसरा उत्सव 2024

श्री देव धूतपापेश्वर देवस्थान, धोपेश्वर

नोव्हेंबर २०२५

कार्तिक - मार्गशीर्ष शके १९४७

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिर दिनदर्शिका
विक्रम संवत् २०८२

र
रविवार

मार्गशीर्ष शु. १० शुभ दिवस

३०

कार्तिक शु. १० शुभ दिवस
भागवत एकादशी
पंडरपूर यात्रा विष्णुप्रबोधोत्सव तुलसीविवाहारंभ
संत नामदेव महाराज जयंती
औद्योगिक सुरक्षा दिन चातुर्मास्य
समाप्ती
श्री देव धूतपापेश्वर मंदिरात तुलसी विवाह सोहळा

कार्तिक कृ. १ शुभ दिवस
९

कार्तिक कृ. १२ शुभ दिवस
तिथिवार सकाळी ०९.०९ पर्यंत
१६

मार्गशीर्ष शु. ३ शुभ दिवस
मुस्लिम जमादिलाखर मासारंभ
२३

सो
सोमवार

एकादशी
संकष्ट चतुर्थी
अमावास्या
पौर्णिमा
श्री देव धूतपापेश्वर
मंदिरातील उत्सव

कार्तिक शु. १३ शुभ दिवस
सोमप्रबोध
वैकुण्ठ चतुर्विंशतीचा उपवास
श्री गोरखनाथ प्रकट दिन
चातुर्मास्य समाप्ती
३

कार्तिक कृ. ६ शुभ दिवस
(सुवर्णमाशन संस्कार)
१०

कार्तिक कृ. १३ सोमप्रबोध
लाला लजपतराय पुण्यतिथी
श्री ज्ञानेश्वर महाराज समाधी उत्सव
कन्यारु श्री ब्रह्मीभूत
रघुनाथ पुण्यतिथी
(काकमहाराज)
जयंती
१७

मार्गशीर्ष शु. ४ शुभ दिवस
विनायक चतुर्थी
(स. ८.२५५.)
गुरु तेजबहादुर शाही दिन
२४

मं
मंगळवार

राहु काल
रविवार - दुपारी ४.३० ते ६.००
सोमवार - सकाळी ७.३० ते ९.००
मंगळवार - दुपारी ३.०० ते ४.३०
बुधवार - दुपारी १२.०० ते १.३०
गुरुवार - दुपारी १.३० ते ३.००
शुक्रवार - सकाळी १०.३० ते १२.००
शनिवार - सकाळी ९.०० ते १०.३०

कार्तिक शु. १४ शुभ दिवस
वैकुण्ठ चतुर्विंशती
४

कार्तिक कृ. ७ शुभ दिवस
(स. ११.३२ नं.)
११

कार्तिक कृ. १३ शुभ दिवस
शिवरात्री
१८

मार्गशीर्ष शु. ५ शुभ दिवस
२५

बु
बुधवार

ऑक्टोबर २०२५
र ५ १२ १९ २६
सो ६ १३ २० २७
मं ७ १४ २१ २८
बु १ ८ १५ २२ २९
गु २ ९ १६ २३ ३०
शु ३ १० १७ २४ ३१
श ४ ११ १८ २५

कार्तिक पौर्णिमा
गुरु नानक जयंती
(स. ८.४४ ते ११.२८)
कार्तिकस्नान समाप्ती
श्री महालक्ष्मी वार्षिक
तुलसीविवाह समाप्ती
पौर्णिमा समाप्ती
सायं. ०६.४९
श्री देव धूतपापेश्वर
मंदिरात विजय विजय

कार्तिक कृ. ८ शुभ दिवस
कालाष्टमी
कालभैरव जयंती
१२

कार्तिक कृ. १४ शुभ दिवस
दर्श अमावास्या
१९

मार्गशीर्ष शु. ६ शुभ दिवस
चंपाषष्ठी
मार्तंडभैरवोत्थापन
रक्तवधष्ठी
२६

गु
गुरुवार

डिसेंबर २०२५
र ७ १४ २१ २८
सो १ ८ १५ २२ २९
मं २ ९ १६ २३ ३०
बु ३ १० १७ २४ ३१
गु ४ ११ १८ २५
शु ५ १२ १९ २६
श ६ १३ २० २७

कार्तिक कृ. १ शुभ दिवस
६

कार्तिक कृ. ९ शुभ दिवस
पारशी तीर मासारंभ
१३

कार्तिक अमावास्या
अमावास्या
समाप्ती
दुपारी १२.१६
२०

मार्गशीर्ष शु. ७ शुभ दिवस
२७

शु
शुक्रवार

कार्तिक कृ. १ शुभ दिवस
सूर्याचा मृग
नक्षत्र प्रवेश
वाहन : कोल्हा
७

कार्तिक कृ. १० शुभ दिवस
पंडित नेहरु जयंती बालविन
क्रांतिवीर लहूजी साळवे जयंती
१४

मार्गशीर्ष शु. १ शुभ दिवस
मार्गशीर्ष मासारंभ
(शु. १.१५ नं.)
मार्तंडभैरव षड्वारोत्सवारंभ
देव दीपावली
२१

मार्गशीर्ष शु. ८ शुभ दिवस
दुर्गाष्टमी
महात्मा जोतिबा फुले पुण्यतिथी
२८

श
शनिवार

कार्तिक शु. १० शुभ दिवस
प्रबोधिनी स्मार्त एकादशी (रात्री ८.२७५.)
१

कार्तिक कृ. ३/४ शुभ दिवस
संकष्ट चतुर्थी चंद्रोदय ०८.४९
८

कार्तिक कृ. ११ शुभ दिवस
उत्पत्ति एकादशी आळंदी यात्रा
बिरसा मुंडा जयंती
महालय
समाप्ती
१५

मार्गशीर्ष शु. २ शुभ दिवस
चंद्रदर्शन
(सायं. ४.४६ नं.)
२२

मार्गशीर्ष शु. ९ शुभ दिवस
२९

चारुदत्त नाखरे
फोटोग्राफी
मो. ९४२३२९३५३७

राजेश खांबल
फोटोग्राफी
मो. ९२७०७३८३४१

अफताब हनिफ शेख
काजू व्यापारी
मो. ९००४४५८२६७

रशिद दादामीया पठाण
काजू व्यापारी
मो. ९२०९४३४३३३

नासीर जब्बार मुजावर
वेल्डिंग वर्क
मो. ७७०९१०६०४३

सौजन्य:
प्रतापेश्वर
आपुनं देवकीने १५०० लक्ष्मी देव

निद्रा

मनुष्य जीवनात आहार-निद्रा-ब्रम्हचर्य या तीन गोष्टींना अतिशय आवश्यक स्थान आहे. आजमितीस जनसामान्यांमध्ये आहाराबाबत बरीच जागरूकता बघीत येत आहे. शाळेतील मुलांनाही फूड-फास्ट फूड हे कसे घातक आहेत याची माहिती असते. मात्र निद्रा आणि ब्रम्हचर्य यांविषयी विशेष काळजी घेतील जात नाही किंवा त्यासंदर्भात पुरेशी जाण नसते. म्हणूनच आपण निद्रा व ब्रम्हचर्य यांविषयी क्रमशः लेखमालेच्या रूपाने जाणून घेत आहोत. निद्रा, मराठीत झोप, हिंदीत निंद, गुजरातीत निंदर आणि इंग्रजीत स्लीप ! आहारा इतकाच प्रत्येकाच्या जिवाळ्याचा विषय म्हणजे निद्रा ! निद्रेचे महत्त्व आधुनिक विज्ञानालाही जेव्हा जाणवले, तेव्हा ८ मार्च हा दिवस world sleep day-जागतिक निद्रा दिवस साजरा करण्याची प्रथा सुरु झाली. इतकेच नव्हे तर National Sleep Foundation ह्या संस्थेची स्थापना करण्यात आली. निद्रा हि शारीरिक तसेच मानसिक आरोग्यावर परिणाम करते, हे आधुनिक विज्ञाना जाणविले, तसेच हीच निद्रा बिघडली तर त्याच्या व्यक्तिगत तसेच कौटुंबिक, सामाजिक जीवनावर किती दुष्परिणाम होतात हे देखील त्यांनी अभ्यासले, संशोधनाने हे सिद्ध केले, हव्काच्या निद्रेसाठी प्रचार-प्रसार करण्यास आला, जनजागृती करून निद्रेचे महत्त्व सामान्यांपर्यंत पोहोचविण्यात आले. अशातच निद्रेसाठी कार्य करणाऱ्या अनेकविध संस्थांचा जन्म झाला. म्हणूनच निद्रेचे महत्त्व आयुर्बेदाने जितके प्रथम ओळखले, तितकेच ते आधुनिक विज्ञाने देखील आता जाणले आहे.

झोप-निद्राव्यापक बाब :-

विश्वाताती प्रत्येक प्राणिमात्राला झोप आवश्यक आहे, फक्त तिचे स्वरूप व कालावधी वेगवेगळा आहे. सुमोद्री पाणझरे वरील Walrus ९९ ते २ वेतास सलग झोपतात, जेव्हा हत्ती किंवा जिराफ मात्र १ ते २ तास, एकावेळी, असे दिवसभरात तुकड्या-तुकड्यांमध्ये झोपतात. विशेषतः सस्तन Monophasic प्राणी प्रकारची झोप घेतात, ज्यात एकाच वेळी, दीर्घ काळासाठी झोप घेतात जी, जसे कि, आपण मनुष्यमात्र ७ ते ८ तास सलग झोप घेते. Polyphasic प्रकारात २४ तासात तुकड्या-तुकड्यांमध्ये झोप घेतील जाते. पक्ष्यांची किंवा स्त्रीय प्राण्यांची झोप मात्र मोठी मनातीदार असते. झोपेत, त्यांच्या डोळ्यातील मेंदूच्या २ हिस्स्यांपैकी, एक हिस्सा सुरु असतो व एक बंद ! जो हिस्सा काम करायचा बंद असतो त्या बाजूचा डोळा देखील बंद असतो व ज्या बाजूचा मेंदू सुरु असतो, त्या बाजूचा डोळा घडघाच असतो. एखादा लवशाली प्राणी/पक्षी आपल्याला मारील किंवा एखादे सावज शेजारहून व्हल्लस त्याला पकडता यावे, या हेतूने ते अशा प्रकारची झोप घेतात. मासे झोपतात का हे? उर संमिश्र आणि निश्चित नसले तरीही, ते किमान काही कालावधीसाठी त्यांच्या शारीक्रिया शिथिल करतात व विश्रांती घेतात, त्यांचा त्यांची निद्रा असे संबोधू शकतो. अर्थात निश्चिन्ता ! हि सुद्धा झोपेतच मोलेते, जसे कि, अस्वलांची झोप, ज्यात ते दीर्घकाळ काहीही न खाता-पिता, मल-मूत्रादी न करता, निश्क्रियास्थेत पडून असतात. काही उष्णते झोपतात जसे कि, घोडा, झेब्रा, शेंनी, गिराफ, ऊंट इत्यादी तर काही प्राणी उजवे टक्कून १८/१८ तास झोप घेतात जसे कि, हटबाळूळ, स्नॉर्ग इत्यादी. थोडक्यात काय तर भूतमात्रांना झोप ह्या आवश्यक विषय आहे.

व्याख्या:-

आयुर्बेदाने निद्रेची व्याख्या खालील प्रमाणे आहे:-

यदा तु मनसि कलान्ते कर्मात्मनः कल्पात्मितः ।
विषयन्धो निर्वर्तन्ते तदा स्वपिति मानवः ॥

—नरक संहिता सूत्रस्थान अध्याय 21

जेव्हा मन धकते व इंद्रिये देखील रूप-रंग या त्यांच्या त्यांच्या विषयांपासून स्वतः ला पृथक करतात तेव्हा व्यक्तीला निद्रा येते. येथे मनसि शब्दाचा अर्थ अंतःकरण अथवा मन संलग्न आत्मा असा आहे. कर्मात्मनः अर्थात इंद्रिये ! अंतःकरण किंवा मन संलग्न आत्मा जेव्हा दिवसभर अधिक काम केल्याने कलान्ते अर्थात निष्क्रिय होतो, थकून जातो, तसेच इंद्रियांचा संबंध रूप-रस-गंधादी विषयांसोबत राहत नाही, त्याची प्रवृत्ती विषयांसोबत टिकत नाही त्यावेळी निद्रा येते. कर्मात्मनः याचा

दुसरा अर्थ संसारी आत्मा अथवा जीव देखील आहे. मन थकल्यानंतर जीव देखील थकून जातो, मनाचे विषयांशी अलगवा होताच जीवाचा सुद्धा विषयांशी अलगवा होतो, तो विषयांना घडण कशे शकत नाही, परिणामी निद्रा येते, असे आपले शास्त्रकार सांगतात.

वेदमंत्रांथे रात्रिसूक्त गायिले आहेत. ज्यात उत्तम निद्रेसाठी मन आले आहेत.

या देवी सर्व भुतेषु निद्राप्रणे संस्थिता ।
नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमस्तस्यै नमो नमः ॥

निद्रा रुपी देवी सर्व प्राणिमात्रांच्या देहात वास करते, त्या देवीला नमस्कार असो.

ईश्वरच्या जलतरणी व्यवहाराचा जेव्हा लोप होतो तेव्हा त्यास कारागीरी अथवा महाप्रलयशी असे संबोधितात. त्याची अधिष्ठात्री देवी आहे-भुनेश्वरयत्री ! रात्री सूक्त मध्ये याच देवीची प्रार्थना आहे. निद्रा देवीच्या कुशीत समस्त प्राणिमात्र विश्रान्ते आहेत. म्हणून तिला वंदन केले आहे.

ॐ राजीत्याद्यष्टयोर्यस्य सूक्तस्य कुशिकः सोमरो रात्रिर्वा भद्राज्यो नो ऋषिः, रात्रिर्देवात, गायत्री छन्दः, देवीमाहात्म्यापठे विज्ञायोः ।।

ॐ राजी व्यख्यदायतो पुरुषा देव्यक्षभिः । विद्या अधि श्रियोऽपि ताः ।।।

और्षा अधर्मानिबन्तो देव्युद्गतः ।ज्योतिषा बाधते तमः ।।2 ।।

निद्रेच्या मागील तात्विक विचार :-

मातेच्या उदरात गर्भाचा कोंब फुटतो तेव्हापासूनच त्याचे कमी सुरु होते. सकाळी उठताच, जे कामाचे चक्र सुरु होते ते अगदी उशी पुन्हा अंधश्रमाला पाठ टेकेपर्यंत चक्रच असते. माणूस सध्या आयुष्य पुरुषार्थासाठी झटतो. कमी कांदेत केवेल त्याचे जीवन लखलखते. कम-कमशाल जीवाला सतत कामच घेवले असते तर काय बिघडले असते ? का बरे हिंदेचा व्यत्यय आणून त्याच्या नैमित्तिक कर्मात खंड पाडिले ? विज्ञान सांगते कि, शरीर धकते, दिवसभराच्या रामरागडांमुळे त्याची झीज होते व ज्याप्रमाणे आपण मोबाईल ची बॅटरी रिचार्ज करतो, त्याप्रमाणे, झोपेदारे, शरीर देखील ताजे तवाने होते, पुन्हा उज्वाळी बनते, प्रफुल्लित होते व नव्या दमन-जोमाने दुसऱ्या दिवसाच्या कामासाठी सज्ज होते. पण मग विचार येतो कि, सूची निर्मात्याने इतके सुंदर शरीर बनविताना, त्याला नाजूक का बरे ठेवले ? लोखंडाचेर बनविले असते तर ते कधीच धकले नसते. नीन स्टीप त्याच्याकडून काम करून घेता आले असते, नाही का ! मात्र असे नाही, हे आपण सारे जाणतो ! खरेतर

एका दृष्टांताद्वारे हे अधिक स्पष्ट होऊ शकेल. करोडोच्या फॅक्टरीचा मालक ज्यावेळी वयोवृद्ध होतो, त्यावेळी तो आपला संपूर्ण कारभार आपल्या मुलाच्या हाती सोबवितो, मोकळा होतो, डोंडरचा भार काढून टाकतो. पण..... तिजोरीच्या किल्ल्या मात्र स्वतः कडे ठेवतो. यामामे त्याचे २ विचार असतात, पहिला म्हणजे, फॅक्टरीचा संपूर्ण वावा मुलाला दिला अन् मुला मुलाची वृत्ती पालटली तर ? आणि दुसरा विचार हा देखील असतो कि, किमान चाव्या असेपर्यंत तो चावीच्या निमित्ताने का होईना पण, मला भेटायला येईल, त्याचे दर्शन होईल, त्याच्याशी काही क्षण बोलाता येईल. ठीक असाच वाव भगवंताचा देखील या निद्रा-जरा-मृत्यू अशा स्वाभाविक/सर्गिक अवस्थांच्या पाठीमागे आहे. निद्रेमुळे माणूस काही क्षण का होईना, देवाच्या कुशीत विसावतो, अगदी विनम्रशत ! दिवसभर आपल्या कामात, भाऊमर्दांत व्यस्त असलेला जिव रात्री मात्र शाखाला भेटतो.

इंद्रियांचे-मनाचे सर्व व्यापार बंद ! पण तरीही निद्रेतून जी स्वस्थता मिळते, त्याप्रमाण-ताजेपणा मिळतो तो आश्चर्यकारक आहे. विषयवस्तू म्हणजेच Object नसुनही आत्मत्याचा जो आनंद होईल, त्याच्याशी काही क्षण, आत्म्याचे त्यावेळी जागृत्याशी मिळत होते. मात्र याचे ज्ञान आपणसु होतच असे नाही. आपला जीवन विकास कदाचित रेश आहे म्हणूनही हे असेल, पण योगी, महापुरुष ह्या अनुभव घेतात. म्हणूनच त्यांची निद्रा हि झोप उरत नाही तर ती योगनिद्रा उरते. शिवाय सुनावयथेतील रहित सुख हे जागृपणी देखील मिळविण्याचा अभ्यास केला पाहिजे हे शिक्षण निद्रा देत असते.

झोप येणे हे कोणच्याच हाताचा मळ नाही ! अगदी वैद किंवा डॉक्टरांचा सुद्धा नाही. ती तर प्रयुद्ध भेरा आहे. आज आपण ४०/५० वर्षाचे होतो, पण साधा विचारही करत नाही कि, इतुकी वर्षे मला हे झोपेचे दान न मागता, मिळत आहे, आणि पुरे देखील मिळणार आहे. हे माझे कर्तृत्त्व नव्हे, कोणाची तरी अर्थात भाववंतांची असीम कृपा आहे, अनंत उपकार आहेत. झोपेच्या मळ गादी, एअर कंडिशनर अलिशान बेड रूम, असे सारी काही असून देखील झोप मात्र लागत नाही आणि एखाद्याला फुटपाववर पण, बजबजतुरीत गाड झोप लागते. कसे बरे हे असे ? अर्थात हि त्याची, भगवंतांची देणगी आहे, जिचा मोबदला तो कधीही घेत नाही, घेणारही नाही. मात्र मी माणूस आहे, आणि माणसाचा मोठ्यात मोठा गुण कृतज्ञता आहे. प्राथर्यचतमयूष नावाचा ग्रंथ आहे, ज्यात लिहिले आहे कि, सर्व पापाना प्राथर्यचित आहे पण-कृतघ्नी नास्ति निष्कृतिः-- कृतघ्न्याला प्राथर्यचित नाही ! म्हणूनच मला कृतघ्नी बनायचे नाही. मी कमीत कमी झोपण्यापूर्वी भगवंताला थक यू बोलेतून झोपते, झोपेतून उठल्यावर थक यू बोलेन. कारण निद्रा हे एक प्रकारचे मरणच आहे, झोपेतच मी नसतोच नाही ! माझा मी विसरून गेले होते, सुप्तीचे गाळेडे कोणी तरी घेऊन गेले, तेव्हाच खरी शांत झोप लागली. माझा बँक बँक, व्यापार याचा विचार चालू राहिला असता तर झोप काही केल्या लागणच नाही. माझा मानसमान-माझी ड्रीम-माझा हुवा, माझा बँक-बँकस सारे कामाचे गाळेडे वेळसाठी, माझी शरीरे ते माझ्या अविबर्कन मायेचा हात फिरवित म्हणून झोप लागते. तसेच कोणत्या पुढून ते गाळेडे आणून परत ठेवले देखील जाते. भगवंताचे किती उपकार आहेत, त्याला धन्यवाद देऊ तितके कमीच आहेत. निद्रा हे खरे शांतीचे दान आहे. हे दान व्यर्थ अजुन देता कामा नये.

राशिभविष्य नोव्हेंबर - २०२५

अथक परिश्रमाची तयारी व स्वावलंबी धोरणाचा अवलंब करून आपली उद्दिष्टे साध्य करावी लागतील. कुटुंबातील व्यक्तीच्या आजारपणामुळे वेळापत्रक कोलमडण्याची शक्यता जाणवते. प्रवासाचे योग संभवतात. मात्र ते अधिक खर्चिक असतील.

अग्रिय घटना घडल्या तरीही स्पष्टपणे त्याबाबतचे आपले विचार अधिक स्पष्टपणे मांडणे टाळा. रविचे पाठबळ तुमचे कर्तृत्व सिद्ध करण्याची योग्य संधी देईल. एवादा दिलेला शब्द पूर्ण करण्यात अडचण असेल तर तसे समोरच्याला

पूर्वाधांतील काही थोड्या अग्रिय बाबी वाळता हा महिना तसा चांगला आहे. हाती घेतलेली जबाबदारी योग्यप्रकारे पार पडेल. तुमच्या वागण्या-बोलण्यामुळे समाजात मान वाढेल. धनप्राप्तीच्या नवीन संधी चालून येतील.

तुमचे विचार आणि आचार हेच तुमची प्रतिमा घडवत असतात. या महिन्यात व्यक्त होताना थोडे अध्ययन करून बोलतात तर चांगलाच प्रभाव टाकू शकाल. आर्थिक पातळीवरील घडामोडींवर बारीक लक्ष ठेवा. गुंतवणुकीचे प्रस्ताव बाजूला ठेवा. प्रवासात मौल्यवान वस्तू संपाळा.

महिन्याचा पूर्वाध अनुकूल आहे. काही महत्त्वाची कामे या काळात उरकून घ्यावीत कौटुंबिक प्रश्न कौशल्याने सोडवावे लागतील. नवीन कार्यक्षेत्राशी परिचय होईल. जमीन-जुमल्याची प्रकरणे थोडी लांबणीवर टाकणे इष्ट.

दुसऱ्याच्या आश्वासनांवर विसंबून आर्थिक व्यवहार करू नका. नोकरदारांना कर्तव्यपूर्तीचा आनंद मिळेल. उत्तरार्धात कार्य सिद्धीस कठीण जाणार नाही. पैसा बऱ्यापैकी हाती खेळेल. मनाजोगती खरेदी करू शकाल. गुंतवणूक वाढवा.

सध्या मनःस्थिती थोडी चलबिचल असण्याची शक्यता आहे. वाढलेला खर्च हा योग्य कारणासाठीच होईल. नोकरी व्यवसायात कर्तृत्वाला संधी मिळेल. जवळच्या एखाद्या व्यक्तीच्या वागण्या बोलण्याने थोडे गैरसमज होतील.

हा महिना उत्साहवर्धक व आनंदी असेल. नवीन जबाबदारी स्वीकारावी लागेल. आर्थिक पातळीवर थोडे लक्ष द्या. काहींची शुभकार्ये मागी लागतील. कुटुंबातील प्रसन्न वातावरणामुळे तुमचे मन उल्लसित राहील.

कार्यक्षेत्रातील नवीन जबाबदारीमुळे तुम्ही थोडे व्यस्त राहाणार असला तरी. कामकाजाचा आनंद लुटू शकाल. घरात काही शुभ कार्य घडण्याची शक्यता जाणवते. उत्तरार्धात आपल्या वागण्या-बोलण्यात थोडा संयम बाळावा.

सध्या तुमच्या यशाची कमन चढतीच राहणार आहे. मिळणाऱ्या यशामुळे हुरडून जाऊ नका. समाजातील तुमची पत वाढेल. सरकार दरबारची कामे मागी लागतील. कार्यक्षेत्रात नवीन संधी चालून येतील, त्याचा फायदा

कुठलाही निर्णय तडकाफडकी घेऊ नका. आपल्या बाजूला नेमकी कशाची कमतरता आहे. याचा अभ्यास करून पावले उचललीत तर अपशय पदरी पडणार नाही. मनःस्वस्थ चांगले राहील. अर्थप्राप्तीतील वाढीने कुटुंबासाठी मनासारखा खर्च करू शकाल.

या महिन्यात तुमच्याबाबत उगाचच गैरसमज करून देण्याचा प्रयत्न केला जाण्याची शक्यता जाणवते. सावध रहा. सर्वांगीण माहिती घेतल्याशिवाय आपली बाजू मांडू नका. कुटुंबातील व्यक्तींकडून अपेक्षित सहकार्य लाभेल.

मुहूर्त - नोव्हेंबर २०२५

जावळ मुहूर्तः
दि. ३ सोम., दि. १० सोम., दि. १६ रवि., दि. २६ बुध. दि. २७ गुरु.

उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्त : नोव्हेंबरमध्ये उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्त नाहीत.

साखरपुडा मुहूर्त :
दि. ३ सोम., दि. ४ मंगळ., दि. ७ शुक्र., दि. १३ गुरु., दि. १५ शनि., दि. १६ रवि., दि. २१ शुक्र. (दुपारी २ पर्यंत), दि. २२ शनि. (सायं. ५ नंतर), दि. २३ रवि., दि. २५ मंगळ., दि. २६ बुध., दि. २७ गुरु., दि. ३० रवि.

विवाह मुहूर्त :
दि. २३ रवि. (सकाळी ११-४१), दि. २५ मंगळ. (सकाळी ९-४९, दुपारी १२-२६, गोरज सायं. ५-५२), दि. २६ बुध. (दुपारी १२-२६, गोरज सायं. ५-५२), दि. २७ शुक्र. (सकाळी ११-३३, गोरज सायं. ६-००), दि. ३० रवि. (सकाळी १०-१०, दुपारी १२-२७ गोरज सायं. ५-५२)

वास्तुशांती मुहूर्त :
दि. १ शनि. (कलश वृष सायं. ४ पर्यंत), दि. ३ सोम. (कलश वृष सायं. ४ पर्यंत), दि. ७ शुक्र. (वृष दुपारी १२-३२ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. १० सोम. (वृष सायं. ४ पर्यंत), दि. ११ शनि. (कलश सकाळी ७-३६ ते ४-०० पर्यंत), दि. २६ बुध. (कलश वृष दुपारी १२-०८ पर्यंत), दि. २८ शुक्र. (कलश वृष दुपारी १२-२७ ते सायं. ४ पर्यंत)

भूमिपूजन मुहूर्तः
दि. ३ सोम. (सायं. ४ पर्यंत), दि. ५ बुध. (सकाळी ८-४४ ते सकाळी ११-२८ पर्यंत), दि. ७ शुक्र. (दुपारी १२-३२ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. २२ बुध. (सायं. ४ पर्यंत), दि. १५ शनि.(सकाळी ७-३६ ते सायं. ४ पर्यंत), दि. २६ बुध. सायं. ४ पर्यंत

काडीव / गोंण विवाह मुहूर्त २०२५
नोव्हेंबर २०२५ (चातुर्मास) : दि. ३ सोम. (दुपारी १२-२२, गोरज सायं. ५-५७), दि. ४ मंगळ. (दुपारी १२-२२), दि. ७ शुक्र. (गोरज सायं. ५-५५), दि. १३ गुरु. (दुपारी १२-२३, गोरज सायं. ६-०१), दि. १५ शनि (दुपारी १२-२३)

शुभ दिवस नोव्हेंबर			
दि. १ रात्री ०८ पर्यंत शुभ	दि. १२ शुभ दिवस	दि. २५ शुभ दिवस	
दि. ३ शुभ दिवस	दि. १३ शुभ दिवस	दि. २६ शुभ दिवस	
दि. ४ शुभ दिवस	दि. १५ शुभ दिवस	दि. २७ शुभ दिवस	
दि. ५ सकाळी ०८ ते ११ शुभ	दि. १६ शुभ दिवस	दि. २८ दुपारी १२ नंतर शुभ	
दि. ७ रात्री ०९ पर्यंत शुभ	दि. १७ दुपारी ०२ पर्यंत शुभ	दि. २९ शुभ दिवस	
दि. ९ शुभ दिवस	दि. २२ सायं. ०५ नंतर शुभ	दि. ३० शुभ दिवस	
दि. १० शुभ दिवस	दि. २३ शुभ दिवस	दि. २४ दुपारी ०८ पर्यंत शुभ	
दि. ११ दुपारी १२ नंतर शुभ			

दि. १ नोव्हेंबर रोजी सूर्योदयी : सूर्य-तूळ, चंद्र-कुंभ, मंगळ-वृश्चिक, बुध-वृश्चिक, गुरु-कर्क, शुक्र-कन्या, शनी-मीन, राहु-कुंभ, केतू-सिंह, हर्षल-वृषभ, नेपच्यून-मीन, प्लूटो-मकर राशीत राहतील.

दि. २ नोव्हेंबर रोजी शुक्र-तूळ, दि. ६ नोव्हेंबर रोजी सूर्य-वृश्चिक, दि. २३ नोव्हेंबर रोजी बुध(व)-तूळ, दि. २६ नोव्हेंबर रोजी शुक्र-वृश्चिक, राशीत प्रवेश करील.

कार्तिक पौर्णिमा प्रारंभ : मंगळवार दि. ४ नोव्हेंबर रात्री १०:३६; समाप्ती : बुधवार दि. ५ नोव्हेंबर सायं. ०६:४९

कार्तिक अमावास्या प्रारंभ : बुधवार दि. १९ नोव्हेंबर सकाळी ०९:४३; समाप्ती : गुरुवार दि. २० नोव्हेंबर दुपारी १२:१६

डिसेंबर २०२५

मार्गशीर्ष / पौष शके १९४७

श्री देव धूतपापेश्वर मंदिर दिनदर्शिका
विक्रम संवत् २०८२

र रविवार	<div> <div>एकादशी</div> <div>संकष्ट चतुर्थी</div> <div>अमावास्या</div> <div>पौर्णिमा</div> <div>श्री देव धूतपापेश्वर मंदिरातील उत्सव</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. ३ शुभ दिवस (स. ७.५५प.)</div> <div>संकष्ट चतुर्थी</div> <div>चंद्रोदय ०८.३४</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. १० शुभ दिवस</div> <div>पार्श्वनाथ जयंती (जैन) (सायं. ६.४८नं.)</div> <div>श्री गोदवलेकर महाराज पुण्यतिथी</div> </div>	<div> <div>पौष शु. १ शुभ दिवस</div> <div>पौष मासारंभ</div> <div>चंद्रदर्शन उत्तरायणारंभ</div> </div>	<div> <div>पौष शु. ८ शुभ दिवस</div> <div>दुर्गाष्टमी</div> <div>शाकंभरीदेवी नवरात्रोत्सवारंभ</div> </div>																																																
सो सोमवार	<div> <div>मार्गशीर्ष शु. ११</div> <div>मोक्षदा एकादशी</div> <div>मौनी एकादशी (जैन)</div> <div>गीता जयंती</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. ४ शुभ दिवस</div> <div>(सुवर्णप्राशन संस्कार)</div> <div>श्री संताजी महाराज जगनाडे जयंती</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. ११ शुभ दिवस</div> <div>सफला एकादशी</div> <div>हान्नुका (ज्यू)</div> </div>	<div> <div>पौष शु. २ शुभ दिवस</div> <div>मुस्लिम रज्जब मासारंभ</div> </div>	<div> <div>पौष शु. ९ शुभ दिवस</div> </div>																																																
मं मंगळवार	<div> <div>मार्गशीर्ष शु. १२ शुभ दिवस</div> <div>भौमप्रदोष</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. ५ शुभ दिवस</div> <div>(दु. २.३२ प.)</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. १२ शुभ दिवस</div> <div>धनुमासारंभ</div> <div>स्वामी स्वरूपानंद जयंती-पावस (रत्नागिरी)</div> </div>	<div> <div>पौष शु. ३ शुभ दिवस</div> <div>विनायक चतुर्थी (अंगारक योग)</div> <div>अयन करिदिन</div> </div>	<div> <div>पौष शु. १०/११ शुभ दिवस</div> <div>पुत्रवा स्मार्त एकादशी</div> </div>																																																
बु बुधवार	<div> <div>मार्गशीर्ष शु. १३ शुभ दिवस</div> <div>(सायं. ६.०० प.)</div> <div>जागतिक अपंग दिन</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. ६ शुभ दिवस</div> <div>मोरया गोसावी संजीवन (दु. १२.४५ते १.४६प.)</div> <div>समाधी - चिंचवड (पुणे)</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. १३ शुभ दिवस</div> <div>प्रदोष</div> <div>श्री संताजी महाराज जगनाडे पुण्यतिथी</div> </div>	<div> <div>पौष शु. ४ शुभ दिवस</div> <div>भारतीय ग्राहक दिन</div> <div>साने गुरुजी जयंती</div> </div>	<div> <div>पौष शु. १२ शुभ दिवस</div> <div>भागवत एकादशी</div> </div>																																																
गु गुरुवार	<div> <div>मार्गशीर्ष शु. १४ / मार्गशीर्ष पौर्णिमा</div> <div>श्रीवत्त जयंती</div> <div>पौर्णिमा प्रारंभ</div> <div>सकाळी ०८.३७</div> <div>पौर्णिमा समाप्ती</div> <div>उ. रात्री. ०४.४३</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. ७ शुभ दिवस</div> <div>कालाष्टमी</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. १४ शुभ दिवस</div> <div>शिवरात्री</div> <div>अमावास्या प्रारंभ</div> <div>उ. रात्री ०४.५९</div> </div>	<div> <div>पौष शु. ५ शुभ दिवस</div> <div>ख्रिसमस नाताळ</div> </div>																																																	
शु शुक्रवार	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. १ शुभ दिवस</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. ८ शुभ दिवस</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष अमावास्या</div> <div>दर्शवेळा अमावास्या</div> </div>	<div> <div>पौष शु. ६ शुभ दिवस</div> <div>(दु. २.००प.)</div> </div>	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="6">नोव्हेंबर २०२५</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>र</td><td>३०</td><td>२</td><td>१</td><td>१६</td><td>२३</td> </tr> <tr> <td>सो</td><td></td><td>३</td><td>१०</td><td>१७</td><td>२४</td> </tr> <tr> <td>मं</td><td></td><td>४</td><td>११</td><td>१८</td><td>२५</td> </tr> <tr> <td>बु</td><td></td><td>५</td><td>१२</td><td>१९</td><td>२६</td> </tr> <tr> <td>गु</td><td></td><td>६</td><td>१३</td><td>२०</td><td>२७</td> </tr> <tr> <td>शु</td><td></td><td>७</td><td>१४</td><td>२१</td><td>२८</td> </tr> <tr> <td>श</td><td></td><td>८</td><td>१५</td><td>२२</td><td>२९</td> </tr> </tbody> </table>	नोव्हेंबर २०२५						र	३०	२	१	१६	२३	सो		३	१०	१७	२४	मं		४	११	१८	२५	बु		५	१२	१९	२६	गु		६	१३	२०	२७	शु		७	१४	२१	२८	श		८	१५	२२	२९
नोव्हेंबर २०२५																																																					
र	३०	२	१	१६	२३																																																
सो		३	१०	१७	२४																																																
मं		४	११	१८	२५																																																
बु		५	१२	१९	२६																																																
गु		६	१३	२०	२७																																																
शु		७	१४	२१	२८																																																
श		८	१५	२२	२९																																																
श शनिवार	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. २ शुभ दिवस</div> <div>भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर</div> <div>महापरिनिर्वाण दिन</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष कृ. ९ शुभ दिवस</div> <div>पारशी अमर्दाव मासारंभ</div> </div>	<div> <div>मार्गशीर्ष अमावास्या</div> <div>संत गाडगे महाराज पुण्यतिथी</div> <div>अमावास्या समाप्ती</div> <div>सकाळी ०७.१२</div> </div>	<div> <div>पौष शु. ७ शुभ दिवस</div> <div>गुरुगांविसिंह जयंती</div> <div>(दु. १२.२१ ते १.०९)</div> </div>	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="6">जानेवारी २०२६</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>र</td><td></td><td>४</td><td>११</td><td>१८</td><td>२५</td> </tr> <tr> <td>सो</td><td></td><td>५</td><td>१२</td><td>१९</td><td>२६</td> </tr> <tr> <td>मं</td><td></td><td>६</td><td>१३</td><td>२०</td><td>२७</td> </tr> <tr> <td>बु</td><td></td><td>७</td><td>१४</td><td>२१</td><td>२८</td> </tr> <tr> <td>गु</td><td>१</td><td>८</td><td>१५</td><td>२२</td><td>२९</td> </tr> <tr> <td>शु</td><td>२</td><td>९</td><td>१६</td><td>२३</td><td>३०</td> </tr> <tr> <td>श</td><td>३</td><td>१०</td><td>१७</td><td>२४</td><td>३१</td> </tr> </tbody> </table>	जानेवारी २०२६						र		४	११	१८	२५	सो		५	१२	१९	२६	मं		६	१३	२०	२७	बु		७	१४	२१	२८	गु	१	८	१५	२२	२९	शु	२	९	१६	२३	३०	श	३	१०	१७	२४	३१
जानेवारी २०२६																																																					
र		४	११	१८	२५																																																
सो		५	१२	१९	२६																																																
मं		६	१३	२०	२७																																																
बु		७	१४	२१	२८																																																
गु	१	८	१५	२२	२९																																																
शु	२	९	१६	२३	३०																																																
श	३	१०	१७	२४	३१																																																

कलणकर कृष्णा पवार
डेकोरेशन पेंटिंग
मो. ७७५६०८८२१४

अखिल शेख अहमद बरमारे
रंगिला डेकोरेशन
मो. ८२७५६३४६४१

खलील मुजावर
दुग्ध व्यवसाय
मो. ९२२६८६२६५९

नवाज इब्नाल मुजावर
लोकमान्य जनरल स्टोअर्स
मो. ९०२८७९२६१४

सौजन्य:
पुतपापेश्वर
आपुर्तक केवळी ५५५ हनुमंतीक वर

मधुमेह आजार व ध्यावयाची काळजी

काही दशाकापूर्वीपर्यंत 'डायबेटिस' हा विकार फार दिसून येत नसे कारण या रोगाने पीडित रुग्णांची संख्या फार कमी होती. गेल्या वीस ते तीस वर्षांमध्ये ह्या आजाराने ग्रस्त लोकांची संख्या मोठ्या प्रमाणात वाढताना दिसून येते. १९७०-२००० या वर्षांमध्ये प्रमेहहाच्या रुग्णांमध्ये दहा पाट वाढ दिसून आलेली आहे. आज भारत डायबेटिस कॅंपिटल बगण्याच्या अगदी जवळ पोहोचला आहे. डायबेटिस बरोबर अथवा ध्याव घ्यायामुळे शरीरामध्ये विविध अन्य विकार देखील उत्पन्न होतात ज्यामध्ये किडनी, हृदय तथा संबंधित रक्तवाहिन्यांची विकृती, डोळ्यांचे व्याधि इत्यादिचा समावेश होतो. हा आजार कोणत्याही व्यक्तीला होऊ शकतो परंतु अनुवांशिकता अर्थात् आई - वडिलांकडून त्यांच्या संततीला हा विकार होण्याची संभावना सर्वाधिक असते. विकसनाशील देशांमध्ये वाढत्या शहरीकरणांमुळे लोकांची जीवनशैली देखील बदलते आहे. जास्त वेळ खाणे जागी बसून काम करणे, व्यायामाचा अभाव, आहाराच्या बदलत्या सवयी आणि बाढलेला मानसिक तणाव या सर्व कारणांमुळे वाढलेली स्थूलता, कोलेस्टेरोल आणि उच्च रक्तभार इत्यादी उत्पन्न होतात. अशा लोकांमध्ये प्रमेह उत्पन्न होण्याची संभावना सर्वात अधिक असते.

हा एक चयापचयजन्य व्याधि असल्याने सेवन केलेल्या अन्नापासून शरीरामध्ये निर्माण झालेली साखर व साखरेचा उपयोग करून घेण्याची शरीराची क्षमता यामध्ये असंतुलन उत्पन्न झाल्यामुळे रक्तामध्ये तथा मूत्रामध्ये साखरेचे प्रमाण वाढते ज्याला मधुमेह असे म्हणले जाते.

मूत्रमूत्रीची अधिक वेळी आणि अधिक मात्रेमध्ये होणे, विशेषतः रात्री मूत्रमूत्री अधिक वेळी होणे, थकवा जाणवणे, शरीर दुर्बल होत जाणे, उत्साह कमी होणे, झालेली जखम लवकर भरून न येणे इत्यादी लक्षणे दिसून आल्यास, डायबेटिस विकार असण्याची आशंका घेतली जाऊ शकते. आयुर्वेदामध्ये या रोगाला प्रमेह म्हणले जाते. 'प्रकण्ड' मेहराति अर्थात् ज्या विकारामध्ये खूप जास्त मात्रेमध्ये मूत्रमूत्री होते त्याला प्रमेह म्हणले जाते. यामध्ये मूत्र नेहमी गढूळ व अधिक प्रमाणात असते. मूत्रामध्ये माधुर्य असल्याने मूत्रसिस्जर्जाच्या टिकाणी मुंघ्या देखील दिसून येऊ लागतात. आयुर्वेदामध्ये प्रमेहाचे वात पित्त कफाच्या आधावर एकुण वीस प्रकार वर्णन केले आहेत ज्यामध्ये वेगवेगळी लक्षणे दिसून

येतात. सर्व प्रकारांचे परिवर्तन अंततः मधुमेह या वातज प्रकारामध्ये होते. या अवस्थेमध्ये हा व्याधि अधिक कष्टदायी होतो. मूत्राचा रंग तसेच रस मधुप्रमाणे मधुर असल्याने या अवस्थेला मधुमेह म्हणले जाते.

डायबेटिस होण्याची कारणे बघितल्यास आहारांमध्ये गोड चवीच्या पदार्थांचे अधिक मात्रेत तथा नियमित सेवन, दुधापासून बनवलेल्या मिठायांचे अतिमात्रेत तथा नियमित सेवन करणे, अधिक मात्रेत दही खाणे, नवीन तांदूळ आणि नवीन धान्यांचा आहारांमध्ये समावेश, गूळ आणि गुळापासून बनवलेल्या पदार्थांचे नियमित सेवन इत्यादिचा समावेश होतो.

इतर सवयींमध्ये जास्त वेळ झोपून राहणे, व्यायामाचा अभाव इत्यादिचा समावेश होतो. आयुर्वेदामध्ये प्रमेहासाठी उपयुक्त औषधे केवळ रक्त आणि मूत्रामधील साखरेचे वाढलेले प्रमाण कमी करत नाहीत तर या व्याधिमुळे शरीरावर होणारे वाईट परिणाम थांबवण्याचे कार्य देखील करतात. रक्तातील साखरेचे प्रमाण कमी अधिक होणे तसेच रक्तशर्करा नियंत्रणात नसणे या कारणांमुळे रक्तवाहिन्यांची हानि होते. या कारणाने नेत्रपटल, किडनी (वृक्क), हृदय, मस्तिष्क (मेरू) या सारख्या महत्वपूर्ण अवयवांवर वाईट परिणाम होतो ज्यांमध्ये मधुमेहजन्य उपद्रव्य उत्पन्न होतात.

आयुर्वेदिक औषधामध्ये वसंत कुसुमाकर रस, चंद्रप्रभा वटी सारख्या औषधांचा उपयोग वैद्यांच्या सल्ल्यानुसार मधुमेहावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी केला जातो. अष्टांगहृदय या आयुर्वेदच्या ग्रंथामध्ये प्रमेह विकृतीपेक्षाठी धात्री अर्थात् आमलकी आणि निशा म्हणजेच हळद यांचा उपयोग वर्णन केला आहे. आमलकी हे औषध आयुर्वेदाने रसायन म्हणजेच शरीर स्वास्थ टिकवणारे, तरुणावस्था तसेच उमर रोगप्रतिकारशक्ति टिकवून ठेवणारे असे सांगितले आहे. हळद शरीरातील दुषित झालेले रस, रक्त, मेद इत्यादि धातु घटकांचे स्वास्थ पुनर्स्थापित करण्याचे कार्य करते. केवळ दोन वनस्पती द्रव्यांपासून निर्मित असुनी हा योग प्रमेह व्याधिमध्ये उत्तम लाभ देतो. हे औषध इतर औषधांच्या जोडीने देखील उपयोगात आणता येते. प्रमेह व्याधी शरीरामध्ये जितका अधिक काळ वास्तव्यास असतो तितके परिणाम अधिक गंभीर आणि क्लिष्ट होत जातात. याचा कारण असे की शरीराचे धारण करणारे रस, रक्त, मांस इत्यादी सातही धातुंवर याचा परिणाम होऊ लागतात. या

धातुपासून घटित अवयव जसे नेत्र, मांसपेशी, रक्तवाहिन्या, मज्जासंस्था इत्यादींवर प्रमेहाचे वाईट परिणाम होतात. हे थांबवण्यासाठी रसायन गुणधर्मांच्या घटकांचा प्रयोग अनिवार्य आहे.

आयुर्वेद चिकित्सकांना सांगितलेल्या नियमांचे पालन आणि औषधांचे योग्य सेवन केल्याने मधुमेही व्यक्ती आपले जीवन निश्चितच सुखकारक बनवू शकतात. यासाठी आपल्या आयुर्वेद चिकित्सकाचा सल्ला अवश्य घ्यावा.

लक्षात ठेवण्यासारख्या अन्य गोष्टी कधीही अधिक काळ रिकाम्या पोटी राहू नये. शरीराचे वजन नियंत्रित ठेवावे. आपल्या क्षमतेनुसार व्यायाम करावा. क्षमतेपेक्षा अधिक व्यायाम करू नये.

व्यायाम करणे शक्य नसल्यास योगाभ्यास करावा. रक्तभाराचे नियमित मापन करावे. नियमित डोळ्यांचे परीक्षण करून घ्यावे. पायांची विशेष काळजी घ्यावी. जखम झाल्यास अधिक काळजी घ्यावी. दुपारीची झोप घेऊ नये.

आहारात याचा समावेश करावा; गहु, सतु, नाचणी, ज्वारी, बाजरी, यव, मेथी, कारले, पडवळ, गवार, शिराळे, शेवगा, कुळीथ, चणे, मटकी, मूग, तूर, जांभुळ, उदुम्बर फळ, कच्चे केळे, आमलकी, नारळ, कवट, गायीचे तूप, लसूण, आईक, ओली हळद, गाजर, मुळा, कांदा, नवलकोल, जुना मध, जुना गूळ, तिळ, मोहरी, लवंग, दालचिनी, वेलची, खसखस, तमालपत्र, हिंग, काळी मिरी, लाह्या, गरम पाणी, गोमूत्र

आहारात याचा समावेश करू नये;

नवीन तांदुळ, मका, मैदा, भोपळा, भेंडी, तोंडली, उडीद डाळ, चवळी, सोयाबीन, राजमा, आंबा, चिकू, गोड फळे, दही, चीज, श्रीखंड, पनीर, बटर, साय, आईसक्रीम, रबडी, कुपुली इत्यादी, थंड पाणी, रताळी, बटाटा, अळकूडी, साबुदाणा.

येथे आहार तसेच व्यायामाबद्दल सामान्य नियमांचे मार्गदर्शन केले आहे. परंतु व्यक्तिस्वाधिक पथ्यापथ्य, औषधे तसेच व्यायामासाठी आयुर्वेद चिकित्सकाचे मार्गदर्शन अवश्य घ्यावे.

स्वास्थ्य सेवा विभाग

श्री धृतापापेश्वर लिमिटेड, मुंबई/ पनवेल

पंचांग		श्री शालिवाहन शके १८४७, डिसेंबर २०२५, मार्गशीर्ष-पौष विक्रम संवत् २०८२											
ता.	वार	तिथी	ता. मि. पर्वत	नक्षत्र	ता. मि. पर्वत	योग	ता. मि. पर्वत	करण	ता. मि. पर्वत	चंद्रराशी	सूर्योदय	सूर्यास्त	भा. सोर दिनांक
डिसेंबर		मार्गशीर्ष											अग्रहाण्य
१	सोमवार	शु. एकादशी	१९:०१	रेवती	२३:१८	व्यतिपात	२४:५८	वज्रिज बव	०८:२०	मीन - २३:१८ प.	०६:५७	१७:५८	१०
२	मंगळवार	शु. द्वादशी	१५:५७	अश्विनी	२०:५१	वरियान	२१:०८	कौलव	२६:१४	मेघ - २३:१४ प.	०६:५८	१७:५८	११
३	बुधवार	शु. त्रयोदशी	१२:२६	भरणी	१८:००	परिच	१६:५७	गर	२२:३३	मेघ - २३:१४ प.	०६:५८	१७:५८	१२
४	गुरुवार	शु. चतुर्दशी	०८:३५	कृत्तिका	१४:५४	शिव	१२:३४	विष्टि	१८:४९	वृषभ	०६:५८	१७:५८	१३
५	शुक्रवार	कृ. प्रतिपदा	२४:५६	रोहिणी	११:४६	सिद्ध साध्य	०८:०८	बालव	१४:५९	वृषभ - २२:१६ प.	०६:५९	१७:५९	१४
६	शनिवार	कृ. द्वितीया	२१:२६	मृग	०८:२८	शुभ	२३:४५	तैत्तिल	११:०८	मिथुन	०६:५९	१७:५९	१५
७	रविवार	कृ. तृतीया	१८:२५	पुनर्वसू	२८:११	शुक्ल	२०:०७	वज्रिज बव	०७:५०	मिथुन - २२:३८ प.	०७:०१	१७:५९	१६
८	सोमवार	कृ. चतुर्थी	१६:०३	पुष्य	२३:५२	ब्रह्मा	१७:००	कौलव	२७:०६	कर्क	०७:०२	१७:५९	१७
९	मंगळवार	कृ. पंचमी	१४:१८	आश्लेषा	२६:२२	रेंदु	१४:३२	गर	२६:००	कर्क - २६:२२ प.	०७:०२	१८:००	१८
१०	बुधवार	कृ. षष्ठी	१३:४५	मघा	२६:४३	वैधृति	१२:४५	विष्टि	२५:४४	सिंह	०७:०३	१८:००	१९
११	गुरुवार	कृ. सप्तमी	१३:५६	पूर्वाफाल्गुनी	२७:५४	विक्रंभ	११:३९	बालव	२६:२०	सिंह	०७:०४	१८:००	२०
१२	शुक्रवार	कृ. अष्टमी	१४:५५	उत्तराफाल्गुनी	२९:४९	प्रीती	११:१९	तैत्तिल	२७:४२	सिंह - १०:१९ प.	०७:०४	१८:०१	२१
१३	शनिवार	कृ. नवमी	१६:३६	हस्त	अहोरात्र	आयुष्यान	११:१५	वज्रिज बव	२९:४०	कन्या	०७:०५	१८:०१	२२
१४	रविवार	कृ. दशमी	१८:४८	हस्त	०८:१७	सौभाग्य	११:४४	बव	-	कन्या - २९:४० प.	०७:०५	१८:०१	२३
१५	सोमवार	कृ. एकादशी	२१:१९	चित्रा	११:०७	शोभन	१२:२९	बव	०८:०२	तुळ	०७:०६	१८:०२	२४
१६	मंगळवार	कृ. द्वादशी	२३:५६	स्वाती	१४:०८	अतिगंड	१३:२२	कौलव	१०:३८	तुळ	०७:०६	१८:०२	२५
१७	बुधवार	कृ. त्रयोदशी	२६:३२	विशाखा	१७:१०	सुकर्मा	१४:१५	गर	१३:१५	तुळ - १०:२५ प.	०७:०७	१८:०३	२६
१८	गुरुवार	कृ. चतुर्दशी	२८:५९	अनुराधा	२०:०६	धृति	१५:०५	विष्टि	१५:४७	वृश्चिक	०७:०८	१८:०३	२७
१९	शुक्रवार	कृ. अमावास्या	अहोरात्र	जेष्ठा	२२:५०	शुल	१५:४६	चतुष्पाद धनु	१८:०७	वृश्चिक - २२:५० प.	०७:०८	१८:०३	२८
२०	शनिवार	कृ. अमावास्या	०७:१२	मूळ	२५:२१	गंड	१६:१६	किंस्तुज	२०:२३	धनु	०७:०९	१८:०४	२९
पौष													
२१	रविवार	शु. प्रतिपदा	०९:१०	पूर्वाषाढा	२७:३५	वृद्धि	१६:३५	बालव	२२:०३	धनु	०७:०९	१८:०४	३०
पौष													
२२	सोमवार	शु. द्वितीया	१०:५१	उत्तराषाढा	२९:३१	ध्रुव	१६:३९	तैत्तिल	२३:३४	धनु - १०:०६ प.	०७:०९	१८:०५	१
२३	मंगळवार	शु. तृतीया	१२:१२	श्रवण	३१:०७	व्याघात	१६:२९	वज्रिज बव	२४:४४	मकर	०७:१०	१८:०५	२
२४	बुधवार	शु. चतुर्थी	१३:१०	धनिष्ठा	अहोरात्र	हर्षण	१६:०९	गर	२५:०४	मकर - ११:४५ प.	०७:१०	१८:०६	३
२५	गुरुवार	शु. पंचमी	१३:४२	धनिष्ठा	०८:१७	वज्र	१५:१२	कौलव	२५:४६	कुंभ	०७:११	१८:०६	४
२६	शुक्रवार	शु. षष्ठी	१३:४३	शततारा	०८:५५	सिद्धि	१४:००	गर	२५:३९	कुंभ - २७:१० प.	०७:११	१८:०७	५
२७	शनिवार	शु. सप्तमी	१३:०९	पुष्य	१२:२०	व्यतिपात	१२:२०	विष्टि	२४:३९	मीन	०७:१२	१८:०८	६
२८	रविवार	शु. अष्टमी	११:५९	उत्तराषाढा	०८:२२	वरियान	१०:१३	बालव	२३:१०	मीन	०७:१२	१८:०८	७
२९	सोमवार	शु. नवमी	१०:१२	रेवती	०७:४०	परिच	०७:३५	तैत्तिल	२१:०५	मीन - ०७:४० प.	०७:१३	१८:०९	८
३०	मंगळवार	शु. दशमी	०७:५१	अश्विनी	३०:४४	शिव	२८:३०	वज्रिज	१८:२९	मेघ	०७:१३	१८:०९	९
३१	बुधवार	शु. एकादशी	२९:००	भरणी	२७:५८	सिद्ध	२५:०१	कौलव	१८:२९	मेघ	०७:१३	१८:०९	९
३२	गुरुवार	शु. द्वादशी	२५:४८	कृत्तिका	२५:३०	साध्य	२१:१३	बव	१५:२६	मेघ - ०९:२२ प.	०७:१३	१८:१०	१०
दि. १ जून रोजी सूर्योदयी : सूर्य-बुधिक, चंद्रमीन, मंगळ-बुधिक, बुध-तुळ, गुरू-कंठ, शुक्र-बुधिक, ज्ञानी-मीन, राहु-कुंभ, केतू-सिंह, हर्षल-वृश्चिक, नेपचून-मीन, प्लूटो-मकर राशीत राहतील.													
दि. ५ डिसेंबर रोजी गंध (गं)-मिथुन, दि. ६ डिसेंबर रोजी गंध-बुधिक, दि. ७ डिसेंबर रोजी मंगळ-धनु, दि. १५ डिसेंबर रोजी सूर्य-धनु, दि. २० डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. २९ डिसेंबर रोजी बुध-पुष्य राशीत प्रवेश करील.													
मार्गशीर्षी पौर्णिमा प्रारंभ : गुरुवार, दि. ४ डिसेंबर सकाळी ०८:३७; समाप्ती : गुरुवार, दि. ४ डिसेंबर उत्तररात्री ०४:४३													
मार्गशीर्षी अमावास्या प्रारंभ : गुरुवार, दि. १८ डिसेंबर उत्तररात्री ०४:५३; समाप्ती : शनिवार, दि. २० डिसेंबर सकाळी ०७:१२													

दि. १ बुधवार रोजी सूर्योदयः सूर्य-वृश्चिक, चंद्र-मीन, मंगळ-वृश्चिक, बुध-तुळ, गुरु-कर्क, शुक्र-वृश्चिक, शनी-मीन, राहु-कुंभ, केतु-सिंह, हर्षण-वृषभ, नेपच्यून-मीन, प्लूटो-मकर राशीत राहतील. दि. ५ डिसेंबर रोजी गुरु (४) मिथुन, दि. ६ डिसेंबर रोजी बुध-वृश्चिक, दि. ७ डिसेंबर रोजी मंगळ-धनु, दि. ८ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. ९ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. १० डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. ११ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. १२ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. १३ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. १४ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. १५ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. १६ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. १७ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. १८ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. १९ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. २० डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. २१ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. २२ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. २३ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. २४ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. २५ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. २६ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. २७ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. २८ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. २९ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. ३० डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु, दि. ३१ डिसेंबर रोजी शुक्र-धनु. मार्गशीर्ष पौर्णिमा प्रारंभ : गुरुवार. दि. ४ डिसेंबर सकाळी ०८:३७; समाप्ती : गुरुवार. दि. ४ डिसेंबर उत्तररात्री ०४:३३ मार्गशीर्ष अमावास्या प्रारंभ : गुरुवार. दि. १८ डिसेंबर उत्तररात्री ०४:५९; समाप्ती : शनिवार. दि. २० डिसेंबर सकाळी ०७:२२

राशिभविष्य डिसेंबर - २०२५

मेघ

सध्याती व्यापातून सहजासहजी सुटका होणे तसे अवघडच। कटोर परित्रम हाच तुमच्या यशाचा मंत्र ठरणार आहे. हाती असलेली कामे एकाग्रतेने करा. तुमच्या चुकांवर बोट ठेवण्याची संधी कार्यक्षेत्रातील विरोधकांना अजिबात देऊ नका. प्रकृतीकडे दुर्लक्ष नको.

वृषभ

ग्रहमानाची म्हणावी तशी साथ या महिन्यात मिळणार नाही. मतभेदाचे प्रसंग व्यक्तीने हाताळावे लागतील. कटकटी या कुणाला नाही चुकल्या। सांप्रत तुम्ही मनावर ताबा ठेवूनच बोलले पाहिजे. खोचक, मनाला लागेल असे बोलणे टाळा.

मिथुन

कर्तव्यपूर्तीचा आनंद या महिन्यात तुम्हाला मिळणार आहे. यशपतराजीमुळे आत्मविश्वास दृढावेल. विरोधक वरचढ होणार नाहीत. परंतु तुम्ही गाफील राहू नका. उत्तरार्धात अधिक सावध व सतर्क रहावे लागेल.

कर्क

तुम्ही जेवढे नियोजनबद्ध रहाल तेवढा तुम्हाला त्रास कमी होईल. आर्थिक पातळीवरची उलाढाल समाधानकारक नसली तरी नुकसान होणार नाही. आश्वासने देणे टाळावे हेच बरे. प्रवासात मोलवान वस्तु सांभाळा.

सिंह

आपली उद्दिष्टे आणि ध्येय यापासून अजिबात विचलित होऊ नका. काही घटना मनाजोगल्या घडणान्या नसतील. तुम्ही तुमची नाराजी योग्यप्रकारे व्यक्त करा. जवळच्यांशी वाद झालाच तर सामोपचाराने मिटविणे तुमच्याच हिताचे आहे.

कन्या

यशप्राप्तीचा काळ आहे. हाती घेतलेल्या कामात अपेक्षित यश प्राप्त होईल. हाती पैसा मनाजोगता खेळेल. मित्र-मैत्रिणिंकडून अपेक्षित सहकार्य लाभल्याने मन उत्साहित राहील. उत्तरार्धात थोडे सतर्कतेने वागावे लागेल. योग्य संधीची वाट पाहणे गरजेचे आहे.

तुळ

आपण बरे की आपले काम बरे या सूत्राने वागण्याचा काळ आहे. छोट्याशा बाबी हातावेगळ्या करण्याकरिता अधिक वेळ, शक्ती खर्ची करावी लागेल. जिद्द सोडू नका. उत्तरार्धात तुमच्या कर्तव्यास योग्य वाव मिळेल.

वृश्चिक

तुम्ही कोणाला नाहक महत्त्व दिलेत तर ते तुमच्याच नुकसानीचे उरेल हे जाणून वागा. राहत्या घराबाबतचे प्रश्न डोके वर काढण्याची शक्यता जाणवते. तडकाफडकी आपली मते मांडू नका. व्यवसाय क्षेत्रातील जोखीम न वाईटव्यास बरे. निताचकारांवर वेळीच हलाज घ्यावा.

धनु

काही कमवायला काहीतरी गमवावे लागते. याचा अनुभव तुम्हाला या महिन्यात येणार आहे. सर्वच गोष्टी आपल्या सोयीनुसार होतील अशी अपेक्षा धरू नका. कामकाजावर बारीक लक्ष ठेवा. दुसऱ्यावर अवलंबून राहणे तुम्हाला महागात पडू शकते.

मकर

यशप्राप्तीचा काळ आनंद या महिन्यात तुम्ही घेणार आहात. अनुकूलता बऱ्यापैकी असल्याने आत्मविश्वास बळावेल आणि यशाची कमान अधिक उंचावेल. काहींच्या घराचे प्रश्न मार्गी लागतील. अति आत्मविश्वास नुकसान करू शकतो.

कुंभ

योग्य साथसंगत असली की सर्वच आघाड्यांवर उत्साह वाढतो. या महिन्यात तुम्हाला काही प्रतिष्ठित लोकांची संगत लाभणार आहे. रेंगाळलेली कामे अनपेक्षितरीत्या हातावेगळी होतील. गुंतवणूक वाढविण्यास योग्य काळ.

मीन

आपली कार्यक्षमता कशी वाढविता येईल याकडे तुम्ही लक्ष दिले पाहिजे. काही खोटेनाटे तुमच्या तोंडी टाकण्याचा प्रयत्न कोणी केलाच तर त्याला योग्यप्रकारे उत्तर द्या. उत्तरार्धात अर्थप्राप्तीचे योग्य संभवतात. रखडलेली कामे मार्गी लागतील.

मुहूर्त - डिसेंबर २०२५

जावळ मुहूर्त:
दि. ५ शुक्र., दि. ८ सोम., दि. १२ शुक्र., दि. १५ सोम., दि. २५ गुरु., दि. २६ शुक्र. (दुपारी २ पर्यंत), दि. २८ रवि.

उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्त:
डिसेंबरमध्ये उपनयन (मुंजीचे) मुहूर्त नाहीत.

साखरपुडा मुहूर्त:
दि. २ मंगळ., दि. ५ शुक्र., दि. ६ शनि., दि. ७ रवि. (सकाळी ८ पर्यंत), दि. १२ शुक्र., दि. १३ शनि., दि. १४ रवि. (सायं. ७ नंतर), दि. १५ सोम., (दुपारी २ पर्यंत), दि. २२ सोम., दि. २४ बुध. (दुपारी १ नंतर), दि. २८ रवि., दि. २९ सोम.

विवाह मुहूर्त:
दि. २ मंगळ. (सकाळी १०-०२, दुपारी १२-२८, गोरज सायं. ०५-५२), दि. ५ शुक्र. (सकाळी ९-५०, दुपारी १२-२९)

वास्तुशांती मुहूर्त:
दि. ५ शुक्र. (वृष सायं. ४ पर्यंत), दि. ६ शनि. (वृष सकाळी ८-४८ पर्यंत)

भूमिपूजन मुहूर्त:
दि. ३ बुध. (सकाळी ७-०७ ते दुपारी १२-२६ पर्यंत), दि. ५ शुक्र. (सायं. ४ पर्यंत), दि. ६ शनि. (सकाळी ८-४८ पर्यंत)

काढोव / गोंण विवाह मुहूर्त २०२५
डिसेंबर २०२५ (चातुर्मास) : दि. १२ शुक्र. (दुपारी १२-३२, गोरज सायं. ५-५५), दि. १३ शनि. दुपारी १२-३२, गोरज सायं. ५-५५), दि. १५ सोम. (दुपारी १२-२८)

शुभ दिवस डिसेंबर				सुदीनी १० बर्वातीनी नराती नवीनी बर्वाती (सुदीयाव्याच्ये) विषय			
दि. २ शुभ दिवस	दि. १४ सायं. ०७ नंतर शुभ	दि. १४ सायं. ०७ नंतर शुभ	दि. १४ सायं. ०७ नंतर शुभ	१) गुरुवार. दि. १९ मार्च २०२६	२) बुधवार. दि. १९ मार्च २०२७	३) सोमवार. दि. १९ मार्च २०२८	४) शुक्रवार. दि. १९